

Onsdag den 17. januar 2024 (D)

1

45. møde

Onsdag den 17. januar 2024 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid). (Se nedenfor).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre indeklima i skolerne.

Af Sigurd Agersnap (SF), Victoria Velasquez (EL) og Alex Ahrendt-sen (DF).

(Fremsættelse 15.11.2023).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om et frit skolevalg for alle.

Af Lise Bertelsen (KF) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, registreringsafgiftsloven og personskatteloven. (Forhøjelse af servicefradraget, forhøjelse af befordringsfradraget i yderkommuner og visse småøer, forhøjelse af bundfradraget i registreringsafgiftsloven for nulemissionskøretøjer og nedsættelse af bundskatten som følge af kommunale skattestigninger).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 19.12.2023).

1) Til udenrigsministeren af:

Betina Kastbjerg (DD)

Mener ministeren, at Danmark er havnet i godt selskab, når vores allierede USA kritiserer Danmark for koranloven, mens loven bliver lovprist af Rusland og OIC-lande, som normalt ikke karakteriseres som frie demokratier?

(Spm. nr. S 412, skr. begr. (omtrykt)).

2) Til udenrigsministeren af:

Nick Zimmermann (DF)

Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at ejeren af Kronevagt Security, som de Forenede Arabiske Emiraters ambassade i Danmark skylder 4 mio. kr. for at have leveret livvagtsservice og 24-timers vagtservice på ambassaden, får sine penge?

(Spm. nr. S 429, skr. begr.).

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Susie Jessen (DD)

Mener ministeren, at der er behov for en lovændring, der sikrer, at det ikke er først til mølle-princippet, der træder i kraft, når borgerne bliver tvunget til at vælge en ny læge, men at der i stedet tages hensyn til f.eks. ældre og borgere med kroniske sygdomme, der har behov for og finder tryghed i en kontinuerlig kontakt og relation til deres praktiserende læge?

(Spm. nr. S 414, skr. begr. Medspørger: Jens Henrik Thulesen Dahl (DD)).

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL)

Vil ministeren forholde sig til, at der ifølge 12 førende professorer i gynækologi og obstetrik ingen faglige argumenter er imod at hæve abortgrænsen til 22 uger, og hvorvidt dette vil have betydning for regeringens holdning i de kommende forhandlinger om abortgrænsen? (Spm. nr. S 422, skr. begr.).

5) Til justitsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Er ministeren enig med Dansk Folkeparti i, at straffen for falsk anmeldelse af voldtægt bør være lige så alvorlig som straffen for at blive dømt for voldtægt?

(Spm. nr. S 408).

6) Til kulturministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Mener ministeren ikke, at det er en overtrædelse af DRs forpligtelse til at præsentere objektiv og uforfalsket journalistik, at DR som offentligt finansieret statsradiofoni i dokumentaren »Forfulgt af politiet?« har valgt at anvende kunstige sparkelyde i en overvågningsvideo, hvilket rejser alvorlige spørgsmål om manipulation og mistænkeliggørelse af politiet, og hvad bør konsekvenserne være for en sådan redaktionel beslutning?

(Spm. nr. S 431).

7) Til transportministeren af:

Sofie Lippert (SF)

Betrakter ministeren det som et problem for persontransporten, at den kollektive transport siden 2008 med dette års prisstigninger er steget næsten dobbelt så meget i pris som privatbilismen?

(Spm. nr. S 425, skr. begr.).

8) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Hans Kristian Skibby (DD)

Mener ministeren, at det giver mening at indføre en CO₂-afgift på dansk landbrug, når tallene for at indføre denne afgift er så usikre, som det fremgår af artiklen »Med ét slag har Danmark nået sit klimamål for 2025: »Næste gang kan det gå den anden vej« bragt på Altingets hjemmeside den 11. januar 2024, hvoraf det fremgår, at Danmark på grund af nye beregninger af lavbundsjorder har nået sit klimamål uden at løfte en finger?

(Spm. nr. S 423).

9) Til miljøministeren af:

Kenneth Fredslund Petersen (DD)

Finder ministeren det rimeligt, at mange udenlandske vognmænd undlader at betale miljøzonebøder til ugunst for danske vognmænd? (Spm. nr. S 427).

10) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Sandra Elisabeth Skalborg (LA)

Vil ministeren redegøre for, om regeringen vil være med til at undersøge mulighederne for, at universiteterne kan få lov til at udbyde en 5-årig læreruddannelse som supplement til læreruddannelsen på professionshøjskolerne? (Spm. nr. S 421).

11) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Katrine Robsøe (RV)

Hvorfor har ministeren ikke undersøgt, hvor mange studieskifttere der rammes af regeringens nye su-nedskæringer? (Spm. nr. S 430).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lovforslag nr. L 96 (Forslag til lov om ændring af barselsloven. (13 ugers ekstra orlov til begge tvillingeforældre m.v.)).

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Lovforslag nr. L 97 (Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af samleje med barn med voldtægt, tilsnigelse af samleje, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.)).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 13:00

Formanden (Søren Gade):

Jeg skal meddele, at spørgsmål nr. 11 på dagsordenen af Katrine Robsøe (RV) til uddannelses- og forskningsministeren (spm. nr. S 430) udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Dagens første spørgsmål går til udenrigsministeren, og jeg byder velkommen til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:00

Spm. nr. S 412 (omtrykt)

1) Til udenrigsministeren af:

Betina Kastbjerg (DD):

Mener ministeren, at Danmark er havnet i godt selskab, når vores allierede USA kritiserer Danmark for koranloven, mens loven bliver lovprist af Rusland og OIC-lande, som normalt ikke karakteriseres som frie demokratier?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til »Amerikansk fordømmelse af koranloven – men ros fra Rusland og de islamiske lande« på jyllands-posten.dk den 9. januar 2024.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:00

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det. Mener ministeren, at Danmark er havnet i godt selskab, når vores allierede USA kritiserer Danmark for koranloven, mens loven bliver lovprist af Rusland og OIC-lande, som normalt ikke karakteriseres som frie demokratier?

Kl. 13:01

Formanden (Søren Gade):

Udenrigsministeren.

Kl. 13:01

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det spørgsmål. Jeg er egentlig lidt ked af, at fru Betina Kastbjerg ikke var til stede i salen sidste onsdag, hvor der også var spørgsmål til ministeren, for der svarede jeg på et fuldstændig identisk spørgsmål fra en af kollegerne, og det kan jeg så godt gentage her.

Vi er ikke blevet kritiseret af vores nærmeste allierede. Jeg var selv til møde med den amerikanske udenrigsminister kort før jul, og jeg har ikke modtaget nogen kritik. Jeg er bekendt med, at der er en uafhængig amerikansk kommission for international religionsfrihed, som har haft nogle kritiske bemærkninger, idet de dog i øvrigt også samtidig med stor tydelighed har fordømt afbrænding af religiøse tekster som Koranen. Det er jeg bekendt med. Men jeg er ikke bekendt med, at vores allierede, altså Amerika, skulle have nogen kritik.

Kl. 13:01

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:02

Betina Kastbjerg (DD):

Altså, selv forkaster jeg jo alle de værdier, som kendetegner de her lande. I Rusland fængsler man oppositionspolitikere og kritiske Putinstemmer. I Iran og Saudi-Arabien stener man fortsat kvinder, som på den måde bliver henrettet. Så vil jeg bare gerne spørge ministeren, om han anerkender, at disse reaktioner tydeligvis viser, at vi med koranloven er havnet i et selskab med ufrie lande, hvis normer og værdier ligger langt fra vores egne.

Kl. 13:02

Formanden (Søren Gade):

Udenrigsministeren.

Kl. 13:02

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen vi er ikke havnet i noget selskab. Vi befinder os rigtig godt i vores eget selskab, som jo her er det danske parlament, og her har

vi vedtaget en lov, som er en reaktion på det, vi så sidste år, nemlig nogle meget systematiske, højfrekvente demonstrationer, hvor man brændte koranen af, hvilket på alle måder var uhensigtsmæssigt ud fra en sikkerhedsmæssig vurdering, ud fra en udenrigspolitisk vurdering. Og det er baggrunden for, at Folketinget har vedtaget det her meget præcise indgreb, som ikke er en gennemførelse af en generel blasfemibestemmelse, men som er en meget, meget målrettet lovgivning, som jeg er meget tilfreds med, og som jeg i øvrigt, når jeg rejser rundt i verden, ikke møder nogen kritik af, heller ikke i USA.

Kl. 13:03

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:03

Betina Kastbjerg (DD):

Rusland og OIC-landene er jo ikke de første venner, som Danmark har fået på grund af koranloven. Allerede kort efter vedtagelsen af koranloven var imamen fra Grimhøjmoskéen ude at rose regeringen for det lovforslag. Er ministeren glad for at have fået sådan nogle venner i Danmark?

Kl. 13:03

Formanden (Søren Gade):
Udenrigsministeren.

Kl. 13:03

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

I forhold til min varetagelse af vores udenrigspolitik er jeg først og fremmest optaget af ikke at have for mange uvenner. Det er jo indgået som et element i det her, at man rundtomkring i verden havde svært ved at forstå, at når folk stod og brændte en koran af under politiopdækning, var det altså nogle ganske få mennesker og ikke var et udtryk for landet Danmark. Det var meget, meget uhensigtsmæssigt, og det er derfor, vi har lavet det her lovmæssige indgreb, som gør, at vi ikke samler på flere uvenner end nødvendigt.

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med sit afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:04

Betina Kastbjerg (DD):

Nu nævner ministeren selv den kommissær, som har udtalt sig i den artikel i Jyllands-Posten, som har været baggrunden for mit spørgsmål. Der udtaler kommissæren:

»Danmark, som et demokrati, burde ikke gå på kompromis med grundlæggende rettigheder for at håndtere sådanne mål ...«.

Regeringens argument for indførelsen af koranloven var jo danskernes sikkerhed. Hvordan har ministeren det så med, at den her kommission for international religionsfrihed endnu en gang påpeger, at kriminalisering af blasfemi ikke hjælper på danskernes sikkerhed?

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Udenrigsministeren.

Kl. 13:04

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nu deponerer vi jo ikke vores politiske stillingtagen hos en amerikansk uafhængig regeringskommission. Det er den ene ting, jeg gerne vil sige. Den anden ting, jeg gerne vil sige, er, at bevæggrundene bag det her lovgivningsinitiativ, som jo altså er vedtaget her i Folketinget, og det går jeg ud fra spørgeren har respekt for, altså at det er Folketinget, der vedtager lovene, og ikke en regeringskommission i

USA, ikke kun er sikkerhed. Altså, det var jo en samlet vurdering af, hvad der tjener Danmarks interesser, også i en konfliktfyldt verden, hvor vi har brug for at bygge bro til det, man kalder det globale syd, men det var selvfølgelig også, fordi der var en sikkerhedsrisiko. Så det er jo en samlet overvejelse, der ligger bag det her målrettede lovindgreb, som ikke er en generel lovgivning mod blasfemi. Det er vigtigt at understrege det.

Kl. 13:05

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti. Det næste spørgsmål er ligeledes til udenrigsministeren.

Kl. 13:05

Spm. nr. S 429

2) Til udenrigsministeren af:

Nick Zimmermann (DF):

Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at ejeren af Kronevagt Security, som de Forenede Arabiske Emiraters ambassade i Danmark skylder 4 mio. kr. for at have leveret livvagtservice og 24-timers vagtservice på ambassaden, får sine penge?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til omtale på ekstrabladet.dk den 12. januar 2024, hvoraf det fremgår, at ejeren af Kronevagt Security har cirka 4 mio. kr. til gode hos De Forenede Arabiske Emiraters nu lukkede ambassade i København. Ambassaden i Oslo har nægtet at betale regningerne og henviser til, at ejeren af Kronevagt Security skal rette henvendelse til en minister i De Forenede Arabiske Emirater i stedet.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:05

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at ejeren af Kronevagt Security, som De Forenede Arabiske Emiraters ambassade i Danmark skylder 4 mio. kr. for at have leveret livvagtservice og 24-timers vagtservice på ambassaden, får sine penge?

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):

Udenrigsministeren.

Kl. 13:06

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Det er jo et godt spørgsmål. Jeg må lige starte med at slå fast, at Udenrigsministeriet hverken i henhold til lovgivningen eller administrative forskrifter har nogle beføjelser til at gå ind i civilretlige tvister mellem en dansk borger og et andet lands ambassade i Danmark. Det har vi ikke. Derfor har vi af samme grund heller ikke til opgave at gå ind og vurdere sådan en sags materielle indhold, og derfor har jeg sådan set heller ikke noget grundlag for at forholde mig til det konkrete forhold, som beskrives i den her artikel i Ekstra Bladet, som jeg også har læst.

Men når det er sagt, ønsker vi selvsagt ikke, at en sag som den, spørgeren her rejser, skal henstå uløst, og selv om vi ikke kan tage stilling til, om der er et udestående mellem et dansk firma og ambassaden, er der tydeligvis et spørgsmål, der skal søges afklaret og løst. Så vi er ikke dogmatiske, vi er pragmatiske, og derfor er vi også i kontakt med De Forenede Arabiske Emirater om den her sag, og vi har i vores kommunikation med myndighederne understreget

vigtigheden af, at der indgås en dialog i god tro med det danske firma, og at man forholder sig konstruktivt til kravet. Vi har også peget på, at det er en fælles interesse for De Forenede Arabiske Emirater, Danmark og i det her tilfælde jo også det danske firma, at der i sådanne sager, hvis de opstår, findes en tilfredsstillende løsning.

Jeg kan og skal som sådan jo ikke gå ind i sagens konkrete indhold og bedømme ret og uret, men jeg kan sige, at vi for ikke så længe siden har modtaget en indikation på, at man fra De Forenede Arabiske Emiraters side nu er i færd med at engagere sig mere konstruktivt i sagen. Det er selvfølgelig noget, som vi i Udenrigsministeriet fortsat vil opfordre De Forenede Arabiske Emirater til, og som vi også vil følge op på.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:08

Nick Zimmermann (DF):

Det er jo et lidt nølende svar, må man sige. Det er jo ikke ligefrem noget, jeg tror Jimmi får armene oppe over hovedet over. Man kan så også sige, at allerede nu viser det sig jo, at Jimmi fra Kronevagt jo ikke er den eneste, som De Forenede Arabiske Emiraters ambassade skylder penge. Der er allerede en ny sag med en anden virksomheds-ejer, der har lavet en kæmpestor renovering af hele ambassaden, som det viser sig at De Forenede Arabiske Emirater skylder hele 6,7 mio. kr., og som er den næste i rækken, der ligesom træder frem og fortæller om den her snyd og humbug, som De Forenede Arabiske Emiraters ambassade altså har stået for at bedrive her i vores land.

Så hvor mange sager kan vi egentlig forvente at der kommer med snyd og humbug fra den her ambassade, og hvad har regeringen og ministeren tænkt sig at gøre, for at de her mennesker får deres penge? Vi skal huske på, at Jimmi jo har været tæt på en konkurs; han er tæt på at miste hele sit livsværk, hvis ikke snart han får de her penge i hænderne. Så jeg håber og regner da så sandelig med, at man har tænkt sig at gøre noget for Jimmi hurtigst muligt, men så sandelig også for den anden virksomhedsejer, der nu også stiller sig frem og fortæller, at de også skylder *ham* penge.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Udenrigsministeren.

Kl. 13:08

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Men jeg har jo svaret på det. Altså, vi har ikke nogen beføjelser eller er tillagt nogen opgave i den her sammenhæng. Det, vi kan gøre, og det er også det, vi har gjort i forhold til De Forenede Arabiske Emirater, er, at vi har understreget, at det også er i deres egen interesse at få de her ting afklaret. Som jeg også lige har nævnt, har vi også fået en indikation på – og så kan jeg jo ikke gå længere her i Folketingssalen – at det er en opfordring, man vil tage til sig, og det kommer vi til at følge op på. Og det er, hvad jeg kan oplyse om den her sag.

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:09

Nick Zimmermann (DF):

Det eneste rimelige over for de her to virksomhedsejere, og så må vi jo se, hvor mange der ellers kommer til at stille sig frem, ville i virkeligheden være, at det var Udenrigsministeriet, der hurtigst muligt betalte de penge, som De Forenede Arabiske Emirater skylder

de her virksomheder, at man altså gav dem til Jimmi og til de andre, som De Forenede Arabiske Emirater også skylder penge, og så måtte det være udenrigsministerens opgave at skaffe de penge hjem fra De Forenede Arabiske Emirater.

Det, der jo er vanskeligheden for dem lige nu, er, at de skal bruge penge på advokater, de ligger i retssager, de har kæmpestore udfordringer, og de er i gang med at miste hele deres livsværk, fordi der er blevet inviteret ambassadører her til landet, som man jo egentlig troede man kunne stole på og regne med, men som så viser sig at bedrive snyd og humbug. Det er da et kæmpestort problem, så jeg håber da, at man hurtigst muligt vil udbetale nogle penge til de her mennesker.

Kl. 13:10

Formanden (Søren Gade):
Udenrigsministeren.

Kl. 13:10

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Er det virkelig noget, Dansk Folkeparti mener? Det vil jeg så notere mig. Så må man jo fremsætte et beslutningsforslag. Jeg synes godt nok, at vi flytter os langt fra sådan almindelig ret op og ned, hvis vi gennemfører en regel, der hedder, at den danske stat ligesom skal indestå for alle omkostninger, som andre lande afholder i Danmark. Hvad er rækkevidden af det? Det kan jeg simpelt hen ikke gennemskue. Altså, det ville jeg synes var meget, meget uhensigtsmæssigt.

Der er en tvist mellem en juridisk person og en ambassade, hvis det er ambassaden, og hvis ikke det er et privat firma nede bagved, for så er det jo et civilretligt søgsmål, der kan forfølges ved domstolene. Der kan jeg ikke påtage mig at betale. Det, jeg kan gøre, og det, vi gør, er, at vi understreger over for det her pågældende land, at det er mere end almindeligt uhensigtsmæssigt – og det er det jo, for vi står nu også og diskuterer det her land i Folketingssalen – at man ikke får løst de her sager.

Jeg har som sagt også fået en indikation på, at det er et budskab, som er ved at trænge igennem, og det håber jeg da at spørgeren vil notere sig med tilfredshed, altså at den offentlighed, der har været omkring det, og det, at der bliver spurgt her i salen, har fremkaldt den reaktion.

Kl. 13:11

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med sit afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:11

Nick Zimmermann (DF):

Jeg kommer ikke til at være tilfreds overhovedet, før de her mennesker har de penge, som en ambassade skylder dem, og jeg er faktisk meget overrasket over at høre, at udenrigsministeren ikke føler bare en eller anden form for ansvar for de her mennesker, der står til at miste deres livsværk, hvis ikke de får de her penge udbetalt. Altså, et civilt søgsmål? De her mennesker har da behov for at få de penge, som De Forenede Arabiske Emiraters ambassade skylder dem, sat ind på deres bankbog. Og ja, så sandelig er det da Dansk Folkepartis holdning, at når udenrigsministeren og Udenrigsministeriet skaber nogle diplomatiske forbindelser og inviterer ambassadører og ambassader her til landet og folk udfører et stykke arbejde for dem og så bliver udsat for snyd og humbug, er det da selvfølgelig i sidste ende Udenrigsministeriets opgave at give de penge til de mennesker, som er blevet snydt, og så må man derefter rejse ned med sin kniv og gaffel-politik og få de penge hjem til Udenrigsministeriet igen.

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Udenrigsministeren.

Kl. 13:12

Kl. 13:13

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det synes jeg da er et forslag, Dansk Folkeparti skal fremsætte. Det forekommer mig helt vildt og vidtgående. Det skulle så også føre til, at andre lande ude i verden så løftede vores regninger af, eller hvad? (Nick Zimmermann (DF): Skylder danske ambassadører også noget i udlandet?).

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):

Nu er det udenrigsministeren, der svarer. Derfor vil jeg bede spørgeren om at tie stille og lade udenrigsministeren svare.

Kl. 13:12

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Lidt respekt tror jeg vil være en god idé, og det gælder måske også lidt respekt i forhold til andre lande og hele det der forhold, at man har ambassader. Vi har selvfølgelig en forventning om, at ambassader, der er i Danmark, efterlever vores regler og vores lovgivning, også selv om man har diplomatisk immunitet; det har vi. Det er også derfor, vi har fulgt op på den her sag, og derfor er det også forkert at stå at oversætte det, jeg siger, til, at jeg ikke også kører mig om det eller er bekymret over, at der er en person her, som er i klemme, fordi der er en regning, der ikke er betalt. Altså, det er problematisk, hver gang folk har regninger, der ikke bliver betalt. Derfor har vi opfordret De Forenede Arabiske Emirater til at tage den her sag alvorligt, og det, jeg har oplyst spørgeren om, er, at jeg også har fået en indikation, inden jeg står her i dag, på, at det er et budskab, som er ved at trænge igennem, og det kan jeg garantere spørgeren også er noget, jeg vil følge op på.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti og tak til udenrigsministeren.

Vi går videre til spørgsmål nr. 3 og byder velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren. Jeg giver nu ordet til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:13

Spm. nr. S 414

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Susie Jessen (DD) (medspørger: **Jens Henrik Thulesen Dahl** (DD)):

Mener ministeren, at der er behov for en lovændring, der sikrer, at det ikke er først til mølle-princippet, der træder i kraft, når borgerne bliver tvunget til at vælge en ny læge, men at der i stedet tages hensyn til f.eks. ældre og borgere med kroniske sygdomme, der har behov for og finder tryghed i en kontinuerlig kontakt og relation til deres praktiserende læge?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til SUU alm. del – svar på spørgsmål 152 (folketingsåret 2023-24) og artiklen »Tusinder af borgere tvunget til at vælge ny læge – nu vil politikere have loven ændret« fra TV2 Øst den 10. januar 2024.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Susie Jessen (DD):

Tak. Mener ministeren, at der er behov for en lovændring, der sikrer, at det ikke er først til mølle-princippet, der træder i kraft, når borgerne bliver tvunget til at vælge en ny læge, men at der i stedet tages hensyn til f.eks. ældre og borgere med kroniske sygdomme, der har behov for og finder tryghed i en kontinuerlig kontakt og relation til deres praktiserende læge?

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:14

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Jeg vil indlede med at sige, at jeg godt forstår, at det kan skabe utryghed hos nogle borgere, når der opstår en situation, hvor det måske ikke længere er sikkert, at man kan fortsætte med den samme praktiserende læge, som man måske ovenikøbet har haft igennem rigtig mange år.

Det følger jo af gældende regler, at borgere har ret til at vælge, hvilken praktiserende læge de ønsker at være tilknyttet – vel at mærke en læge, som har åbent for patienttilgang. Og når det er, at en praktiserende læge stopper, uden at en ny kommer til, og at der dermed også er flere borgere, som ønsker at vælge den samme lægeklinik, så er det også sådan i dag, at det er regionernes opgave og ansvar at finde en løsning, så alle borgere har mulighed for at vælge en lægeklinik, der har åbent for tilgang. Regionerne har jo dermed også frihed til at vælge, hvordan lægeskiftet skal administreres i den situation, og jeg håber også, at både regioner og kommuner i fællesskab vil arbejde for, at administrationen af lægeskift giver færrest mulige problemer for de berørte borgere.

Så kan jeg herudover forstå, at Region Sjælland på baggrund af en konkret sag i regionen, som jeg også antager er baggrunden for spørgsmålet her i dag, vil overveje at se på administrationen af lægeskift og eventuelt kontakte ministeriet om det, da det jo også i dag er regionerne, der har ansvaret for at administrere borgernes lægevalg. Jeg har mig bekendt ikke modtaget nogen henvendelse eller noget brev fra Region Sjælland, men som jeg også offentligt har tilkendegivet, er jeg naturligvis parat til og åben for at drøfte spørgsmålet, herunder også eventuelle konkrete forslag, i forhold til om lægevalg kan tilrettelægges på en anden måde, som er mere fleksibel, og som kan øge borgernes tryghed.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:16

Susie Jessen (DD):

Tak for svaret, og jeg er også glad for den tilkendegivelse, som ministeren er kommet med i TV2 ØST; der kunne jeg se, at ministeren er klar til at tænke noget fleksibilitet ind i det her spørgsmål om lægevalg, for der er jo tusindvis af borgere, der er kommet i klemme her. Jeg tænker især på de borgere, der har kroniske sygdomme, og måske også de meget ældre, som kommer til at have nogle udfordringer, når det er, at de ikke lige har været de første ved telefonen og så bliver sendt over til et andet lægehus. Det er jo ikke et problem for sådan en som mig. Jeg kan jo godt bare blive skiftet til en anden læge, for jeg går ikke så tit til læge, men det er mere de der kronikere og ældre, som vi i Danmarksdemokraterne er bekymrede for.

Jeg er selvfølgelig ikke i tvivl om, at ministeren også har fulgt sagen og sådan noget, og derfor er jeg også interesseret i at høre, om ministeren ville være åben for at være med til at kigge på en lovæn-

dring, som jeg så kan forstå der skal til, en ændring i sundhedsloven, der kan tilvejebringe nogle løsningsforslag, sådan at vi sikrer, at de her borgere ikke i fremtiden kommer i klemme.

Så jeg vil gerne vide, om sundhedsministeren, siden den her sag har rullet, har taget initiativ til at indhente noget forskning på området, har sat sit ministerie i gang med at få undersøgt den her sag, så vi kan skabe nogle sikre forhold for især de her kronikere og ældre mennesker, der kommer i klemme.

Kl. 13:17

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:17

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først vil jeg gerne understrege, at hvis der er særlige forhold, som betyder, at en borger eksempelvis ikke kan benytte en digital selvbetjeningsløsning ved et lægeskift, så skal en kommunalbestyrelse, og det følger af loven og reglerne, tilbyde et alternativ. Og det betyder jo med andre ord også, at borgere, der ikke har forudsætningerne for at kunne benytte de digitale løsninger, skal være sikret en alternativ mulighed ved et lægevalg – blot for lige at slå det fast.

Herudover er det jo ikke nogen hemmelighed, at vi i øjeblikket er i gang med et meget stort arbejde med den Sundhedsstrukturkommission, som vi har nedsat til at se på fremtidens sundhedsvæsen, herunder modeller for organisering, struktur m.v., og her indgår jo som et meget centralt spørgsmål også den fremtidige organisering af almen praksis. Så det her er ikke noget, vi er begyndt at beskæftige os med, altså hvordan almen praksis skal indrettes og andet, fordi der er stillet et spørgsmål i Folketingssalen og andet; det er vi sådan set begyndt på for længst.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:18

Susie Jessen (DD):

Tak. I forhold til den konkrete sag har der jo været de her telefoni-der, hvor man skal ringe ind i en vis periode, og så er dem, der kommer først igennem i telefonen, dem, der får pladsen i lægehuset, hvis deres egen læge er gået på pension. Så det er det, der er problemstillingen her. Der kan det sagtens være, at sådan en som mig er vaks ved telefonen, men at en ældre kroniker måske ikke er lige så hurtig som mig til at gribe knoglen og ringe til lægen og sikre sig den plads.

Så det er jo det, der er det konkrete problem lige nu og her. Og derfor synes jeg også, det er interessant at høre, om ministeren allerede nu vil tage initiativ i ministeriet til at få undersøgt den her sag, altså hvordan vi kan komme til bunds i det. Jeg ved, at der er en Sundhedsstrukturkommission i gang, men kunne det ikke være godt at indhente noget forskning og finde ud af, hvordan vi får det her løst?

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:19

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Altså, jeg ved ikke, om det er mig, der udtrykker mig uklart. Vi er ved at se på den fremtidige organisering af almen praksis. Det vil sige, at vi ser på hele spørgsmålet om lægevalg, om lægedækning, fordi vi har alt for mange steder i Danmark, hvor der er mangel på praktiserende læger.

Hvordan kan vi sikre en langt bedre lægedækning? Det er i øvrigt også et af de helt centrale spørgsmål i forhold til løsningen af det her, for jeg kan godt forstå, at der opstår en utryk situation i forbindelse med den sag, som jeg i øvrigt kun kender gennem dagspressen. Og det er også derfor, jeg har sagt, at man jo åbner en åben dør ovre ved mig, i forhold til at jeg er parat til at drøfte det her spørgsmål såvel som alle de mange andre vigtige spørgsmål, der vedrører fremtidens almene praksis.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Så byder jeg velkommen til medspørger hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:19

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Tak for det, og tak for svarene indtil videre. Jeg hører også ministeren være imødekomende over for at tage en diskussion af det her. Jeg synes, vi har brug for lige at få skåret det ud i pap. Det kan være, ministeren kan svare på det nu eller efterfølgende.

Der er lidt en diskussion af, om det her kræver lovgivning. Jeg hører ministeren i sit indledende svar sige, at det sådan set er regionernes opgave at tilrettelægge de her forløb, så de bliver ordentlige. Vil det sige, at en region faktisk kunne vælge at sige: Den her gruppe patienter, som har et særligt behov for at beholde lægen, kunne have fået lov til det? Jeg hører også regionsmedlemmer, der jo siger, at de vil ind og have kontakt med ministeren for at høre, om der skal gøres noget ved lovgivningen. Hvis det er muligt, at de kan gøre det, er det jo i hvert fald første skridt.

Næste skridt kan så være at se på: Hvordan skal de der rammer så være, og hvordan synes vi det skal foregå? Men jeg hører, at vi er enige om, at der er nogle grupper – det kunne også være dem, der ikke er digitale – der rent faktisk skal have en mulighed for at beholde deres læge, hvis de har haft den samme læge i mange år og har nogle kroniske sygdomme. Men kræver det her lovgivning, eller hvad?

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:20

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Om der er behov for en lovændring, afhænger af, hvad man gerne vil ændre det til. Derfor har jeg selvfølgelig også været nysgerrig på, om det er sådan, at Danmarksdemokraterne har et konkret forslag liggende i skuffen. Det kan jeg se i dagspressen at man ikke har. Jeg kan også forstå, at Region Sjælland heller ikke har noget bud på en løsning. Regionsrådsformanden udtaler: Jeg ved ikke, hvad der er løsningen, for uanset hvilket system du har, er det uretfærdigt. Jeg tilkendegiver blot, at nu vi alligevel er i gang med at se på almen praksis, herunder spørgsmålet om, hvordan vi sikrer en bedre lægedækning i Danmark, så drøfter jeg meget gerne forskellige modeller, og så kan jeg da i hvert fald forsikre, at der i den grad bliver behov for at ændre sundhedsloven på den anden side af Sundhedsstrukturkommissionen.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):
Medspørgeren.

Kl. 13:21

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Men jeg synes stadig væk, det må være væsentligt at få afklaret, om det her er noget, som regionerne ville kunne gøre. Det er rigtigt,

at vi ikke har et helt firkantet og færdigt forslag til, hvordan det skulle være. Men der vil bl.a. være kronikere, som har svært ved at være digitale, og som jo taber i den her situation, hvor det er først til mølle, altså hvor du skal sidde klar ved telefonen og sørge for at komme igennem for at få den læge, du er vant til at have. Så vi ønsker sådan set et system, der kan muliggøre det. Så kunne jeg egentlig bare spørge ministeren: Kunne regionerne gøre det i dag, hvis de ville?

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:22

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det kunne de ikke inden for sundhedsloven, i forhold vil hvordan det umiddelbart er beskrevet af spørgeren her. Men jeg synes, det er væsentligt at sige, at når vi sidder og skal diskutere, hvordan fremtidens almene praksis skal se ud, så kommer vi også til at diskutere hele spørgsmålet omkring frit lægevalg, som jo også er en central præmis i sundhedsloven. Så hvis man vil begynde at lave nogle andre kriterier, skal det derfor også være nogle, der selvfølgelig kan afgrænses rent objektivt og i øvrigt ikke bryde med almindelige forvaltningsretlige principper. Jeg har ikke lige sådan på stående fod et bud på, hvad den løsning skulle bestå i. Men jeg drøfter gerne spørgsmålet, og det synes jeg er relevant at vi gør på den anden side af Sundhedsstrukturkommissionen, som kommer med et gennearbejdet forslag, også i forhold til almen praksis.

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):

Så siger vi tak til medspørgeren, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, og så er det hovedspørgeren, fru Susie Jessen, for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:23

Susie Jessen (DD):

Tak. Det lyder meget, som om ministeren egentlig bare skyder det over til os i Danmarksdemokraterne, altså at vi jo bare kan komme med et forslag. Men mener ministeren overhovedet ikke, der er et problem her? Vi har jo set i dagspressen, at der er kronikere, der kommer i klemme, og at der er ældre personer, der kommer i klemme, og så lyder det bare på ministeren, som om vi, hvis vi synes, der er et problem, så da bare skal se at få det løst. Altså, det er ministeren, der har sit embedsværk, og ministeren kan, hvis ministeren mener, at der her er en udfordring og et problem, sætte gang i sit embedsværk og få skabt nogle løsninger. Er ministeren overhovedet ikke interesseret i det?

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:23

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det synes jeg er en dybt polemisk fordrejning af mine svar her i Folketingssalen i dag. Jeg konstaterer, at Danmarksdemokraterne ikke har noget konkret forslag; jeg konstaterer, at vi ikke har modtaget nogen henvendelser fra Region Sjælland; og jeg konstaterer, at regionerne heller ikke har noget bud på en løsning.

Er jeg som minister åben over for at spørge, hvad vi kan gøre for at undgå, at der bliver skabt en situation, hvor borgerne oplever en stor grad af utryghed? Ja, det er jeg i den grad åben over for, og det kan næppe komme som nogen overraskelse i Folketingssalen her i dag. For det har jeg også tilkendegivet offentligt, og det er derfor, jeg synes, man her lidt forsøger at lave en konflikt, hvor

jeg i virkeligheden forsøger at være imødekommende over for, at vi skal diskutere rigtig mange vigtige spørgsmål, når det handler om fremtidens almene praksis, herunder den vigtige dagsorden omkring, hvordan vi kan sikre en bedre lægedækning i Danmark.

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Det næste spørgsmål er ligeledes til indenrigs- og sundhedsministeren, og jeg giver ordet til fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 13:24

Spm. nr. S 422

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL):

Vil ministeren forholde sig til, at der ifølge 12 førende professorer i gynækologi og obstetrik ingen faglige argumenter er imod at hæve abortgrænsen til 22 uger, og hvorvidt dette vil have betydning for regeringens holdning i de kommende forhandlinger om abortgrænsen?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »12 professorer: Fra et fagligt synspunkt taler få ting imod en abortgrænse på 22 uger« på Altingets hjemmeside den 10. januar 2024.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:24

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Vil ministeren forholde sig til, at der ifølge 12 førende professorer i gynækologi og obstetrik ingen faglige argumenter er imod at hæve abortgrænsen til 22 uger, og hvorvidt dette vil have betydning for regeringens holdning i de kommende forhandlinger om abortgrænsen?

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:24

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

I Danmark har vi haft fri abort i over 50 år, og de nuværende regler er faktisk helt tilbage fra 1973. Jeg synes, det er vigtigt, at vi har nogle regler og en lovgivning på området, som er tidssvarende. Jeg synes også, det er vigtigt, at de er langtidsholdbare, og jeg synes også, det er vigtigt, at der er bred opbakning omkring ændringer på det her område. Det betyder jo også, at vi skal sikre, at nye regler også meget gerne skal være aktuelle og holdbare i mange år, og det mener jeg at vi bedst gør ved at inddrage alle relevante synspunkter i debatten på et område, hvor jeg i øvrigt også noterer mig, at der er meget store politiske forskelle i, hvilke holdninger man har, men det er der altså også fagligt, uanset om vi tager den etiske kasket på eller vi tager den sundhedsfaglige kasket på. Og det er sådan set også baggrunden for, at jeg har inviteret Folketingets partier til en række temamøder, så vi sammen kan få en større indsigt i hele abortområdet, inden vi tager stilling til spørgsmålet omkring abortgrænsen.

Der er rigtig mange forskellige perspektiver og hensyn, som skal balanceres, når vi taler om abortgrænsen, som kvinders ret til selvbestemmelse og hensynet til de sundhedspersoner, som skal udføre aborten, men der er også sundhedsfaglige og etiske hensyn, som skal inddrages, og særlig de sundhedsfaglige perspektiver har

selvfølgelig en meget vigtig betydning. Derfor har jeg også allerede taget initiativ til, at bl.a. Sundhedsstyrelsen, Jordemoderforeningen og Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi har holdt oplæg på vores temamøder, og jeg har naturligvis også læst det debatindlæg, som der refereres til, med stor interesse. Jeg synes, at de 12 professorer fremfører nogle relevante og interessante synspunkter og argumenter, og dem synes jeg da også vi skal tage med ind i de videre drøftelser, som vi skal have blandt Folketingets partier, og som vi i øvrigt fortsætter så snart som i morgen, hvor vi sætter fokus på hele spørgsmålet omkring fosterdiagnostik, og jeg er selvsagt også lydhør over for det, som partierne bringer til bordet og til drøftelserne. Mit mål er, at vi forhåbentlig kan lande en bred politisk aftale på abortområdet med så mange af Folketingets partier som muligt.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:27

Rosa Lund (EL):

Jeg er klar over, at spørgsmålet om abort vækker følelser hos rigtig mange mennesker. Jeg er også udmærket klar over, at vi har forskellige holdninger i de politiske partier, og jeg er også udmærket klar over, at det også er et spørgsmål om etik og om ligestilling, og nu spørger jeg sundhedsministeren. For ministeren er sundhedsminister, og derfor spørger jeg til de sundhedsfaglige argumenter, og det må da gøre indtryk på regeringen, at der ingen sundhedsfaglige argumenter er imod at have en abortgrænse på 22 uger.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:27

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg er optaget af, at vi i fællesskab ser på hele det her område og også lytter til de mange forskellige perspektiver, som der er. Men man tager altså fejl, hvis man tror, at alle sundhedsfagligt er enige om, hvad det er, der gør sig gældende. Artiklen er jo ikke udtryk for alle sundhedsprofessionelles holdning eller udtryk for alle fagpersoners stillingtagen eller holdning inden for gynækologi og obstetrik, men abort handler jo heller ikke kun om sundhedsfaglige perspektiver. Der er også rigtig mange etiske perspektiver, som det er vigtigt at vi tager med i debatten, og det er det, jeg ser frem til at vi fortsætter med at gøre i nogle gode og konstruktive drøftelser blandt Folketingets partier.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:28

Rosa Lund (EL):

Med al respekt er jeg udmærket klar over, at det her også kan være et spørgsmål om etik. Men gør vi det herinde på Christiansborg til et spørgsmål om etik, så er vi også med til at lægge skyld og skam på de kvinder, som får en sen abort af den ene eller den anden årsag. Det er præcis derfor, at vi i Enhedslisten synes, det er så vigtigt at stå på de sundhedsfaglige argumenter, og derfor vil jeg gerne have, at regeringen forholder sig til, at 12 af landets førende professorer præcis fremfører sundhedsfaglige argumenter for, at abortgrænsen skal være i uge 22.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:29

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

De argumenter lytter jeg til, og jeg synes, de er relevante og interessante. Jeg tillader mig bare ikke at konkludere noget her i Folketingssalen i dag, i respekt for at det her spørgsmål ikke kan reduceres til alene en sundhedsfaglig diskussion, hvor der sundhedsfagligt i øvrigt heller ikke er enighed.

Der er også etiske aspekter forbundet med spørgsmålet om abort, og det er nok også derfor, at Det Etske Råd senest har behandlet det, og at de er kommet med deres rapport, og de er i øvrigt heller ikke i Det Etske råd enige om deres indstilling til ændringer på området. Så jeg vil ikke på forhånd lægge mig fast, men jeg hilser det derimod velkommen, at der også er så mange, som gerne vil bidrage fagligt i forhold til at gøre os klogere som folketingsmedlemmer.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:29

Rosa Lund (EL):

Det betyder jo netop, at pilen peger tilbage på os på Christiansborg. Det er os, der skal beslutte, hvor den her abortgrænse skal ligge. Det Etske Råd er uenige, og det giver mening. Jeg synes dog ikke, at det er så tydeligt, at man i sundhedsvidenskaben er uenige. Tværtimod er det meget tydeligt, at der ingen argumenter sundhedsfagligt er imod at lægge abortgrænsen i uge 22.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):
Ministeren for en afsluttende bemærkning.

Kl. 13:30

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er jo korrekt, at det her i sidste ende er en politisk afgørelse. Sådan vil det være, når det handler om en ændring af en lovgivning, altså at det så nu engang er Folketinget, som afgør spørgsmålet. Vi har jo fra regeringens side tilkendegivet, at vi mener, at den nugældende abortlovgivning, som altså har mere end 50 år på bagen, bør revideres, bør ændres. Vi har ikke på forhånd konkluderet noget på baggrund af de drøftelser, som vi er midt i med partierne. Og i respekt for at vi gerne vil lande nogle ændringer af abortlovgivningen, som er langtidsholdbare, og i respekt for at der her i Folketingssalen er mange forskellige holdninger i forhold til præcis det spørgsmål, så synes jeg, at vi skal være varsomme med på forhånd blot at konkludere noget. Og skal der dermed landes en bred aftale, skal vi, ligesom vi også gør det under mange andre omstændigheder i politik, bøje os ind mod hinanden og forhåbentlig også finde nogle gode løsninger, som også er langtidsholdbare.

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten og tak til indenrigs- og sundhedsministeren.

Det næste spørgsmål går til justitsministeren, og jeg byder velkommen til justitsministeren, og spørgsmålet bliver stillet af hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:31

Spm. nr. S 408

5) Til justitsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Er ministeren enig med Dansk Folkeparti i, at straffen for falsk anmeldelse af voldtægt bør være lige så alvorlig som straffen for at blive dømt for voldtægt?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:31

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi har valgt at spørge justitsministeren, om ministeren er enig med Dansk Folkeparti i, at straffen for falsk anmeldelse af voldtægt bør være lige så alvorlig som straffen for at blive dømt for voldtægt?

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Justitsministeren.

Kl. 13:31

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet. Også tak til hr. Mikkel Bjørn for spørgsmålet. Det er klart, at falsk anklage kan straffes, når en person med forsæt afgiver urigtige oplysninger til en offentlig myndighed, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold. Straffen for det er fængsel indtil 6 år. Ved fastsættelse af straffen for falsk anklage skal der lægges vægt på karakteren af det strafbare forhold, som de urigtige oplysninger vedrører, på omstændighederne ved afgivelsen af oplysningerne og på den krænkelse, der er forbundet med afgivelse af oplysningerne. Straffen for falsk anklage om voldtægt blev faktisk i 2016 skærpet med 50 pct. i forhold til den straf, der indtil da havde været fastsat af domstolene. Det skete bl.a. på grund af den særlige krænkelse, der er forbundet med en sådan anklage.

Voldtægt er en forfærdelig forbrydelse, en forbrydelse, som ofte mærker ofrene resten af deres liv. De mennesker, der begår voldtægt, skal også mærke en konsekvens, som afspejler, hvor grov en forbrydelse der er tale om. At blive anklaget for at have begået en voldtægt er selvsagt meget alvorligt, men jeg vil gerne understrege, at det forhold, at den pågældende ikke ender med at blive dømt for voldtægt, ikke er ensbetydende med, at der er sket en falsk anklage. Så sort-hvide er voldtægtssager sjældent, særlig når det handler om passivitetssituationer og påstand mod påstand.

Jeg mener, at vi i den gældende lovgivning har ramt den rette balance, når strafferammen for falsk anklage for voldtægt er 6 år og strafferammen for voldtægt er 8 eller 12 år afhængig af sagens omstændigheder. Det er alt andet lige en større krænkelse rent faktisk at blive udsat for en voldtægt end at blive uretmæssigt anklaget for det. Det betyder ikke, at falsk anklage for voldtægt ikke er en alvorlig forbrydelse, for det er det selvfølgelig, og jeg har tiltro til, at politiet og anklagemyndigheden i forbindelse med behandlingen af en voldtægtssag rejser sigtelse eller tiltale for falsk anklage, hvis der er grundlag for det, for sådan skal det naturligvis være. Tak for ordet.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:33

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg ved ikke, om jeg nødvendigvis er enig med ministeren i, at det altid er værre at blive udsat for en voldtægt end at blive anklaget for at have begået en. Det kommer selvfølgelig an på de forhold, der gør sig gældende i den enkelte sag, men jeg tør love ministeren, at det at blive udsat for en anklage er næsten lige så slemt. Det anser jeg det for at være. Altså, det er livsødelæggende at have sådan en anklage hængende på sig resten af sit liv. Det er ikke sjovt at være vidne til, at der er drenge og mænd, der bliver udsat for det, altså hvor det er dokumenterbart en falsk anklage.

Grunden til, at vi spørger ind til det, er jo, at 24syv og også Weekendavisen for nylig har afdækket, at selv i tilfælde, hvor pigens forklaring falder fuldstændig fra hinanden, undlader politiet ofte at rejse sigtelse for falsk anmeldelse. Så nævner ministeren strafferammen på 6 år, men strafferammen er jo én ting, hvis retspraksis er en anden, og selv om strafferammen er op til 6 års fængsel, er tidligere domme altså på højst 1 måneds betinget fængsel. Der var en pige i Odense, som i et meget sjældent tilfælde blev dømt for falsk anklage om voldtægt her for nylig, og hun endte med at få 10 dages betinget fængsel. Det er altså i praksis en meget, meget lav straf, der bliver udmålt for falsk anklage om voldtægt.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren ind til, om han ikke er enig med Dansk Folkeparti i, at der da skal være en eller anden form for balance mellem det at udsætte nogen for en voldtægt, som er fuldstændig frygteligt – jeg tror, vi i Dansk Folkeparti er et af de eneste partier, der konsekvent kæmper for en hårdere normalstraf for at udsætte nogen for voldtægt – og så det at anklage nogen for at have udsat en for en voldtægt, som ikke er blevet begået. For det er noget, der hænger ved. Det er anklager, der hænger ved resten af ens liv, selv i de tilfælde, hvor man måtte blive frikendt.

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:35

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg er enig i, at der naturligvis skal være en balance. Jeg synes så også, at vi har fundet den rigtige balance. Der er en høj strafferamme for indgivelse af falske anklager, ligesom der også er en høj og i grove tilfælde højere strafferamme, for så vidt angår reelle voldtægtssager, hvor der falder dom. Til syvende og sidst beror det jo altid på en afvejning af mange forskellige omstændigheder i sagen, altså hvordan domstolen ender med at vurdere sagens faktiske omstændigheder i forhold til den dom, man afsiger, også for falsk anklage.

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:36

Mikkel Bjørn (DF):

Ministeren gentager det med strafferammen, men strafferammen er jo altså ikke særlig nyttig, hvis praksis er, at normalstraffen er på højst 1 måneds betinget fængsel, for så kan strafferammen jo være på 10 år. Men hvis det er praksis på området, er det jo en praksis, vi som politikere er nødt til at tage ansvar for at ændre, så der kommer balance i tingene.

En rapport fra Det Kriminalpræventive Råd har tidligere dokumenteret, at ca. 7 pct. af alle voldtægtsanklager er falske. Det er vi da nødt til at tage ansvar for som politikere ved at sørge for, at de anklager ikke får livsødelæggende konsekvenser fremadrettet.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:37

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Altså, igen må jeg bare sige, at jeg tror, det er meget vigtigt. Det er klart, at en domstol jo altid vurderer på baggrund af de omstændigheder, der er i sagen, og jeg tror også, det er meget vigtigt at holde sig for øje, som jeg også sagde i min indledende besvarelse, at det forhold, at en anklage måske ikke nødvendigvis fører til dom, ikke

er ensbetydende med, at der er tale om en falsk anklage. Det er klart, at myndighederne skal tage det alvorligt, og anklagemyndigheden skal også søge at få bragt sagen til dom, hvis det er sådan, at alle sagens omstændigheder taler i retning af, at der har været en person, som bevidst har indgivet en falsk anklage og derved bevidst også har forfalsket de beviser og de vidneudsagn, der er indgået som en del af den anklage.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:37

Mikkel Bjørn (DF):

Det, at en anklage for voldtægt ikke fører til dom, er ikke ensbetydende med, at det er en falsk anklage. Det er jeg fuldstændig enig med ministeren i, men det er ikke det, vi taler om her. Det, vi taler om, er dokumenterbart falske anklager, altså tilfælde, hvor en domstol stadfæster, at her er der dokumenterbart tale om en falsk anklage. Og i sådanne tilfælde er retspraksis altså, at man får højst 1 måneds betinget fængsel – i et enkelt tilfælde var det 10 dages betinget fængsel. Synes ministeren ikke, at der er en ubalance på det her område i forhold til straffen for falsk anklage?

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:38

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Igen vil jeg sige, at vi jo allerede har skærpet straffene, for så vidt angår falsk anklage i voldtægtsager. Det gjorde vi i 2016. Jeg har intet imod, at vi fortsætter den her debat, men jeg tror bare, igen, at det er meget, meget vigtigt, at vi holder os for øje, at det jo altid vil bero på sagens omstændigheder. Og der er også høje strafferammer, for så vidt angår både falsk anmeldelse for voldtægt, men jo også for falske anklager om alle mulige andre forbrydelser.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):
Tak for det. Og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til justitsministeren og tak til hr. Mikkel Bjørn.
Jeg byder nu velkommen til kulturministeren, og spørgsmålet bliver stillet af hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:39

Spm. nr. S 431

6) Til kulturministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Mener ministeren ikke, at det er en overtrædelse af DRs forpligtelse til at præsentere objektiv og uforfalsket journalistik, at DR som offentligt finansieret statsradiofoni i dokumentaren »Forfulgt af politiet?« har valgt at anvende kunstige sparkelyde i en overvågningsvideo, hvilket rejser alvorlige spørgsmål om manipulation og mistænkeliggørelse af politiet, og hvad bør konsekvenserne være for en sådan redaktionel beslutning?

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:39

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Vi har valgt at spørge kulturministeren i dag, om ministeren ikke mener, at det er en overtrædelse af DR's forpligtelse til at præsentere objektiv og uforfalsket journalistik, at DR som offentligt finansieret statsradiofoni i dokumentaren »Forfulgt af politiet?« har

valgt at anvende kunstige sparkelyde i en overvågningsvideo, hvilket rejser alvorlige spørgsmål om manipulation og mistænkeliggørelse af politiet, og hvad bør konsekvenserne være for en sådan redaktionel beslutning?

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:39

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak til hr. Mikkel Bjørn for spørgsmålet. Jeg er enig med hr. Mikkel Bjørn i, at det er en alvorlig overskridelse af de presseetiske regler. Jeg forstår på DR, at man har modtaget materiale fra produktionsselskabet, og at det ikke er DR selv, der har pålagt de her lydspor, som ikke er i overensstemmelse med, hvad der er sket i virkeligheden. Men det ændrer jo ikke sagen. Det ændrer ikke sagen, at man som seer af dokumentaren bliver efterladt med et mere dramatisk indtryk af, hvad der er foregået. Og når det er en dokumentar, er der jo ekstra skærpede krav til, hvordan virkeligheden hænger sammen med den måde, man præsenterer virkeligheden på. Der må ikke være uoverensstemmelse.

Som spørgeren måske ved, har regeringen igangsat et arbejde med et Medieansvarsudvalg. Politiforbundet har ligeledes klaget til DR, og det forstår jeg godt at man har, for det her er en urimelig kritik af politiet – i et skærpet omfang. Og det er jo netop sådan nogle sager her, vi har brug for at man kan tage videre til Medieansvarsudvalget. Jeg ved også, at man kan klage til Pressenævnet, hvilket er en klar mulighed, som jeg i øvrigt også vil opfordre Politiforbundet til at gøre brug af. Jeg tror faktisk allerede, de har gjort det.

Så jeg er ked af det på vegne af DR. Men DR er også en armslængdeorganisation på den måde, at vi, hr. Mikkel Bjørn, andre ordførere og jeg selv har været med til at lave et medieforlig. Der sidder en uafhængig bestyrelse for DR, som Folketingets partier delvis har været med til at udpege, og det er bestyrelsens ansvar at sikre, at de presseetiske regler overholdes, og at tage fat DR's ledelse, hvis man mener, at de kontinuerligt ikke bliver det.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:41

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det svar. Jeg er jo fuldstændig enig med ministeren i, at det overhovedet ikke ændrer sagen, at det er et eksternt produktionsselskab, der har haft med det her at gøre. Altså, DR hyrer eksterne produktionsselskaber ind til at lave de her produktioner. Hvis det skulle være en eller anden form for falsk armslængde, som gør, at DR ikke står til ansvar for de produktioner, der så kommer ud, synes jeg i det hele taget, at det er en dybt problematisk praksis, at man bruger eksterne produktionsselskaber. Så det er jeg enig med ministeren i. Det ændrer overhovedet ikke sagen. Det er DR, der har til ansvar at sørge for, at de produktioner, som de sender i æteren i DR's navn, rent faktisk lever op til de kvalitetskrav og de, hvad skal man sige, sandhedskrav i virkeligheden, der gør sig gældende for et statsfinansieret medie som DR.

Så opfører enigheden måske også en lille smule, for jeg mener også, at ministeren og vi som Folketing har et ansvar for at sørge for, at det medie, som vi finansierer med adskillige hundrede millioner kroner hvert eneste år, ikke bidrager til decideret løgnagtig journalistik, altså falske fortællinger om den virkelighed, som er på den anden side af de her mure. Og når vi bruger offentlige midler, altså danske skattekrone, som vi har opkrævet af danskerne, og altså bruger deres penge på statsradiofonien, er det under den forud-

sætning, at det, der kommer ud på den anden side, er uafhængig, sandfærdig og ordentlig journalistik. Det synes jeg selvfølgelig at kulturministeren også skal tage ansvar for.

Kl. 13:45

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:42

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Jeg synes jo generelt, at DR laver meget dygtig, seværdig og lytbar journalistik, som er med til at informere danskerne om den verden, vi lever i i vores hverdag, og de mange interessante – nogle gange sørgelige, nogle gange begejstrende – historier fra hele kongeriget, fra Europa og fra verden omkring os.

Sagen er, at ligesom politikere har journalister deres troværdighed som noget af det allervigtigste, og her har man sat en del af sin troværdighed over styr. Omvendt må det ikke få os som politikere til at ønske eller jage en detailstyring af DR's journalistik. Det er netop derfor, vi har armslængdeprincippet over for DR som institution, men har peget på en bestyrelse, hvis opgave det er at sikre, at DR lever op til den højeste grad af presseetik.

Sad jeg i DR's bestyrelse, og Dansk Folkeparti har jo et medlem i DR's bestyrelse, som stadig væk har over 1 år tilbage af vedkommendes periode, ville jeg tage sagen op, indkalde DR's ledelse og bede om at få en redegørelse. Det mener jeg er den rigtige måde, tingene skal foregå på, for der er ingen uenighed mellem spørgeren og mig om, at vores DR skal leve op til de presseetiske regler.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:44

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jeg fuldstændig enig med ministeren i. Og jeg er også enig med ministeren i, at DR i vidt omfang bærer en stor troværdighed. Netop derfor, også fordi Dansk Folkeparti er medunderskriver af medieforliget, er vi også så optaget af, at ministeren selvfølgelig videreformidler til DR – når de på så grov vis svigter deres grundlæggende ansvar, som de har gjort i det her tilfælde med, hvad jeg vil sige er decideret løgnagtig journalistik – at det er deres ansvar at leve op til og levere alsidig, objektiv og sandfærdig journalistik.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:44

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Det er i øvrigt også det, vi er i gang med at gøre her. Hverken spørgeren eller jeg har mulighed for at følge med i al journalistik, der bliver lavet herhjemme, heller ikke det, der er betalt af skatteborgerne på DR, på TV 2, via public service-puljer og andet. Jeg blev først opmærksom på det problematiske i lydsporet, da jeg modtog spørgsmålet fra hr. Mikkel Bjørn.

Så kan man jo godt spørge sig selv: Bør den her sag ikke have konsekvenser? Og bør vi udmåle de konsekvenser? Der tror jeg, at vi er nødt til at have tillid til, at den bestyrelse, vi har antaget, varetager sin ledelsesopgave over for både DR og de organer i DR, som man råder over og har råderet over. Ellers bryder armslængdeprincippet sammen, og så har vi mange sager, vi i fællesskab skal udrede i løbet af et år.

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:45

Mikkel Bjørn (DF):

Vi ser nok også lidt grundlæggende forskelligt på armslængdeprincippet, men det ændrer jo ikke på, at jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at vi ikke skal gå ind og detailregulere de enkelte produktioner eller den journalistiske vinkling, og det ændrer ikke på, at vi som politikere, når vi bruger skattekroner – ligesom hvis vi bruger skattekroner på at bygge ting eller på alle mulige ting i vores samfund – også har et ansvar for, at de skattekroner bliver brugt på korrekt og ordentlig vis, og det er det, jeg synes vi tager ansvar for ved det her spørgsmål, og som jeg også håber kulturministeren vil tage ansvar for i sit virke.

Kl. 13:45

Formanden (Søren Gade):

Ministeren for et afsluttende svar.

Kl. 13:45

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Det er jo ved at være en fast begivenhed i min kalender, at hr. Mikkel Bjørn og jeg selv får en god samtale her i Folketingssalen om spørgsmål af mediemæssig karakter, og det sætter jeg i øvrigt pris på. Det er med til at holde mig til ilden som minister og med til at rejse nogle af de sager, som fortjener en politisk debat.

Om lidt udkommer Medieansvarsudvalget, inden for ½ år til 8 måneder, med en række anbefalinger, som jeg glæder mig til at debattere, både med Dansk Folkepartis hr. Mikkel Bjørn og de mange andre engagerede ordførere på medieområdet. Tak for spørgsmålet.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti og også tak til kulturministeren.

Jeg byder nu velkommen til transportministeren, og spørgsmålet bliver stillet af fru Sofie Lippert fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:46

Spm. nr. S 425

7) Til transportministeren af:

Sofie Lippert (SF):

Betrager ministeren det som et problem for persontransporten, at den kollektive transport siden 2008 med dette års prisstigninger er steget næsten dobbelt så meget i pris som privatbilismen?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Bilen bliver en bedre og bedre forretning i forhold til bus og tog« på Jyllands-Postens hjemmeside den 8. januar 2024.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:46

Sofie Lippert (SF):

Tak. Betrager ministeren det som et problem for persontransporten, at den kollektive transport siden 2008 med dette års prisstigninger er steget næsten dobbelt så meget i pris som privatbilismen?

Formanden (Søren Gade):
Transportministeren.

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Tak for det, og tak til ordføreren for at løfte debatten om kollektiv transport og prisen herfor. Det er en debat, som vi kommer til at kaste mange kræfter i i 2024, og det glæder jeg mig til at gøre sammen med ordføreren og SF.

Når det er sagt, er tal jo taknemmelige, og det betyder også, at man kan læse det ud af tallene, som man vil. Ud af de tal, som ordføreren henviser til, og som er fra en artikel i Jyllands-Posten, kan man også læse, at det rent faktisk var lige nøjagtig i de år, hvor ordførerens formand var transportminister, at forskellen mellem offentlig transport og privatbilisme steg allermost, altså hvor det lige pludselig blev noget dyrere at køre med offentlig transport og noget billigere at køre i bil. Det gab fortsatte nogle år, og nu er det så blevet kraftigt mindsket, så man kan jo læse tallene, som man vil.

Man kan også fremhæve, at siden 2008 er drift af personlige transportmidler steget med 54 pct., hvorimod det kun er steget med 28 pct. at tage bussen. Så i forhold til alle de her tal synes jeg, vi skal få udpenslet dem i en dialog om, hvordan vi får indrettet den offentlige transport bedst muligt fremadrettet, bl.a. med bidrag fra vores ekspertudvalg, som jo kommer med et katalog af mulige tiltag, som kan forbedre den kollektive transport. Noget af det, de kommer med efter det katalog, er jo anbefalinger til takststrukturer, altså hvordan vi får indrettet vores takststrukturer mest intelligent. Derfor glæder jeg mig til den her debat, og jeg vil også takke for, at ordføreren er med til at holde den aktuel, for den er vigtig.

Vi skal have flere over i den kollektive transport, men det er de rigtige, vi skal have over i den kollektive transport. Det vil sige, at vi ikke skal pille folk af cyklen og sætte dem ind i toget. Det er folk, der tager bilen, der skal føle det attraktivt at bruge den kollektive transport. Så alt det her skal vi have kvalificeret, og det glæder jeg mig til at gøre sammen med spørgeren.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Sofie Lippert (SF):

Tak. Der er mange tal, man kan tage frem. Det er rigtigt. Jeg har sådan set skrevet et helt bachelorprojekt om, hvor gode politikere er til at tage lige præcis de tal, der gavner deres projekt, men jeg kan jo også mærke det i oplevelser og erfaringer.

Hvis man hjemme fra mine forældre skal til Odense, koster det betydelig mere at tage toget, end det koster at køre i en ny og god elbil. Mine forældre har råd til at købe en ny og god elbil, men det er det jo ikke alle der har. For når priserne på den kollektive transport bliver høje, går det jo netop ud over alle dem, der ikke havde råd til at anskaffe sig bilen i første omgang, eller alle dem, der af den ene eller den anden årsag ikke har mulighed for at anskaffe sig en bil, og det behøver ikke nødvendigvis at handle om økonomi. Det kan være noget så simpelt, som at man er 17 år gammel og derfor ikke må køre bil. Det kan være, at man er 97 år og heller ikke må køre bil længere.

Der er mange muligheder, i forhold til hvorfor man ikke har adgang til bilen, og det er jo derfor, jeg spørger til den her forskel i prisen på at vælge forskellige transportmidler. Men det er jo også, fordi vi skal have nogle incitamenter til dem, der allerede har anskaffet sig en bil, og som derfor oplever, at bilen ofte er det økonomisk fornuftige valg at tage. Det er jo det, de peger på i artiklen fra Jyl-

Kl. 13:46 lands-Posten, altså at den her skævvridning faktisk gør, at når man først ejer en bil, er det for rigtig mange det økonomisk fornuftige valg at bruge den i stedet for bussen eller toget.

Kl. 13:46 Det er derfor, jeg spørger ind til det konkrete faktum, at det for mange er økonomisk mere rentabelt at bruge den bil, der står i garagen, end det er at sætte sig ind i bussen eller toget. Betragter transportministeren det som et problem i sig selv?

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:50

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Nu ved jeg ikke, om ordføreren taler for, at vi skal have massive afgifter på elbiler, for det mener jeg ikke vi skal. Personbilisme bliver en del af den kollektive mobilitet, især i de tyndt befolkede områder, hvis vi skal kunne levere en tilfredsstillende service. Der bliver en naturlig samkørsel og andre teknologier, kan man sige, afgørende vigtigt, hvis vi skal nå i mål. For det er jo ikke en løsning og ville være fuldstændig urealistisk at sætte busser ind i alle egne af landet, og derfor bliver de ting også en del af løsningen. Er det så løsningen i hovedstaden? Nej, for dér er det jo en helt anden løsning der skal til.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:51

Sofie Lippert (SF):

Jeg står ikke og argumenterer for høje afgifter på elbiler, men jeg argumenterer f.eks. gerne for roadpricing. Jeg skulle med bussen ind til møde med transportministeren her i morges, og jeg var faktisk vældig bange for at komme for sent. For i et vejr som i dag er der lidt flere, der vælger den der bil frem for cyklen. De sætter sig ikke ind i bussen eller toget, når det sner. De sætter sig meget tydeligt ind i bilen, og netop trængselsproblematikken er jeg lidt nysgerrig på. For når ministeren bliver ved med at pege på privatbilen som en løsning, får vi så ikke et problem med plads til alle i trafikken?

Kl. 13:52

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:52

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Det er svært at spå om fremtiden, men der er ingen tvivl om, at teknologien kommer til at hjælpe os. Vi har jo sat forsøg i gang med roadpricing, som skal belyse, hvad det er for nogle økonomiske incitamenter, der egentlig skal til, for at få folk til f.eks. at flytte sig over i den kollektive transport, og vi må jo se, hvad for nogle resultater der kommer ud af det. Det er bare for at sige, at privatbilismen og kollektiv mobilitet ikke er hinandens modsætninger. Privatbilisme og trængsel kommer også til at udvikle sig meget, især når vi får mere og mere intelligente biler, for så bliver der mindre og mindre trængsel, fordi de kan tale sammen. Der kommer til at ske meget på det her område i de kommende år.

Kl. 13:52

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:52

Kl. 13:54

Sofie Lippert (SF):

Det vil jeg glæde mig til at se. Jeg bliver bare nødt til at spørge: Kommer der til at ske noget, der giver os alle sammen bedre mobilitet? For folk kommer jo også for sent i deres biler, når flere vælger bilen, fordi den er det økonomisk fornuftige valg. Så kommer der til at ske noget, som ikke bare er et teknologisk fix, men også er et klart økonomisk incitament til at sige: Vi tager en transportform, der skader andre mennesker og klimaet mindre?

Kl. 13:53

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:53

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Ja, der kommer til at ske noget, og det kræver også, at Folketingets partier er villige til, at vi ryster posen hårdt, i forhold til hvad vi plejer at gøre. F.eks. har vi én udfordring på vores øer, en anden i vores landdistrikter og en tredje i vores byer. Ordføreren repræsenterer jo selv et parti, som lige pludselig var lidt angst for at tage et opgør med de firkantede regler, som er landsdækkende, f.eks. i forhold til vores øtaxaer. Man turde ikke rigtig at lukke helt op for, at de skulle stilles frit, så de kunne få tingene til at fungere. Man bliver nødt til at indstille sig på, at vi bliver nødt til at gøre tingene på en ny måde og gøre tingene forskelligt i de små samfund og de store byområder, hvis det her skal lykkes.

Kl. 13:54

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til transportministeren og tak til fru Sofie Lippert fra Socialistisk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:54

Spm. nr. S 423

8) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Hans Kristian Skibby (DD):

Mener ministeren, at det giver mening at indføre en CO₂-afgift på dansk landbrug, når tallene for at indføre denne afgift er så usikre, som det fremgår af artiklen »Med ét slag har Danmark nået sit klimamål for 2025: »Næste gang kan det gå den anden vej«« bragt på Altingets hjemmeside den 11. januar 2024, hvoraf det fremgår, at Danmark på grund af nye beregninger af lavbundsjord har nået sit klimamål uden at løfte en finger?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:54

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Jeg vil starte med at læse spørgsmålet til ministeren op.

Mener ministeren, at det giver mening at indføre en CO₂-afgift på dansk landbrug, når tallene for at indføre denne afgift er så usikre, som det fremgår af artiklen »Med ét slag har Danmark nået sit klimamål for 2025: »Næste gang kan det gå den anden vej«« bragt på Altingets hjemmeside den 11. januar 2024, hvoraf det fremgår, at Danmark på grund af nye beregninger af lavbundsjord har nået sit klimamål uden at løfte en finger?

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:54

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Tak for spørgsmålet. Jeg medgiver, at det er kompliceret at opgøre udledningerne af drivhusgasser fra landbruget. Landbrugets udledninger afhænger af komplekse biologiske processer, geografiske forhold og forskelligartede dyrkningspraksisser. Denne kompleksitet har Michael Svarer, som er formand for ekspertgruppen for en grøn skattereform, også beskrevet ved flere forskellige lejligheder. Det er en kompleksitet, som har været en af årsagerne til forsinkelsen af ekspertgruppens afrapportering, som nu forventes i uge 6.

Det er netop derfor, altså på grund af kompleksiteten, at vi netop har en ekspertgruppe, som er blevet bedt om at undersøge mulighederne på området grundigt. Derfor har vi også fra regeringens side nedsat en grøn trepart til at samle op på de anbefalinger. Selv om vi har fået et nyt lavbundskort, er der fortsat behov for en reduktion af udledningen af drivhusgasser fra landbruget, og der er derfor fortsat brug for, at vi også på en klog måde inden for klimalovens principper og regeringsgrundlagets rammer understøtter landbrugets fortsatte grønne omstilling.

Jeg ser derfor frem til ekspertgruppens snarlige anbefalinger, så vi kan få skabt rammerne for et konkurrencedygtigt dansk landbrug, som konstant arbejder på at udvikle og implementere nye, attraktive grønne løsninger. For dansk landbrug skal udvikles; det skal ikke afvikles.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:56

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Jeg vil jo allerførst gerne kvittere for ministerens besvarelse af spørgsmålet, men det ændrer naturligvis ikke på, hvad det er for nogle bevæggrunde, vi i Danmarksdemokraterne har for at stille det her spørgsmål. Det er jo, fordi vi har den klare forventning, at når man laver alle de her drastiske indsatser og initiativer, bl.a. når det drejer sig om noget så ømtåleligt som at indføre nye store afgifter, der ikke findes i andre lande, så skal man gøre det på et fuldt oplyst grundlag.

Det er jo derfor, at det kom lidt som en overraskelse for mange her i Danmark – jeg ved ikke, om det gør det for ministeren; det kan godt være, at ministeren og andre ministre var blevet delagtiggjort i nogle glædelige tal før os andre – at man lige pludselig i sidste uge kunne melde ud, at nu var lykken gjort, om man så må sige: Man havde allerede nået måltallene uden at røre en finger, sådan lidt groft sagt. Det er selvfølgelig godt, hvis det er rigtigt.

Det undrede nogle af os efterfølgende, da vi så hørte om de tilbagemeldinger fra bl.a. nogle af de forskere i Aarhus, som er kraftigt involveret i netop at tilvejebringe basistal og reelle informationer omkring, hvor stor en CO₂-absorbering der egentlig er, lavbundsjord, udledning osv. De tal var der meget forskellige tilgange til, kunne vi jo forstå.

Jeg vil have lov til at spørge ministeren, om ikke ministeren i det mindste anerkender og deler Danmarksdemokraternes holdning om, at når man indfører nye drastiske skatter, som kan medføre et tab på mellem 12.000 og 37.000 danske arbejdspladser, altså en CO₂-afgift på fødevarer og dansk landbrug, så skal det i det mindste gøres på et fuldt oplyst grundlag.

	Kl. 13:58		Kl. 14:00
Formanden (Søren Gade): Ministeren.		Formanden (Søren Gade): Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.	
	Kl. 13:58		Kl. 14:00
Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Først og fremmest ved jeg ikke, hvor hr. Hans Kristian Skibby har tallene fra. Det er konsekvensberegninger af en afgift, som vi overhovedet ikke har taget stilling til endsige indført. Når det er sagt, er det jo ikke sådan, at det er noget nyt, at man får opdateret data og ny viden. Jeg håber sådan set også, at vi fortsat vil få ny viden, for forskning er jo noget, der udvikler sig fra dag til dag og fra år til år. Hele måden, som vi arbejder på i forhold til at understøtte den grønne omstilling i dansk landbrug, herunder også de jobs og de eksportmuligheder, der fortsat skal være, handler jo netop om at få det bedst mulige grundlag at tage de beslutninger ud fra og at bruge de værktøjer i værktøjskassen, som vi kan igangsætte og få implementeret, vel vidende at det netop skal ske på det bedst muligt oplyste grundlag rent forskningsmæssigt. Det er det, vi gør. Det gør vi også i forhold til udtagning af lavbundsjord, som stadig væk er et vigtigt virkemiddel i værktøjskassen for at komme i mål med klimaambitionen for landbruget.		Hans Kristian Skibby (DD): Jeg noterer mig jo også, at ministeren henviser til Svarerudvalget, og det synes jeg også er helt på sin plads. Men jeg synes jo også, at ministeren retfærdigvis skulle sige og bekræfte, at det jo faktisk er sådan, at Svarerudvalget og deres formand netop har sagt, at der er en række usikkerhedsfaktorer forbundet med en eventuel implementering af en CO ₂ -fødevareafgift i Danmark på biologiske processer. Det er der, hvor jeg så kommer tilbage til mit første spørgsmål, som jeg ikke rigtig synes ministeren har svaret på: Anerkender ministeren ikke, at inden man bør gå i gang med de her forhandlinger, skal man have et fuldt ud oplyst grundlag, hvor man kender konsekvenserne af de initiativer, man påtænker at gennemføre?	
	Kl. 13:59		Kl. 14:01
Formanden (Søren Gade): Spørgeren.		Formanden (Søren Gade): Ministeren.	
	Kl. 13:59		Kl. 14:01
Hans Kristian Skibby (DD): Allerførst vil jeg takke for svaret. Dernæst vil jeg selvfølgelig sige til ministeren, at de tal, jeg kommer med, kommer fra De Økonomiske Råd, og de kommer fra Landbrug & Fødevarer. Jeg tror faktisk, det er to organisationer, som ministeren normalvis godt tror på at der kommer valide beregninger fra. Det er jo bl.a. baseret på en pris, der ligger på 1.200 kr. pr. ton CO ₂ . Så det er selvfølgelig på baggrund af det. De Økonomiske Råds tal er i øvrigt baseret på nogle lavere priser end det. Men det ændrer bare ikke på, at jeg synes, at vores landbrugsminister kommer lidt for let omkring det ved ikke at svare sådan meget præcist på, om man anerkender, at der skal være fuldt ud valide tal, inden man overhovedet begynder på at diskutere og forhandle om, hvordan en ny afgift skal sammensættes.		Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Det er præcis derfor, vi har bedt Michael Svarer og hans folk om at komme med et fagligt grundlag, som vi så kan tage med i vores grønne trepart med mennesker, der arbejder med de her ting, og få kvalificeret det yderligere, inden vi efterfølgende træffer en politisk beslutning i regeringen og i Folketinget. Det er sådan set rækkefølgen. Det betyder selvfølgelig, at vi skal bruge al den viden, der overhovedet er tilgængelig, altså den mest opdaterede viden, hvad det her angår. Men det betyder ikke, at det så er den endegyldige sandhed. Videnskaben udvikler sig heldigvis fortsat. Al viden er jo ikke fundet anno 2024. Så ny viden vil stadig væk være tilgængelig, og den vil også komme i de kommende år. Det vil vi selvfølgelig også på det tidspunkt skulle forholde os til.	
	Kl. 14:00		Kl. 14:02
Formanden (Søren Gade): Ministeren.		Formanden (Søren Gade): Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og tak til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til miljøministeren, og jeg byder velkommen til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.	
	Kl. 14:00		Kl. 14:02
Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Grunden til, at jeg anfægtede tallene, er, at det er ud fra nogle beregninger, hvor man kan lave alle mulige beregninger. Men realiteten er jo, at vi ikke har taget stilling til det. Vi har slet ikke fået anbefalingerne fra Svarerudvalget. Vi har ikke taget politisk stilling, heller ikke i den grønne trepart og dermed heller ikke i det politiske miljø, hvilket vi selvfølgelig skal efterfølgende, i forhold til hvordan vi indretter en sådan CO ₂ -afgift. Men for at svare igen vil jeg bare sige: Der vil altid komme nye tal. Det er også det, Aarhus Universitets forskere siger. De tal, som de har givet nu, er det bedste grundlag, de har for nuværende med den kendte viden. Men det ændrer jo ikke på, at de selvfølgelig fortsat vil undersøge forskellige muligheder, forskellige teknologier og forskellige forhold, og det vil de selvfølgelig løbende orientere os om, og det vil selvfølgelig også være det, som vi skal forholde os til rent politisk.		Spm. nr. S 427 9) Til miljøministeren af: Kenneth Fredslund Petersen (DD): Finder ministeren det rimeligt, at mange udenlandske vognmænd undlader at betale miljøzonebøder til ugunst for danske vognmænd?	
		Formanden (Søren Gade): Værsgo.	
			Kl. 14:02
		Kenneth Fredslund Petersen (DD): Tak. Finder ministeren det rimeligt, at mange udenlandske vognmænd undlader at betale miljøzonebøder til ugunst for danske vognmænd?	
			Kl. 14:02
		Formanden (Søren Gade): Ministeren.	

Kl. 14:02 mørketal. Jeg ville helst have, at der var nul mørketal, for vi skal jo gøre, hvad vi kan, for at alle overholder de her regler. Kl. 14:06

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Lad mig først og fremmest slå fast, at partikelforening er kræft-fremkaldende, og det handler især om sodpartikler fra dieselmotorer, der jo er sundhedsskadelige. Vi har i Danmark mere end 3.000 for tidlige dødsfald hvert år som følge af luftforureningen, og derfor er det et vigtigt emne, der her rejses. Og svaret på spørgsmålet er helt klart: Nej, det er ikke rimeligt at undlade at overholde miljøkravene, og det er heller ikke rimeligt at undlade at betale bøder herfor.

Det handler om, at de danske miljøzoner kontrolleres ved automatisk nummerpladenkendelse. Oplysningerne indhentes ved Køretøjsregisteret i Danmark og i udlandet, og dataene viser i grove tal, at langt, langt de fleste selvfølgelig overholder miljøzonereglerne. Men når et køretøj så ikke overholder reglerne, udsteder Miljøstyrelsen et administrativt bødeforelæg, og det gælder ikke kun danske køretøjer. Man har i dag også mulighed for at udstede bødeforelæg på køretøjer fra syv af vores nabolande, og det er cirka halvdelen af omfanget af udenlandske lastbiler og busser, vi her taler om. Jeg så jo meget, meget gerne, at man havde aftaler med flere lande, gerne alle lande, men vi har altså aftaler med syv lande. Tallene viser, at der i december måned 2023 var 230.000 lastbiler og busser, der blev kontrolleret, og at der blev konstateret 16 overtrædelser – hvilket jo ikke er mange overtrædelser, da det er mindre end en ud af hver titusinde – og ud af de 16 overtrædelser var de tre udenlandske.

Så er en ting også, at Danmark her prøver at få lavet nogle aftaler, men at der jo også er et forslag fra Europa-Kommissionen om en ændring af CBE-direktivet for netop at gøre det nemmere for medlemslandene at håndhæve trafikrelaterede regler, også når der begås færdselslovsovertrædelser af udenlandske køretøjer, og Danmark arbejder her sammen med andre lande, for at det også skal omfatte muligheden for at kunne slå op i et register, når det handler om en overtrædelse af miljøzonereglerne.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:04

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Tak for svaret. Jeg får lyst til at spørge ministeren ind til, om de tal, der her bliver oplyst, er dem, der er fremsendt til Miljøstyrelsen. For jeg er blevet oplyst om, at Sund & Bælt ikke fremsender oplysninger til Miljøstyrelsen om udenlandske køretøjer fra en række af landene her, fordi de ganske enkelt ikke er i stand til at finde de relevante informationer om de her udenlandske køretøjer.

Kan ministeren svare på, om de tal, ministeren lige har fremlagt, er inklusive dem, der ikke er fremsendt, altså for alle lovbrud i miljøzonerne, eller om det kun er tallene for de bødeforelæg, der er fremsendt til afregning?

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:05

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Ja, de her tal omfatter dem, der er fremsendt til afregning. For det er dem, vores styrelse automatisk kan slå op i. Det er jo sådan, at man får et billede af en nummerplade. Man kan jo ikke umiddelbart se på en bil, om der er installeret et partikelfilter, hvilket er et af de krav, der er, men det er man nødt til at skulle slå op i nogle registre, og det kræver, at man har adgang til de registre. Så det er derfor, at det er de tal, vi har, og derfor er det også helt korrekt, at der her er et

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:06

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Det var jo ikke mange, der havde brudt reglerne i miljøzonerne. Det synes jeg jo egentlig er ganske tilfredsstillende. Vi taler for øvrigt både om busser og lastbiler, hvad ministeren selv nævnte. Jeg kan godt blive lidt bekymret, når nu det kun er de tal, der bliver fremsendt, for vi aner reelt set ikke, hvor mange der ligger og kører i miljøzonerne uden at blive opkrævet de her bøder.

Er ministeren enig i, at det kan give langt mere mening, at afgifterne, som dem fra de her miljøzoner er et godt eksempel på, først bliver opkrævet, når EU-lovgivningen er på plads og vi er dækket ind, således at vi ikke igen stiller vores egne chauffører og vognmænd og de seks andre lande i en langt dårligere konkurrence-situation?

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:06

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Vi har lige evalueret miljøzonerne. De er et vigtigt og godt redskab. Det er godt, vi har fået dem. Vi skal virkelig gøre meget for at bekæmpe luftforurening i og omkring vores store byer, og der er miljøzonerne et rigtig, rigtig godt redskab. Det kan vi jo se. Det har virkelig skubbet på den udvikling med at montere filtre osv., som sikrer os mod den farlige forurening af vores luft. Men vi arbejder hårdt sammen med andre lande i EU for, at det nye forslag fra Kommissionen også skal omfatte miljøzoner, og det har vi faktisk fået opbakning til i Rådet. Så der er fremskridt der.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med sit afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:07

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Jeg havde egentlig lyst til igen at spørge ministeren, om ministeren agter at friholde de danske og de nordiske chauffører og vognmænd fra at skulle betale det her miljøzonebøder, indtil der er fundet en løsning, men det kan jeg godt se kan blive en udfordring, for der er ikke mange, og det kvitterer jeg for. Ikke desto mindre har vi brug for at få fat i de tal. Vi mangler nemlig, hvor mange der overhovedet ikke bliver sendt frem til Miljøstyrelsen. Kan ministeren hjælpe med at fremfinde de tal?

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:07

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Ja, det er jeg meget interesseret i. Det, jeg har fået oplyst, er, at der er syv af vores nabolande, som vi ser rigtig mange lastbiler fra på vejene, og at dem har vi aftaler med, men der er så også lande, vi ikke har aftaler med. De syv lande dækker cirka halvdelen af transporten. Det er det skøn, jeg har fået oplyst, men jeg vil meget gerne være behjælpelig med at sende skriftlige tal og svare på de spørgsmål, der vil være, for at nå til bunds i den her sag, mens vi

altså samtidig arbejder i EU-sporet for at få mulighed for at opkræve det fra dem fra de resterende lande.

Kl. 14:10

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til miljøministeren, og vi siger tak til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarks-demokraterne.

Jeg byder nu velkommen til uddannelses- og forskningsministeren og velkommen til fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance, som stiller spørgsmålet.

Kl. 14:08

Spm. nr. S 421

10) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Vil ministeren redegøre for, om regeringen vil være med til at undersøge mulighederne for, at universiteterne kan få lov til at udbyde en 5-årig læreruddannelse som supplement til læreruddannelsen på professionshøjskolerne?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:08

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Spørgsmålet lyder: Vil ministeren redegøre for, om regeringen vil være med til at undersøge mulighederne for, at universiteterne kan få lov til at udbyde en 5-årig læreruddannelse som supplement til læreruddannelsen på professionshøjskolerne?

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:09

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Tak for det, og tak for spørgsmålet. Sidste år blev et bredt flertal i Folketinget enige om en reform af læreruddannelsen. Den har tre overordnede mål. Det ene er en højere kvalitet, stærk faglighed og øget studieintensitet. Det andet er mere praktik og bedre sammenhæng med hverdagen i folkeskolen. Det tredje er mere frihed og nærhed og mindre detailstyring. Den politiske aftale bygger på et grundigt udviklingsarbejde med deltagelse af både uddannelsessektoren og interessenterne. Der er bred enighed om den retning, som læreruddannelsen skal udvikle sig i, herunder selvfølgelig intens tilknytning til folkeskolens praksis.

I august i år er de første studerende startet på den nye uddannelse, og jeg synes, at vi skal give professionshøjskolerne tid til at udfolde og virkeliggøre de politiske mål, før vi begynder at overveje nye initiativer. Jeg mener sådan set også, at vi skylder de lærerstuderende og folkeskolen ro om læreruddannelsen. Det er en uddannelse, som har været igennem mange politiske reformer og også deraf følgende usikkerheder. Vi har brug for, at læreruddannelsen kan tiltrække dygtige og motiverede unge, og at uddannelsen giver de studerende praksisrelevante og anvendelige kompetencer, så de får lyst til at blive i folkeskolen.

På den baggrund synes regeringen ikke, at det timingsmæssigt er relevant at gå ind i en undersøgelse af udbud af en supplerende 5-årig læreruddannelse på universiteterne.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak til ministeren for svaret. Vi står i en situation, hvor vi mangler uddannede lærere i vores folkeskoler. Antallet af ufaglærte har i de seneste år været stigende, hvilket betyder, at vores børn og unge i folkeskolen i højere grad flere steder i landet undervises af personer, der ikke har de fornødne kvalifikationer til at stå for undervisningen af vores unge mennesker. Det synes vi i Liberal Alliance er et yderst alvorligt problem, der kan få store konsekvenser for vores børn og unges grunduddannelse. Optaget på vores læreruddannelse er på et meget lavt niveau, og det har igennem en årrække været for nedadgående, godt nok med en lille stigning i det seneste optag, altså optaget her i sommer, men det er fortsat relativt lavt. Det er så at sige ikke en attraktiv uddannelse for de uddannelsessøgende, som vi har. Så lige nu står vi og mangler uddannede lærere, men vi kan stå i en situation i den nærmeste fremtid, hvor vi kommer til at se ind i en meget mere kritisk mangel på uddannede lærere. Årsagerne til den situation er mange, og i forhold til løsningen på problemet vil jeg sige, at der ikke kun er én løsning på det her problem.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om hun ikke mener, at en læreruddannelse på universiteterne vil kunne være med til at øge søgningen til uddannelsen samt måske at gøre den mere attraktiv for nogle andre ansøgertyper end dem, der typisk søger ind på læreruddannelsen?

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:12

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Jeg deler sådan set analysen af det problem og de udfordringer, der bliver tegnet op, en til en; jeg er fuldstændig enig i analysen. Jeg er også enig i, at det er et alvorligt problem. For konsekvenserne, hvis man tænker nogle år ud i fremtiden, af, at vi er for dårlige til at rekruttere til læreruddannelsen, er selvfølgelig, at vi får en svagere folkeskole, og det går ikke. Så der er behov for at styrke uddannelsen, og det er jo så også det, vi er i fuld gang med.

Det er jo rigtigt, som der også bliver sagt, at i forbindelse med optaget i sommer var der en svag stigning. Det er nok lidt for kædt endnu at tage det ned som et resultat af en ny læreruddannelse. Jeg tror bare, det er vigtigt, at vi fastholder, at professionshøjskolerne er der, man søger hen, hvis man gerne vil arbejde med mennesker, og det skal man, hvis man skal være folkeskolelærer. Jeg synes, vi skal give den nye læreruddannelse tid, rum og ro til at folde sig ud med alle de kvaliteter, der ligger i den.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:13

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Så vil jeg tillade mig at spørge ministeren på en anderledes måde. Antag, at vi giver den nye læreruddannelse tid og rum, men fortsat har øje for, at det er i begrænset tid og rum – for det kan udfolde sig til at blive en relativt kritisk situation for de unge mennesker, der går i folkeskolen – vil ministeren og for den sags skyld regeringen så overveje mulighederne for at undersøge det på et senere tidspunkt, hvis det ikke viser sig, at den nye læreruddannelse er attraktiv nok?

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:13 (Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Helt sikkert. Det er klart, at hvis det, man har sat i gang nu med en ny læreruddannelse, viser sig ikke at løse det problem, som vi jo er enige om findes, så er jeg og regeringen jo heller ikke mere stædige, end at vi så selvfølgelig er nødt til at kigge på andre løsningsmuligheder. Der er jo det helt særlige ved læreruddannelsen, at den beror på mindst to fagligheder, altså både en akademisk faglighed og en praksisnær faglighed. Den dualitet tror jeg – og det håber jeg at jeg har ret i – at man rammer rigtig, rigtig godt med den nye læreruddannelse. Der er jo også udveksling, altså faglig udveksling, mellem professionshøjskolerne og universiteterne om det akademiske faglige indhold. Så jeg er jo enig i, at der er en glidning af fagligheder her, som vi skal kunne tage ind.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):

Så er det spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:14

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg er glad for, at ministeren og regeringen trods alt ikke er totalt afvisende over for at undersøge det, godt nok ikke på nuværende tidspunkt, men på et senere tidspunkt.

Afslutningsvis vil jeg gerne spørge ministeren om noget. I Finland udbydes læreruddannelsen på universitetet, og uddannelsen er virkelig attraktiv. Faktisk er det kun en ud af ti af dem, der søger ind, som bliver optaget på uddannelsen. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ministeren tror er årsagen til den finske succes.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:15

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Jeg ved ikke, om jeg skal kloge mig på den finske succes. Jeg synes, at der er noget helt unikt ved hvervet som lærer – jeg var lidt inde på det i det forrige svar – og det er, at man jo altså både skal være en faglig autoritet og også skal være en menneskelig autoritet. Man skal kunne indtage et klasserum, og der er også en pædagogik på spil. Jeg tror derfor, at hvis man reducerer læreruddannelsen til noget, der alene består af en akademisk faglighed, så misser man hele det aspekt, der handler om at genetablere en autoritet omkring folkeskolelæreren, og jo i virkeligheden hele det aspekt, der handler om, at man også skal have en meget, meget stærk praksisfaglighed. Den mener jeg er iboende på professionshøjskolerne. Det kan gøres bedre, og det er vi jo så også i gang med.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til uddannelses- og forskningsministeren og tak til fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance.

Hermed er spørgetiden slut.

Kl. 14:15

Spm. nr. S 430

11) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

Katrine Robsøe (RV):

Hvorfor har ministeren ikke undersøgt, hvor mange studieskifttere der rammes af regeringens nye su-nedskæringer?

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre indeklima i skolerne.

Af Sigurd Agersnap (SF), Victoria Velasquez (EL) og Alex Ahrendtsen (DF).

(Fremsættelse 15.11.2023).

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Jeg giver nu ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti, for en begrundelse for forslaget.

Værsgo.

Kl. 14:16

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Jeg har fået æren af at motivere beslutningsforslaget, og jeg vil gerne takke mine kolleger fru Victoria Velasquez og hr. Sigurd Agersnap for sammen med Dansk Folkeparti at have fremsat dette beslutningsforslag. Vi har jo tidligere i Dansk Folkeparti for nogle år siden fremsat det, og jeg vil gerne takke mine kolleger for at have taget fat i Dansk Folkeparti og spurgt, om det ikke var en god idé, at vi igen diskuterede det i salen, og det synes vi jo i Dansk Folkeparti at det er.

Indeklimatet er jo ret afgørende for, at man har et ordentligt indlæringsmiljø i folkeskolerne, og det er sin sag, at Folketinget diskuterer den slags, for kommunerne er jo ansvarlige for driften af folkeskolen og hermed også bygningsmassen og dermed miljøet og indeklimatet i skolerne. Der er en række kommuner, som tager den opgave på sig. Der er også skoler, der løfter den opgave, men der er så sandelig også mange, der ikke gør det.

Meningen og hensigten med beslutningsforslaget er, at vi i Folketinget giver nogle gode råd til kommunerne, og at vi, altså regeringen, KL og Folketinget, sætter os sammen og sørger for, at kommunerne tager det her alvorligt, så de, når de skal i gang med at renovere en skole, også tænker også indeklimatet ind. Det er afgørende for vores elever, at luften er ordentlig, og ved at man tænker sig godt om, behøver det faktisk ikke at være så meget dyrere.

Vi ser frem til en god debat om emnet, som jeg synes er vigtigt, og som rapporter viser er vigtigt. Jeg håber selvfølgelig på velvilje fra regeringen, som jo har flertal, så vi kan komme i gang. Jeg glæder mig til debatten og ser frem til de mange gode ordførertaler og forhåbentlig også tilslutning fra regeringen. Tak for ordet.

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Tak til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti.

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er børne- og undervisningsministeren.

Forhandling**Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):**

Tak til formanden for ordet, og tak til forslagsstillerne for at have fremsat det her beslutningsforslag, B 64. Det er et forslag, som vil pålægge regeringen inden udgangen af folketingsåret at følge op på en beretning om bedre indeklima i skoler afgivet af Folketinget i sommeren 2020.

Jeg forstår forslaget sådan, at det drejer sig om indeklimaet i folkeskoler, da der i forslaget henvises til folkeskolens parter, kommunerne og skolernes handlingsplaner i beslutningsforslaget. Et godt indeklima på landets skoler er vigtigt, for børn og unge skal selvfølgelig opholde sig i et ordentligt indeklima og ikke i et dårligt indeklima. Der er også allerede af mine forgængere fulgt op på de to initiativer, som den daværende regering i 2020 blev pålagt med beslutningsforslaget. Det første, regeringen blev pålagt, var at mødes med Dansk Center for Undervisningsmiljø. Det skete i efteråret 2021, og her diskuterede man at styrke tilsynsmulighederne i forhold til indeklima, og der var fokus på formidlingen af gode eksempler inden for de nuværende økonomiske rammer. Det andet var at mødes med folkeskolens parter i sommeren 2022 vedrørende kommunale handleplaner om indeklima.

Der er heldigvis allerede i dag klare lovgivningsmæssige rammer for håndteringen af indeklima i folkeskolerne. Det er kommunernes og dermed skoleledelsernes ansvar at sikre, at undervisnings- og arbejdsmiljøet på den enkelte folkeskole er tilfredsstillende. Lovgivningen fastsætter også, at undervisningen skal foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Hvis der viser sig at være problemer med undervisningsmiljøet – det kunne f.eks. handle om dårlig luft – er det lovpligtigt, at skolens leder udarbejder en handleplan, der tager hånd om problemerne. Derudover fører Arbejdstilsynet tilsyn med indeklimaet på landets folkeskoler, hvad angår arbejdsmiljøet, mens Dansk Center for Undervisningsmiljø fører tilsyn med undervisningsmiljøet.

Vi har altså allerede i Folketinget lovgivning, og jeg synes også, at det er god lovgivning, der tydeligt fastsætter, at elever har ret til et godt undervisningsmiljø, og lovgivning, der placerer ansvaret for det hos kommuner og skoler. Jeg har tillid til, at de er i stand til at tage det ansvar på sig og sikre et godt indeklima på skolerne, selvfølgelig i dialog med medarbejdere og med elever. Lige på det område tror jeg faktisk at corona har haft en gavnlig effekt i forhold til at styrke fokus på alle de små greb, man kan lave i hverdagen i forhold til udluftning, håndhygiejne osv.

Det er et lidt langt og måske også lidt sejt træk at sikre et bedre indeklima, for bygningsmassen står der jo, og for nogles vedkommende har den stået der i mange årtier, men det går heldigvis i den rigtige retning. Ifølge tallene fra Astras Masseeksperiment havde 30 pct. af de deltagende skoler i 2009 et ventilationsanlæg med indblæsning og udsugning, og det er steget, endda ret markant, til 38 pct. i 2021. Der er samtidig en lille stigning fra 18 til 21 pct. på skoler, der har ventilationsanlæg med udsugning.

Kollegerne i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet oplyser også, at der med finansloven for 2021 blev afsat lige knap 300 mio. kr. til en tilskudsordning, hvormed kommuner og regioner kunne søge om tilskud til energirenoveringer i kommunale og regionale bygninger, herunder skoler. Energirenovering af bygninger kan ofte sikre en forbedring af indeklimaet. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet oplyser også, at der fra oktober 2025, altså næste år, vil være krav om, at 3 pct. af offentlige bygninger over 250 m², altså også kommunale skoler, årligt renoveres op til et godt energimærke, og det vil også betyde et forbedret indeklima. Investeringerne i et bedre indeklima er altså i gang og har været det et lille stykke tid, men

Kl. 14:18

det er kommunerne, der har det overordnede ansvar for bygninger, herunder investering i ventilationsanlæg. Det er med de ord, at vi fra regeringens side afviser at støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en kort bemærkning fra hr. Sigurd Agersnap, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:23

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det, og tak til ministeren for modtagelsen af forslaget og for at dele ambitionen. Vi havde egentlig også regnet med, at vi bredt her i Folketinget deler ambitionen om at styrke indeklimaet. Nu siger ministeren jo godt nok, at der er fulgt op på nogle af initiativerne i den beretning, som er genoptrykt her i forslaget, men kan ministeren så ikke dele med os, hvad resultaterne er? For det har jo netop været svært at finde ud af resultaterne.

I punkt 2 står der »undersøge mulighederne, effekten og omkostningerne ved at etablere et lovpligtigt tilsyn.« Jeg kan forstå, at der har været en dialog, men hvad er mulighederne, omkostningerne og effekten ved at nedsætte sådan et tilsyn? Det var det, der blev skrevet i beretningen, og det er det, vi gerne vil vide. Det er i hvert fald derfor, at vi har det her forslag på igen. På samme måde vil jeg gerne høre, hvad mulighederne er for at få DCUM, altså Dansk Center for Undervisningsmiljø, til at lave tilsyn på skolerne, og hvordan det står til med at indkalde Folketingets partier til videre drøftelser, hvilket også var en del af beretningen.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:24

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak for spørgsmålet. Jeg har selvfølgelig også læst beretningen fra sommeren 2020 og kan også se, at der sondres mellem, hvad børne- og undervisningsministeren opfordres til, og hvad børne- og undervisningsministeren pålægges. Det er kun de elementer fra beretningen, hvor ministeren pålægges noget, at der er fulgt op på det. Det er ikke de steder, hvor ministeren kun opfordres til det. Det handler bl.a. om at undersøge mulighederne, effekten og omkostningerne ved at etablere et lovpligtigt tilsyn af skolernes ventilationskanaler. Så det sidste kan jeg ikke fortælle om.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Hr. Sigurd Agersnap.

Kl. 14:25

Sigurd Agersnap (SF):

Okay. Det er jo så det centrale i det, vi skal diskutere her. Vil ministeren så ikke forklare, hvorfor regeringen ikke vil støtte, at vi netop kommer det videre i den her debat, så vi får belyst, hvad omkostningerne og effekten ved at få forbedret indeklimaet ude på skolerne er? Det er jo ellers det helt centrale spørgsmål, som vi danser rundt om i debatten.

Kl. 14:25

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:25

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Som jeg sagde i min tale, er det også et udtryk for, at der er forskel på, hvad der er et statsligt ansvar, og hvad der er et kommunalt

ansvar. Vi vil gerne holde fast i, at ansvaret for at overholde både arbejdsmiljøloven, hvor arbejdsgiveren har ansvaret – i det her tilfælde kommunen – og undervisningsmiljøloven, hvor det også er et kommunalt ansvar, ligger hos kommunerne. Det, som kommunerne selvfølgelig ikke har det endelige ansvar for, er tilsynet, uanset om det så er Arbejdstilsynet eller det er tilsynet med undervisningsmiljøet. Dét kan vi selvfølgelig godt tage ansvaret for.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:26

Anne Hegelund (EL):

Jeg bliver bare nysgerrig på, om det, at man ikke vil støtte forslaget, er et udtryk for, at ministeren ikke ønsker eller har ambitioner om eller intentioner om at følge de ting, der var opfordringer til at gøre, men udelukkende de ting, der var pålagt at gøre.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:26

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er et udtryk for, at økonomien mellem staten og kommunerne er sådan, at der overføres en hulens masse milliarder kroner til kommunerne hvert år, og så har de jo ansvaret for bl.a. at drive folkeskolen og leve op til de forskellige lovgivninger, der er, herunder arbejdsmiljøloven, undervisningsmiljøloven og den lovgivning, der er om bygninger. Den økonomi, der samlet set overføres til det kommunale Danmark, forpligter kommunerne til at leve op til alt det, og det vil vi meget gerne understøtte dem i, men vi kommer ikke til at overtage ansvaret for det.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:26

Anne Hegelund (EL):

Jeg tænker også, der er forskel på at tage ansvaret for det og så føre tilsyn med det. Tænker ministeren ikke, at det er vigtigt at sikre, at man, uanset hvor man bor i landet, kan være sikker på, at der er et ordentligt indeklima på den lokale folkeskole?

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:27

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jo, det synes jeg er vigtigt. Undervisningsmiljøloven og arbejdsmiljøloven for de ansatte på skolerne skal jo også gerne være garantien for, at der er et undervisningsmiljø og et arbejdsmiljø, herunder et indeklima, som man kan modtage undervisning i og arbejde i. Det har kommunerne ansvaret for, og det får kommunerne økonomi til at sikre. Jeg anerkender, at der kan være behov for at hjælpe det lidt på vej, og det er bl.a. derfor, min forgænger har fulgt op på nogle dele af den her beretning. Men det er afgørende for os, at vi ikke begynder at forskybe ansvaret hen mod staten her.

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):

Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til børne- og undervisningsministeren. Vi starter på ordførerrækken, og den første

ordfører, som får ordet, er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Nej, det er hr. Kris Jensen Skriver. Det må ordføreren undskyldte.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for det. Det er en anden Skriver, der tager beslutningsforslaget her i dag. Tak for ordet, og tak til forslagsstillerne. Jeg deler sådan set intentionen, der ligger i det her forslag, om, at vi skal have et godt indeklima i vores skoler. Det synes jeg er rigtig vigtigt. Jeg forstår det, som om beslutningsforslaget her pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at følge op på beretningen afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 3. juni 2020. Der er allerede fulgt op på to af de fire initiativer, som regeringen pålægges at tage i beslutningsforslaget. Regeringen har allerede haft møde med parterne vedrørende udarbejdelse af og opfølgning på de kommunale handleplaner på området. Regeringen har også haft et møde med Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, om at styrke tilsynsmulighederne, hvor der var fokus på formidling af de gode eksempler.

Derudover pålægges regeringen at undersøge mulighederne ved, effekten af og omkostningerne ved at etablere et lovpligtigt tilsyn med skolens ventilationskanaler samt at indkalde Folketingets partier til drøftelser om udmøntningen af kommunernes og skolernes handlingsplaner, muligheden for etablering af lovpligtige tilsyn med skolernes ventilationsanlæg og DCUM's rolle og funktioner.

Det er i dag kommunens og skolelederens ansvar at sikre sig, at undervisnings- og arbejdsmiljøet på en skole er i orden. Lovgivningen fastsætter også, at undervisningen skal foregå sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Vi har derfor allerede i dag lovgivning og regler på området, som sikrer, at forholdene er ordentlige for eleverne og underviserne. Og hvis det viser sig, at der er et problem, er det skolens leder, der udarbejder en handlingsplan for at tage hånd om problemerne.

Vi har allerede her i Folketinget vedtaget en lovgivning, der meget tydeligt fastsætter, at eleverne har ret til et godt undervisningsmiljø, og placerer ansvaret hos kommunerne og skolerne, og derfor synes jeg, at vi bør overveje meget grundigt, hvad der fra statslig side er behov for. Jeg har grundlæggende tillid til, at kommunerne og skolelederne tager ansvar for skolernes indeklima i dialog med skolens medarbejdere og med eleverne. Jeg hæfter mig også ved Astras Masseeksperiment fra 2021 om indeklima, der viser, at det hjælper, hvis der luftes ud og man opholder sig udendørs. Derfor vil jeg gerne opfordre til, at ledelsen, lærerne og eleverne i fællesskab etablerer gode rutiner med udluftning, for det virker. For 15 måneder siden stod jeg selv som lærer ude i folkeskolen, og jeg kan kun bekræfte, at efter nogle timer i et lokale, er det rigtig godt at få luftet ud.

DCUM har også lavet en række gode råd til, hvordan man lokalt kan arbejde både teknisk og pædagogisk med indeklima. Vi kommer dog ikke uden om, at det er et langt og sejt træk at investere i et bedre indeklima. Ifølge tal – igen fra Masseeksperimentet – er andelen af skoler med ventilationsanlæg steget fra 30 pct. i 2009 til 38 pct. i 2021. Samtidig er der en lille stigning på fra 18 til 21 pct. på skoler, der har ventilationsanlæg med udsugning. Det ser dermed ud til, at der er en mindre fremgang i antallet af ventilationsanlæg på skolerne.

På finansloven for 2021 blev der afsat 295 mio. kr. til en tilskudsordning, hvor kommuner har haft mulighed for at søge om tilskud til energirenoveringer i kommunale bygninger, herunder skolerne, i 2021 og 2022. Energirenovering af bygninger vurderes bl.a. at medføre forbedret indeklima.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet oplyser, at der fra oktober 2025 vil være krav om, at 3 pct. af offentlige bygninger på

over 250 m², herunder også kommunale skoler, årligt renoveres op til et godt energimærke, hvilket oftest betyder forbedret indeklima. Kravet følger af det nyligt vedtagne energieffektiviseringsdirektiv af 13. december 2023. Investeringerne i et bedre indeklima er altså i gang.

Jeg vil slutte af med at sige, at det er kommunerne, som har det overordnede ansvar for bygningerne, herunder investeringer i f.eks. ventilationsanlæg, og det er kommunens og skolelederens ansvar at sikre, at undervisnings- og arbejdsmiljøet på den enkelte folkeskole er tilfredsstillende. På den baggrund kan jeg meddele, at Socialdemokratiet ikke kan støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:32

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning, men jeg skal først sige til den socialdemokratiske ordfører, hr. Kris Jensen Skriver, at jeg beklager, at der i papirerne her er opført hr. Thomas Skriver Jensen. Der er tale om hr. Kris Jensen Skriver. Det var den socialdemokratiske ordfører.

Der er en enkelt kort bemærkning, og jeg giver nu ordet til hr. Sigurd Agersnap, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:33

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet. Nu fik ordføreren sagt, at regeringen allerede har fulgt op på de ting i beretningen, som den var forpligtet på. Til det må man jo bare sige, at den har fulgt op på to af tingene på 3 år, og de andre ting, der har været en opfordring til, har man så ikke valgt at følge. Jeg synes i hvert fald, det er interessant, at når man bare opfordrer til noget her i salen, er det okay for Socialdemokratiet, at man ikke følger op på det i ministerierne. Skal det virkelig pålægges fra Folketinget, før man gør noget?

Men det, jeg vil spørge til, er egentlig mere rent ud Socialdemokratiets holdning til lovpligtige tilsyn med indeklimaet. Altså, det lå jo som en del af den her beretning og er også noget af det, vi diskuterer i dag. Er Socialdemokratiet modstander af, at der er et statsligt eller et lovpligtigt tilsyn med indeklimaet?

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Kris Jensen Skriver (S):

Jeg mener, at vi i den lovgivning, der er i dag, netop er sikret, at der skal være et godt indeklima. Arbejdsmiljølovgivningen og undervisningsmiljølovgivningen sikrer det her, og derfor synes jeg, at det ligger rigtig godt den vej rundt, og jeg har stor tillid til, at kommunerne kan løfte den her opgave.

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:34

Sigurd Agersnap (SF):

Det må man forstå, som at der ikke behøves at laves et lovpligtigt tilsyn med området. Man må også bare sige, at vi har en gammel bygningsmasse på skoleområdet. Vi har mange andre opgaver, der ligger inde under anlægsloftet ude i kommunerne, og som presser den kommunale økonomi. Så når ordføreren mener, at der ikke er behov for et tilsyn, og at der er gode nok rammer omkring lovgivningen, mener ordføreren så også, at der er god nok økonomi til faktisk at gøre noget ved indeklimaet i folkeskolen?

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:34

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for spørgsmålet. Vi kan jo se i nogle af de tal, jeg også oplyste i min tale, at det faktisk går den rigtige vej. Om tempoet så er hurtigt nok, tænker jeg også godt vi kan diskutere. Jeg mener faktisk, at dels er der afsat midler, dels ser vi også en forbedring derude. Men vi har en udfordring, og den har jeg tillid til at kommunerne kan løse.

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Kris Jensen Skriver. Den næste ordfører er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Med beslutningsforslaget, som vi behandler nu, pålægges regeringen at følge op på de initiativer, der var i beretningen over B 22 om et bedre indeklima i folkeskolen, som blev fremsat tilbage i 2020. Som bekendt var vi i Venstre faktisk medforfattere på den beretning, der blev lavet dengang, og det var vi, fordi vi mente, at det var vigtigt, at vores børn og unge havde nogle sunde og gode rammer for at modtage undervisning, og det mener vi stadig væk er vigtigt.

Derfor er jeg også rigtig glad for, at man jo faktisk efterfølgende har fulgt op på to af initiativerne i beretningen. Bl.a. gjorde man det, at man afholdt møde med DCUM om indeklimaet i skolerne. Det er DCUM, der har ansvaret for at føre tilsyn med indeklimaet i forhold til undervisningsmiljøet, samtidig med at Arbejdstilsynet fører tilsyn med indeklimaet, hvad angår arbejdsmiljøet. Så der er på den måde jo en ansvarsfordeling, der sikrer, at der bliver ført tilsyn med indeklimaet på skolerne.

Derudover har der også været holdt møder med folkeskolens parter om indeklimaet, herunder om handleplanerne. Det er kommunens og skolelederens ansvar at sikre, at der er et godt indeklima, og så er det jo sådan, at det er skolelederen, som ved lov er forpligtet til også at udarbejde en handleplan. Ud over det har jeg brug for at fremhæve, at der jo er blevet afsat 295 mio. kr. på finansloven til energirenoveringer i de offentlige bygninger, og som også tidligere ordførere og ministeren har nævnt, er det sådan, at der fra næste år faktisk er et krav om, at minimum 3 pct. af større offentlige bygninger årligt skal opgraderes til et bedre energimærke.

Så alt i alt kan man sige, at vi er på rette vej. Selvfølgelig kan man nogle gange ønske sig, at tingene går hurtigere. Vi har det dog også sådan i Venstre – og det vil jeg også gerne understrege – at vi synes, at ansvaret er placeret det rigtige sted, og vi synes faktisk ikke, at der er nogen grund til, at staten tager mere over her. Selvfølgelig skal vi holde øje med udviklingen, og som også hr. Alex Ahrendtsen sagde, skal vi også give gode råd. Det gør jeg gerne fra talerstolen i dag, altså giver gode råd til kommunerne: Vær nu opmærksom på, at I, når I laver ombygninger osv., også får sikret det gode indeklima. Tak for ordet.

Kl. 14:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Sigurd Agersnap, SF.

Kl. 14:37

Kl. 14:39

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Nu sagde fru Anni Matthiesen meget rigtigt, at Venstre havde været med til at udforme den her beretning, som vi har genoptrykt, og man stemte jo også for den i udvalget. Derfor vil jeg bare høre fru Anni Matthiesen, om Venstre er tilfreds med, at regeringen kun har fulgt op på den del, den blev pålagt at følge op på, og ikke på den del, som bare bestod af opfordringer, og som vi jo med det her forslag faktisk vil pålægge regeringen at følge op på. Er det tilfredsstillende, at der ikke er blevet fulgt op på den del af den beretning, man var med til at lave?

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:38

Anni Matthiesen (V):
Ja, det er det.

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der en kort bemærkning til fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 14:38

Anne Hegelund (EL):

Jeg undrer mig også. Når nu man var medforfatter og kom med den her opfordring, ønsker man så ikke fra Venstres side, at regeringen følger den opfordring?

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:38

Anni Matthiesen (V):

Altså, der er jo netop en forskel på, om man pålægger nogen noget, eller om man opfordrer til noget, og jeg vil sige, at jeg faktisk synes, at vi er nået rigtig, rigtig langt på det her område. Det er klart, at vi selvfølgelig holder øje med, om udviklingen pludselig går i stå, men jeg anerkender også, at det er kommunernes ansvar at sætte fokus på de her ting, og jeg synes stadig væk, at vi skal adskille tingene og ikke begynde at gribe mere ind fra statens side. Jeg synes faktisk, at det er her, vi fuldt og helt skal overlade ansvaret til kommunerne. Som jeg også sagde før, opfordrer jeg gerne til, at man er bevidst om det rundtomkring i byrådene, men jeg må sige, at jeg er tilfreds med, at vi er der, hvor vi er i dag.

Kl. 14:39

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:39

Anne Hegelund (EL):

Selv om det er kommunernes ansvar, behøver det vel ikke at betyde, at man ikke fra statens side skal føre tilsyn. Det vil jeg bare gerne høre ordførerens holdning til. De to ting er vel ikke nødvendigvis modstridende. Det kan vel godt være kommunens ansvar at gøre det, og hvis de så ikke lever op til deres ansvar, er det Folketinget og regeringens ansvar at sørge for, at det bliver opdaget, sådan at der kan blive gjort noget ved det.

Kl. 14:39

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Anni Matthiesen (V):

Det er jeg helt enig i. Modsat og måske især i de her år og med den regering, som vi har nu, så har vi rigtig meget fokus på, hvordan vi undgår kontrol, kontrol og atter kontrol og bureaukrati, bureaukrati og atter bureaukrati, og at vi også har tillid til, at de mennesker, som har fået ansvaret, bl.a. for de her ting, også tager det ansvar på sig.

Kl. 14:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Anni Matthiesen, Venstre. Den næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne. Velkommen.

Kl. 14:40

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for ordet. Og tak til de tre partier bag det her beslutningsforslag. Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg synes, det er rigtig godt, at vi får lejlighed til at debattere vigtigheden af de fysiske forhold relateret til vores børns skolegang. Der er det helt afgørende, at indeklimaet er godt, for det øger elevernes trivsel, indlæring og sundhed. En undersøgelse fra 2022 foretaget af DTU har vist, at elever på skoler med et godt indeklima får bedre resultater i de nationale test, og i Moderaterne er vi sådan set meget åbne for at drøfte, hvordan vi kan styrke indeklimaet.

Jeg mener ikke, vi bør stoppe ved indeklimaet. Lad mig lige benytte lejligheden til at nævne, at vi også skal sætte ind over for støj og mangelfulde faciliteter, ikke mindst hvad angår skoletoiletter, og vi skal også sætte ind over for de forhold, der påvirker elevernes læringsparathed ret direkte. Det er bl.a. sådan noget som manglende søvn, uhensigtsmæssig kost og manglende bevægelse. Vi ved, at 77 pct. af eleverne i udskolingen møder trætte op i skole, og det påvirker jo deres læringsparathed ret markant, og hvis der så også er et dårligt indeklima, gør det det jo endnu værre.

Det er forhold, der for mig at se er helt afgørende i forhold til læring og trivsel. Vi kan ikke antage, at vi bare kan sætte en flok elever ind i et lokale, hvor der er en lærer, og så er den hellige grav vel forvaret, og så lærer de det, de skal. Det er afgørende, at betingelserne for læring er på plads, og der er det her helt vildt afgørende. Investeringen i de her forhold vil jo ikke kun være godt for deres nuværende velbefindende, det vil også være godt for deres fremtidige velbefindende. Det vil også være helt afgørende for fremtidssikringen af vores velstand og velfærd, så det her er et område, vi skal prioritere højt.

Vi er i det hele taget meget optaget af det i vores parti. I forhold til det her konkrete beslutningsforslag er der jo, som undervisningsministeren redegjorde for, blevet fulgt op på to af de initiativer, som den daværende regering med beslutningsforslaget blev henholdsvis pålagt og opfordret til at tage. Det er vigtigt at understrege, som ministeren også var inde på, at det er kommunernes og skoleledernes ansvar at sikre, at undervisningsmiljøet på den enkelte folkeskole er tilfredsstillende, for undervisningen skal foregå sundhedsmæssigt forsvarligt, og det er der jo love der skal sikre, for hvis indeklimaet er dårligt, er det lovpligtigt, at skolens ledere udarbejder en handlingsplan, der tager hånd om problemerne. Som ministeren redegjorde for, sker der også allerede fremskridt på området. Der er blevet investeret flere midler i renovering og fastsat øgede krav til folkeskolers bygninger, og flere skoler får også ventilationsanlæg.

Af den grund støtter vi ikke beslutningsforslaget, som det er fremlagt her, men vi er åbne for at se, om vi på anden vis kan styrke indeklimaet, ligesom jeg også meget gerne vil drøfte, hvordan vi kan forbedre andre forhold relateret til de fysiske betingelser, som jeg opremsede, i forhold til skoleelevers indlæring og trivsel. Der kunne

vi jo starte med at fortsætte med at give gode råd. Som hr. Alex Ahrendtsen var inde på, er det jo det, det i virkeligheden handler om; det er det, vi kan gøre fra statens side, når det jo er en kommunal opgave. Vi kunne f.eks. sende hyrdebrev ud, som ministeren gjorde i forbindelse med mobilpolitikken. Det er jo også et aspekt af de fysiske forhold, og her mener jeg også, at mange flere skoler skal komme ind i kampen, hvad angår frikvartererne. Der kan vi jo se, at der er rigtig mange, der har snuden nede i skærmene i stedet for at være ude og trække frisk luft og bevæge sig. Det er jo helt afgørende.

Det er der, vi placerer os i Moderaterne. Tak for ordet.

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Sigurd Agersnap, SF.

Kl. 14:44

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, og tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen for talen. Jeg var enig i hvert et ord undtagen konklusionen, og det er jo egentlig det, der overrasker mig. Jeg synes nærmest, vi her er ude i sådan et parlamentarisk eksperiment, med hensyn til hvor blødt et beslutningsforslag man kan fremsætte, og hvor meget regeringspartierne kan være enige i det, og at de så alligevel kan vælge at stemme imod det. Og jeg forstår simpelt hen ikke, at man kan komme frem til den konklusion, at man er nødt til at stemme imod de opfordringer, der lå i den oprindelige beretning, for dem synes man åbenbart ikke at ministeren skal følge op på.

Mit spørgsmål drejer sig egentlig om, at ordføreren så siger: Lad os sende nogle opfordringer ud til kommunerne, bl.a. med hyrdebrev. Hvorfor tror ordføreren, at kommunerne skulle tage anderledes imod de opfordringer, end ministeren åbenbart tager imod opfordringer fra Folketinget?

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Det er jo kommunernes opgave til hver en tid at prioritere de midler, som de forhandler med regeringen i økonomiaftaler. Der får de jo pengene, og de skal prioritere dem til indeklimaet. Der kan vi jo godt indskærpe, at vi mener, at de skal gøre mere for at prioritere det område, ligesom vi også kan vælge at sige – hvad jeg også ved at hr. Sigurd Agersnaps parti har kæmpet for – at man f.eks. afsætter penge til en pulje, hvor man kan søge om penge til at forbedre indeklimaet, hvis det er det, der skal til.

Så der kan vi jo godt vælge ekstraordinært at sige, at det vil vi afsætte nogle ekstra midler til. Der har jeg forståelse for, at SF har kæmpet for at afsætte 200 mio. kr., og den vej kunne man også overveje at gå. Men jeg mener, at de har økonomien til at prioritere det, og at de skal prioritere det, og at de skal vide, hvor vigtigt det er at prioritere det.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:45

Sigurd Agersnap (SF):

Det, der så ligger konkret i sagen her, og som lå i den oprindelige beretning, var jo, at man kiggede på tilsynet, og at man også inviterede Folketingets partier til forhandlinger om eksempelvis at lave sådan en pulje.

Vil hr. Rasmus Lund-Nielsen ikke igen svare på, hvorfor man ikke skal forpligte ministeren på at følge op på de to sådan ret små elementer, altså at finde ud af, hvad for en effekt og hvad for omkostninger et tilsyn ville have, og at indkalde til nogle forhandlinger om at gøre noget på området?

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg kunne – uden at jeg ved det; det var jo ikke mig, der var minister på det tidspunkt – forestille mig, at en grund til, at man måske ikke har følt sig kaldet til at handle på lige præcis den del af beretningsteksten, som jo også var opfordringer, bl.a. var, at Arbejdstilsynet i dag giver påbud for et dårligt indeklima på folkeskolerne. Derudover er der det her DCUM, som skal sikre, at der er et ordentligt indeklima, ligesom skoleledelsen, som jeg også var inde på i min tale, også skal sikre det.

Så er der jo allerede nogle instanser på området, og vi kunne også opfordre og henstille til skolerne og forældrebestyrelsen, at de i højere grad skal gøre noget for at løfte det her område.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 14:46

Anne Hegelund (EL):

Jeg er glad for at høre, at ordføreren tænker, at indeklimaet er en vigtig prioritet. Det er jeg også sikker på at man rigtig mange steder ude i kommunerne og på de enkelte skoler har den samme indstilling til. Men det er nok mere et spørgsmål om, om man synes, at man har tilstrækkelige midler til at sikre et godt indeklima, samtidig med alle de andre opgaver, man skal løse både på skoleområdet og alle mulige andre områder ude i kommunerne. Og der er jeg nok ikke helt lige så positiv i forhold til, om kommunerne har de penge, der skal til, for at løse alle de opgaver, de står med.

Hvis man fra Moderaternes side tænker, at der er penge nok, hvorfor vil man så ikke være med til at sikre og sørge for, at kommunerne lever op til ansvaret?

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det får vi et svar på lige nu. Ordføreren.

Kl. 14:47

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Om der er penge nok, er jo et prioriteringsspørgsmål. Altså, der er jo aldrig penge nok, og vi kan jo altid bruge flere penge. Jeg ønsker også, at vi bruger et par hundrede millioner kroner på en bogpulje, så vi kan få flere fysiske bøger til eleverne, og jeg ønsker også, at vi indfører skolemad, og det koster 2,2 mia. kr. Der er mange ting, vi gerne vil, og skolerne koster jo, så vidt jeg ved, i dag staten omkring 50 mia. kr. om året.

Så selvfølgelig kan vi bruge flere penge, men det er jo et prioriteringsspørgsmål, og der er, som der også er blevet redegjort for, en fremgang i forhold til indeklimaet, og vi ved, at noget så simpelt som det at lufte ud kan have en stor effekt. Så det er ikke sikkert, at vi skal bruge flere hundrede millioner kroner på det her.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Anne Hegelund (EL):

Men tænker ordføreren ikke, at det kunne være en god idé at følge de opfordringer til at gå mere i dialog om, hvordan vi hurtigere når i mål med at sikre et godt indeklima derude, når nu du også tænker, at der er penge til det, og at det mere kunne handle om de gode råd eller de gode idéer?

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:48

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tusind tak for det spørgsmål. Der vil jeg gerne gentage det, jeg nævnte i min tale, som jo også var med henvisning til hr. Alex Ahrendtsens motivering af det her, og som handler om, at vi skal gå i dialog og blive ved med at give dem råd ved f.eks. at sende hyrdebrev og presse på, for at de prioriterer indeklimaet, fordi det er så enormt vigtigt, som det er.

Så er der spørgsmålet om penge, og det er jo så der, hvor vi kan bruge uendelig mange penge, og det er en prioriteringssag, og der skal de også sørge for at prioritere indeklimaet.

Kl. 14:48

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne. Den næste ordfører er fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak for ordet. Jeg har fået æren af at være vikar i den her debat om indeklimaet på skolerne, så det glæder jeg mig rigtig meget til.

Jeg tror måske, at vi er flere, som har sådan nogle nostalgiske tanker omkring dufte, og dengang jeg gik i folkeskolen, var der jo altså tit den der lugt af leverpostej og af sure sokker, og man har også den her børnelugt. Man synes jo, at ens egne børn dufter rigtig, rigtig godt, men når mange er samlet i ét rum, så ved man godt, hvad det kan indebære. Og mange af os med børn i skolealderen har jo nok også mærket lidt af det samme, når vi har skullet aflevere vores egne børn i skolen, altså at der søreme var den samme duft eller lugt flere år efter. Så man kan jo også sige, at det, selv om der er den her nostalgi, på en eller anden måde er lidt alvorligt. For der er jo stadig nogle problemer med bygningsmassen, og der er problemer med sygdomme. Det så vi også under corona, altså at der kan være nogle alvorlige udfordringer i skolerne i forhold til smitte, og mange af os har jo også lige her inden for de seneste par måneder set, hvordan det kan gå gruelig galt.

Så det er jo et vigtigt område, der bliver behandlet i dag, og vi følger jo op på en beretning vedrørende et tidligere beslutningsforslag, der havde til formål at sikre et bedre indeklima i landets folkeskoler. Her blev et flertal i udvalget enige om en beretning, der skal pålægge børne- og undervisningsministeren at indgå i en dialog med forskellige interessenter og relevante aktører med henblik på at afsøge mulighederne for at sikre, at der bliver lavet en handlingsplan. Der blev også opfordret til at undersøge mulighederne for og effekten af omkostningerne ved at etablere et lovpligtigt tilsyn af skolens ventilationskanaler og vurdere behovet for at foretage en justering af undervisningsmiljøloven. Derudover blev der opfordret til at indkalde Folketingets partier til videre drøftelser om udmøntningen af kommunernes og skolernes handlingsplaner, muligheden for etableringen af lovpligtige tilsyn med skolernes ventilationsanlæg

og Dansk Center for Undervisningsmiljøes rolle og funktioner med henblik på at sikre fremdriften i arbejdet med at skabe et bedre undervisningsmiljø i de danske skoler. Og det er jo så den her beretning, som forslagsstillerne ønsker at SVM-regeringen handler på.

Vi ved godt, hvor vigtigt et godt indeklima er for koncentrationsniveauet og arbejdsglæden, og det gælder både de ansatte og skoleeleverne og i øvrigt også forældrene, når de lige får lejligheden til at være der en gang imellem. Og vi ved jo også, at der er en sammenhæng mellem et forkert lys og en dårlig luftkvalitet og psykiske reaktioner som hovedpine og sløvhed, træthed og koncentrationsbesvær. Så Danmarksdemokraterne støtter derfor selvfølgelig også, at regeringen følger op på beretningen med henblik på at sikre et bedre indeklima på landets folkeskoler af hensyn til børnene og lærerne og de forældre, der opholder sig på skolen, da vi altså netop ved, at det er afgørende for sundheden og indlæringen og trivslen. Så det er selvfølgelig vigtigt, at der er styr på det her på landets skoler. Så vil Danmarksdemokraterne desuden også opfordre regeringen til at tage emnet op i forligskredsen i forbindelse med de verserende forhandlinger om folkeskolen. Tak for ordet.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 14:52

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge ind til noget. Den erfaring, vi bl.a. fik under corona, var jo, at skolerne faktisk væsentlig oftere end tidligere formåede at åbne vinduerne og på den måde at få frisk luft indenfor. Tænker ordføreren ikke, at det jo faktisk er noget, man bare kunne fortsætte med, også selv om vi heldigvis er ovre den del med corona? Der er vel ikke noget, der forhindrer, at man faktisk kan åbne vinduerne.

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Susie Jessen (DD):

Nej, og det siger jeg også til mine børn derhjemme, nemlig at der ikke er noget, der forhindrer, at man en gang imellem kan åbne vinduerne inde på deres værelser. Jeg tror, vi har lært rigtig mange gode ting under corona. Men jeg tror også, at der stadig er et behov for at følge op på skolerne rundtomkring. Jeg sad lige og læste en artikel omkring det der masseeksperiment, der var på skolerne, som viser, at der jo stadig er nogle store udfordringer rundtomkring på landets skoler. Når det her har en så alvorlig effekt, som det har på børnene, synes vi også, at der er grundlag for, at man tager det op igen herinde på Christiansborg.

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:53

Anni Matthiesen (V):

Men er Danmarksdemokraterne ikke enige med Venstre i, at det jo er et ansvar, som er placeret rundtomkring hos kommunerne? Og dermed kan man sige, at debatten, vi har her i salen i dag, jo så kan være med til, at vi kan krydse fingre for, at der er nogle, der lytter med. For reelt er der jo ikke noget til hinder for, at man i skolebestyrelserne og for den sags skyld i de enkelte kommuner får sat fokus på det her og siger: Vi skal huske, at vi, næste gang vi renoverer, selvfølgelig får skabt et bedre indeklima. Eller for den

sags skyld kunne man sige til lærerne: Husk nu at opfordre eleverne til at åbne vinduerne.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:54

Susie Jessen (DD):

Jo, og selvfølgelig har kommunerne jo også et relevant ansvar her. Nu er jeg jo vikar på det her forslag, og så vidt jeg kunne se, var det også med udgangspunkt i en beretning, hvor Venstre selv var med for valget. Så Venstre har jo også selv været enige i det her på et tidspunkt. Det kan jeg så forstå Venstre ikke er mere.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 14:55

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for ordet, og tak til forslagsstillerne for at rejse debatten om skolernes indeklima. Vi synes i Liberal Alliance, at det er en meget vigtig debat, for hvis indeklimaet ikke er godt, går det både ud over alle eleverne og lærerne. Dog er vi ikke helt enige i den model, der er blevet lagt frem. Hvis man har fulgt lidt med i debatten omkring B 22, vil man vide, at der mente vi altså det samme. Desuden mener vi også, at området er forligsbelagt, men det er helt sikkert noget, vi vil tage med os ind til forhandlingerne om folkeskolen, men vi kan altså ikke støtte forslaget, som det ligger her.

Kl. 14:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance. Næste ordfører er fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:55

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet. Først og fremmest vil jeg gerne sige tak for det her beslutningsforslag, som er en delvis genfremsættelse af et forslag om bedre indeklima i skolerne fra folketingsåret 2019-20. Jeg tænker, at vi alle sammen godt ved, hvad et indeklima gør for vores arbejdsmiljø. Et godt indeklima fremmer nemlig trivslen generelt. Så i Det Konservative Folkeparti bakker vi fortsat op om forslaget, beretningen og opfordringerne, da vi ved, at indeklimaet kan have en afgørende betydning for både vores koncentration og sygedage og ja, for den generelle trivsel for både lærerne, eleverne og det pædagogiske personale ude i folkeskolerne. Tak for ordet.

Kl. 14:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti. Næste ordfører er fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 14:57

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. Bedre indeklima er et vigtigt fokus for os i Enhedslisten, og det har det været længe, fordi det ikke dur, hvis indeklimaet ude på skolerne er dårligt. Folketinget er simpelt hen nødt til at

handle på det og sørge for, at indeklimaet hurtigst muligt bliver bedre, for et godt undervisningsmiljø er altså ret afgørende for, at alle elever kan få en god skoledag. Indeklimaet og luftkvaliteten har nemlig stor betydning for elevernes indlæring og koncentrationsevne. Landets lærere skal selvfølgelig også sikres et ordentligt arbejdsmiljø. Øjenirritation, hovedpine og træthed er bare nogle af de konkrete konsekvenser, som et dårligt indeklima kan have. Det vil koste os dyrt som samfund, hvis regeringen ikke er med på at gøre noget ved dårligt indeklima ude på skolerne.

Når indeklimaet er i top, lærer eleverne nemlig samtidig bedre, og den renere luft betyder også mindre sygdom, så både lærere og elever får mindre sygefravær. Det smitter også positivt af på forældrene, som ikke behøver at blive hjemme for at passe syge børn. Derfor er det en rigtig god investering at sikre det gode indeklima ude på landets skoler – og det giver næsten det dobbelte igen.

Så jeg håber meget på, at regeringen vil genoverveje at følge de her opfordringer om at prioritere et bedre indeklima og tage de skridt, som vi har lagt op til fra Enhedslisten, SF og Dansk Folkepartis side. Vejen går jo via dialog med forældre og lærere og alle de forskellige aktører ude på skolerne. Og jeg tænker, det også er rigtig vigtigt at gå i dialog om, om der kunne være brug for et tilsyn, sådan at man faktisk opdager, hvis der ikke er den økonomi, der skal til, ude i landets kommuner til at løfte den opgave med at sørge for et bedre indeklima. Skolerne har hårdt brug for et frisk pust.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til fru Anne Hegelund, Enhedslisten. Næste ordfører er fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 14:59

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. I morges afleverede jeg min søn i skole med sådan en virkelig boblende glad fornemmelse i maven. Der var guldglimmer, balloner og kulørte lamper, fordi de har 100-dagesfest. De har gået de første 100 dage i børnehaveklassen, og jeg blev bare ramt af taknemlighed over at have sådan en virkelig god børnehaveklasseleder, gode pædagoger og en god klasse med nogle dejlige unger og nogle søde forældre. Men virkeligheden er jo også, at der lige nu er 15.000 forældre, som ikke er på arbejde, fordi de er nødt til at være hjemme, fordi deres børn ikke kan være i skolen. Der er flere og flere børn, der får diagnoser, og der er flere og flere børn, som føler, at de ikke kan være en del af fællesskabet og føler sig forkerte. Der er forældre, som slås mod systemet.

Helt grundlæggende mener jeg jo, at vores fornemste opgave er at sikre, at skolen er god for alle børn, og lige nu svigter vi, ved at der er flere og flere børn, som føler sig forkerte, og som får brug for specialundervisning og støtte, og så tager vi bare pengene ved at skære ned på folkeskolen. Så bliver der igen flere og flere børn, som ikke kan være i den almindelige undervisning.

Hvorfor siger jeg det, når det her forslag handler om indeklima? Det er jo, fordi det, hvis man bare gør, som forslaget her siger og laver et tilsyn, uden at skolerne får flere penge til rent faktisk at gøre noget ved det, så betyder jo, at skolerne skal spare de penge et andet sted, og det vil sige, at så kommer det her forslag jo bare til at være endnu et forslag, som gør, at det, der er det allervigtigste, nemlig at der er lærere og pædagoger, som har tid, altså at der er timer, hvor der er en ekstra lærer og pædagog, bliver der mindre af, fordi det bliver der, man sparer, hver gang vi herinde laver en eller anden regel, som vi ikke sætter pengene af til.

I må ikke tage fejl: Radikale Venstre synes virkelig, at indeklima er vigtigt. Fru Marianne Jelved var meget aktiv på den her dagsorden, dengang hun var ordfører, og der er jo ikke nogen af os, som ikke godt kender den der fornemmelse af, hvor virkelig hurtigt man

bliver døsigt, når der er dårlig luft, og hvor utrolig lidt, man så får ud af at være der, når der er et dårligt indeklima. Men jeg bliver også bare nødt til at sige, at i forhold til den situation, vi er i i dag, hvor vi nu igennem flere år har skåret ned på vores folkeskole, og hvor næsten alle kommuner har været nødt til at åbne budgetterne og skære endnu mere ned på folkeskolen, så er pædagogik det vigtigste for mig. Vi må ikke herinde lave nogle regler, der gør, at vi får færre lærere, og at lærerne får mindre tid til at forberede sig og får færre materialer til lave god undervisning, eller i det hele taget bare fratage muligheden for, at der er en ekstra lærer og pædagog, for det allervigtigste for vores børn er jo, at de voksne har tid til at se dem.

Derfor synes jeg egentlig også, vi skylder os selv at spørge om, hvad barrieren egentlig er for at få et bedre indeklima. Da jeg først læste det her forslag og så overskriften, tænkte jeg, at det er fedt, at der er nogen partier, der vil gøre noget ved indeklimaet, men da jeg så læste ned i det og så, at det handlede om tilsyn, tænkte jeg, at vi lige bliver nødt til at spørge, hvad problemet egentlig er. For hvis problemet er, at skolerne ikke ved noget om det, må svaret jo være, at skolerne skal have noget mere oplysning. Hvis problemet er, at skolerne godt ved det, men bare ikke vil gøre noget ved det, kan det her forslag jo godt være den rigtige løsning. Men hvis problemet er det, som jeg tror det er, nemlig at skolerne faktisk godt ved det og også gerne vil gøre noget ved det, men ikke har råd til det, fordi de prioriterer, at lærerne har tid til at forberede sig og prioriterer materialer i stedet for det her, så er løsningen jo ikke det her forslag.

Derfor har jeg bare en appel. Det her forslag kommer jo et godt sted fra. Det er drevet af et ønske om at ville gøre det bedre for eleverne, og derfor vil jeg sige, at hvis de partier, som har fremsat det her forslag, virkelig gerne vil gøre noget for indeklimaet, starter det jo med, at vi prioriterer de penge, der skal til for at drive en god skole, sådan at skolerne både har råd til at gøre noget ved indeklimaet, men også har råd til at have materialer, til at have en ekstra lærer og pædagog og til at have tid til at forberede den gode undervisning.

Så Radikale Venstre kan ikke støtte det her forslag. Vi mener, at den rigtige måde at få bedre indeklima på er ved i vores økonomiske politik at prioritere de penge til skolen, som det koster at lave god skole.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Sigurd Agersnap, SF.

Kl. 15:04

Sigurd Agersnap (SF):

Tak til fru Lotte Rod for talen. Jeg er meget enig i, at det selvfølgelig handler om økonomi, og når der ikke er gjort meget ved indeklimaet i mange kommuner, handler det ikke om, at man ikke godt ved, at det er vigtigt med indeklimaet. Det handler om, at det er meget, meget svært at prioritere inden for en anlægsramme, der i forvejen er presset af udvidelser i ældreplejen og af plejehjem og af, at der skal bygges flere daginstitutioner osv.

Derfor er det fjerde punkt i det her beslutningsforslag jo også at indkalde til forhandlinger på Christiansborg i erkendelse af, at det er en god samfundsøkonomisk investering at investere i vores indeklima, og at ansvaret lige nu forsvinder, når man bare siger, at det må kommunerne prioritere inden for rammen. Derfor er jeg uenig i den præmis, der bliver lagt ind i ordførertalen fra fru Lotte rod om, at det her skulle være i modstrid eller beslaglægge nogle midler fra kommunerne, som de ellers kunne bruge på skolerne, for det her ville faktisk flytte en lille smule af ansvaret for, at der skete noget, ind på Christiansborg, og det synes jeg er lige så vigtigt som tilsynet.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Lotte Rod (RV):

Det giver jo stadig ikke nogen mening, at bl.a. SF fremsætter det her forslag uden at komme med flere penge. Det er jo ikke nok at bede undervisningsministeren om at indkalde til forhandlinger, hvis der ikke er nogen penge i det, og derfor mener jeg, at det jo starter med, at alle os, der går op i indeklima, sørger for at føre en økonomisk politik, hvor vi prioriterer nogle flere penge til, at skolerne faktisk har råd til at gøre noget ved det.

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:05

Sigurd Agersnap (SF):

SF's økonomiske politik er jo bl.a., at de penge, der er blevet brugt på skattelettelser, kunne bruges på velfærd i stedet. Det her er jo det første skridt i forhold til at sige: Lad os få taget diskussionen ind på Christiansborg igen. Jeg ved godt, at vi har forskellige økonomiske politikker her i lokalet. Vi får ikke bred opbakning i salen til et beslutningsforslag, der handler om at afsætte 150, 200 eller 500 mio. kr. til bedre indeklima. Men som minimum kunne man måske bare få opbakning til at få en drøftelse af, at der også er et ansvar på Christiansborg. Det er jo det, der er intentionen bag forslaget.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Lotte Rod (RV):

Jeg bliver bare nødt til at sige igen, at konsekvensen af det her forslag, som SF fremsætter, vil være, at der igen bliver skåret på tolærerordningerne. For hvis man bare pålægger skolerne et tilsyn og de skal finde pengene inden for den økonomi, der er i dag, så kommer de jo til at skære ned på det, der er det allervigtigste i skolen.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 15:06

Anne Hegelund (EL):

Tænker ordføreren ikke, at det her også kunne være en anledning til at få åbnet øjnene hos nogle af de andre partier herinde for, at der er brug for flere penge ude på folkeskolerne, hvis man faktisk skal nå i mål med det her? Vi kan jo høre på debatten, at der er lidt forskellige syn på, om der er penge nok ude på skolerne og ude i kommunerne til faktisk at sikre bedre indeklima, og også på, hvor store problemerne er. Så er første skridt ikke at sørge for at indgå i en dialog?

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:07

Lotte Rod (RV):

Man kan jo ikke som Enhedslisten bare se bort fra, hvad det er, det her forslag handler om. Hvis vi bare gennemfører det forslag, der

ligger her, så kommer der et tilsyn, og så skal skolerne prioritere pengene til indeklima. Det vil have den konsekvens, at man kommer til at tage pengene fra at lave god undervisning, fra lærere, fra indkøb af materialer og fra forberedelsestid. Derfor bliver man jo nødt til at finansiere det, når man fremsætter et forslag.

Kl. 15:07

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:07

Anne Hegelund (EL):

Der står jo i forslaget, at man skal undersøge mulighederne, i forhold til hvor dyrt det ville være med et tilsyn, og se på den rolle, der allerede er i Dansk Center for Undervisningsmiljø i forhold til det her med at føre tilsyn. Så det er jo ikke helt sikkert, at det vil komme til at koste penge. Det vil komme an på den dialog, og hvis man fandt ud af, at der var brug for et tilsyn, hvor mange penge det ville koste, og hvordan det skulle skrues sammen, så var det også noget nemmere at stille konkrete forslag om, hvor man så skulle finde pengene, og hvor mange penge det skulle være. Så jeg ville bare høre, om vi ikke skulle starte med at finde ud af det.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:08

Lotte Rod (RV):

For mig er det meget større end det med, hvad tilsynet koster. Det er klart, at der også er en diskussion, der handler om, om vi herindefra vil prioritere pengene til at lave tilsyn i stedet for at sende dem ud til skolerne. Men noget andet er jo også, hvem der egentlig er den bedste til at beslutte, hvad skolerne skal bruge deres penge på. Skal det være de ordførere, der har fremsat det her forslag, og som vil låse skolerne til at bruge pengene på indeklima, eller synes vi i virkeligheden, at det ville være bedre, at det er skolelederen, der kigger på, hvor vigtigt det er at have flere lærere og pædagoger, materialer og forberedelsestid, set i forhold til om man vil bruge pengene på at renovere nogle klasselokaler? Det er jo den beslutning, som forslagsstillerne her prøver at trække ind i salen, og som jeg synes skal ligge ude på skolerne.

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Næste ordfører er hr. Sigurd Agersnap, SF, som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 15:09

(Ordfører for forslagsstillerne)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand, og tak for debatten og modtagelsen af beslutningsforslaget. Jeg vil først prøve på at svare på et par af de ting, der var oppe i debatten.

Jeg er ikke enig i, at det her forslag vil tage penge fra skolerne i forhold til antallet af lærere, deres undervisningsmidler, og hvad man ellers prioriterer ude lokalt på den enkelte skole. Det her forslag handler simpelt hen om at sige, at vi skal undersøge, hvordan et tilsyn kan gennemføres, hvad det vil koste, og hvad effekten af et tilsyn vil være, og at der skal indkaldes til forhandlinger på Christiansborg.

Det er rigtigt, at hvis man gik så langt som til at sige, at vi skal lave et tilsyn i morgen, og der er ikke fulgte nogen penge med, så kunne det betyde, at der skulle bruges penge på at vedligeholde sko-

lernes indeklima, men det vil vel at mærke i de færreste kommuner være penge, der vil gå fra undervisning, for det ligger inde under servicerammen. Det ville i stedet være penge, der gik fra andre anlægsopgaver, som ligger under anlægsrammen.

Så det her forslag er jo selvfølgelig et første skridt på vejen til, at man *kunne* indføre tilsyn, og at man kunne følge op på de handleplaner, der er ude lokalt. Men det er jo ikke et forslag, hvor det er sådan, at man, hvis man vil stemme for det eller lander en beretning i udvalget, dermed tager penge fra de andre opgaver, der er i folkeskolen. Det har været helt centralt for os og de andre forslagsstillere, at det ikke sker.

Jeg vil gerne takke hr. Rasmus Lund-Nielsen for talen heroppefra. Jeg er enig i rigtig meget af det. Man siger tit, at det ikke er det ydre, men det indre, der tæller i livets forhold, og det er også rigtigt for vores folkeskoler. Jeg tror, vi skal være glade for, at man har sagt det så meget, for sætter man sine ben ude på en folkeskole, er det sådan, at det ydre godt kan virke en lille smule overvældende, fordi det rigtig mange steder i landet simpelt hen ikke er fulgt med tiden.

Heldigvis fungerer det indre rigtig godt. Vi har dygtige lærere, og vi har fantastiske pædagoger, som skaber en hverdag, hvor man lykkes på trods af de rammer. De binder hverdagen sammen for tusindvis af børn og det på en måde, hvor børn bliver udfordret og bygget op. Men de fysiske rammer, det ydre, på vores folkeskoler er noget, der halter efter, og det har også konsekvenser for undervisningen og for trivslen.

Det er skoler med hul i tagene. Hvis man kommer ude fra Lyngby-Taarbæk Kommune, som jeg gør, har man over vinteren kunnet læse om skoler, hvor klasseværelser har måttet forlades, fordi det regnede ind. Det handler om skolegårde, som er nedslidte, og det handler ikke mindst også om et indeklima, som er skadeligt, og som hæmmer trivslen. Vi har en folkeskole, hvor vi sætter børn og elever i nogle storrumskontorer, som vi ikke vil acceptere andre steder i vores samfund. 28 elever bliver presset sammen i klasselokaler, som er bygget til meget færre elever og til en helt anden undervisningsform. Vi har dårlige ventilationssystemer. I Kalundborg, hvor man har undersøgt det, er det 50 pct. af klasselokalerne, der er oppe i rød zone i forhold til indeklimaet. DTU har lavet et Masseeksperimentet og kommer også frem til, at 50 pct. af de undersøgte klasselokaler overskred anbefalingen i forhold til CO₂ i luften. Dermed har vi nogle ydre rammer i folkeskolen, som hæmmer det indre liv.

Det kan vi ikke ændre fra den ene dag til den anden. Vi har mange folkeskoler i landet, som er bygget op igennem 70'erne og 80'erne, og som ikke kun kræver små opdateringer for at leve op til et moderne indeklima, men som kræver store investeringer. Noget af det første, vi kan gøre, er at sikre, at der bliver fulgt ordentligt op på de handleplaner, som kommunerne er forpligtet til at lave, og at vi også på Christiansborg siger, at det her er en økonomisk udfordring ud over det sædvanlige for kommunerne, og at der derfor er behov for, at der bliver indkaldt til forhandlinger.

Samtidig ved vi, at det er en god økonomisk investering. Rigtig mange analyser peger på, at der er store positive afledte effekter, både i forhold til børnenes læring og deres trivsel, men det gælder faktisk også i forhold til arbejdsudbud, fordi små klasselokaler skaber smittespredning, hvilket dermed hæmmer arbejdsudbuddet. Det er jo den nye valuta i dansk politik, så jeg havde en forhåbning om, at man på den baggrund også kunne gøre noget ved det hurtigt.

Vi har som forslagsstillere forsøgt indledningsvis at fremsætte et meget blødt forslag, som er en opfølgning på en beretning, hvor der ikke var fulgt op på alle punkterne, men kun dem, der var blevet pålagt. Det kan jeg så forstå stadig ikke nyder bred opbakning i salen. Måske nyder det faktisk lidt mindre opbakning nu, end det gjorde tilbage i 2020, og det er jo en lille smule bekymrende. Men jeg tror stadig væk, vi vil arbejde for at lande en beretning i udvalget, så der faktisk sker noget på området.

Det er heller ikke vores intention, at et tilsyn skal betales med de penge, der bruges på folkeskolens områder, og derfor er det for mig at se ikke noget, der er i modstrid med de andre ambitioner, som vi alle sammen har på vores folkeskoles vegne. Vi mener som sagt ikke, at det at sende opfordringer til kommunerne løser opgaven. Det er rammerne og den struktur, vi har lagt ned over finansieringen af et bedre indeklima, som der skal gøres noget ved. Tak for ordet.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 15:14

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for en rigtig fin tale og for at sætte fokus på det her meget vigtige emne. Men kan ordføreren uddybe, hvad det er for en form for tilsyn, man tænker sig der vil skulle indføres?

Grunden til, at jeg spørger, er, at der jo allerede i undervisningsmiljølovgivningen står, at eleverne har ret til et godt undervisningsmiljø, og at der skal foretages en undervisningsmiljøvurdering minimum hvert tredje år, og at eleverne har ret til at vælge elevrepræsentanter, der skal inddrages ved spørgsmål, der har betydning for undervisningsmiljøet, og som vi også var inde på, fører Arbejdstilsynet også tilsyn. Altså, indeklimaet indgår som en del af det, vi fører tilsyn med. Hvor meget mere ønsker man at gøre i forhold til det her? Det vil jeg være meget åben over for at drøfte.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:15

Sigurd Agersnap (SF):

Det, der lå i den oprindelige beretning, og som jeg stadig væk synes er et godt forslag, selv om jeg er lydhør over for andre forslag, er, at DCUM kunne påtage sig en del af tilsynsforpligtelsen. Det er mit klare indtryk, at selv om det er en del af de tilsyn, der i dag er hos Arbejdstilsynet, er det ikke det primære tilsyn, og man vil mange steder i landet kunne finde skoleklasser, hvor det ikke vil leve op til, at der faktisk er en forbedring af indeklimaet.

Jeg har ikke en fast model for, hvad tilsynet kunne være. Jeg synes, det er interessant at drøfte det med DCUM, og det, som jo ellers ligger i beslutningsforslaget her, er, at man faktisk bare får kigget på, hvad effekten vil være af sådan et tilsyn, hvad det vil koste at indføre, og det kunne findes på mange måder.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:15

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Grunden til, at det også er relevant at drøfte, er jo bl.a. på grund af arbejdsudbuddet, som ordføreren selv er inde på. Det vil jo kræve nogle mennesker, der skal foretage det her, og det vil være administrativt arbejde. Jeg frygter, at det vil kunne skabe et bureaukratisk monster. På ældreområdet vil vi jo gerne reducere mængden af tilsyn.

Så kunne man ikke også lade det komme mere nedefra? Jeg nævnte i min tale skole og forældre. Forældrebestyrelserne har jo en interesse i, at der er et ordentligt indeklima. Kunne man ikke forestille sig, at det kommer mere nedefra, så vi ikke så centralt skal styre det og netop derved skaber mere administrativt arbejde?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Kl. 15:16

Sigurd Agersnap (SF):

Jo, det kunne man godt. Jeg tror, det, der er vigtigt, er at give det en formel status og sørge for, at det også rapporteres direkte ind til kommunalbestyrelsen. Det, man står og kæmper med i mange kommuner, er jo en prioritering af forskellige anlægsopgaver, og der er det klart, at hvis et tilsyn kommer med et påbud eller pålægger en kommunalbestyrelse at rykke på en bestemt anlægsopgave frem for andre, så bliver den prioriteret op i rækkefølgen. Derfor tror jeg ikke, at det er nok med en anbefaling fra en skolebestyrelse; det skal have en formel status.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Sigurd Agersnap, SF.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om et frit skolevalg for alle.

Af Lise Bertelsen (KF) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023).

Kl. 15:17

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Debatten starter med, at vi giver ordet til ordføreren for forslagsstillerne, fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti, som vil begrunde forslaget.

Kl. 15:17

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for det. I Danmark taler vi rigtig tit om, at der er frit skolevalg. Vi plejer faktisk at sige, at vi *har* frit skolevalg, men sandheden er, at det har vi faktisk ikke, for i dag afhænger det af forældrenes indkomst. Selv om man som forælder kan få tilskud til egenbetaling på både private og frie skoler, er det langtfra nok til, at mange forældre reelt set frit kan vælge, hvor deres børn skal gå i skole.

Den såkaldte fripladsordning er langtfra dækkende, og det betyder, at familier med lavere indkomst reelt set faktisk slet ikke har et frit skolevalg. I Det Konservative Folkeparti mener vi, at alle har ret til et frit skolevalg. Det skal ikke være ens økonomi, der står i vejen for, om ens børn skal gå på den ene eller den anden skole. Derfor vil vi afsætte flere midler til fripladsordningen, så den faktisk afspejler det reelle støttebehov, der er. Det gør det nemmere for forældre at træffe det rigtige valg af skole for deres barn uanset deres indkomst.

I mit tidligere arbejde inden for børne- og ungdomspsykiatrien har jeg faktisk været rundt på rigtig, rigtig mange både folkeskoler, friskoler og privatskoler, og det er blevet tydeligt for mig, at rigtig mange frie og private skoler løfter et stort socialt ansvar. Når fripladsordningen kun dækker en mindre del af det reelle støttebehov, er det med til at udhule økonomien for frie og private skoler. Det sker, fordi skolerne selv vælger at dække resten af tilskuddet med interne midler fra deres egen drift.

Over halvdelen af de frie og private skoler har oplyst, at de tager midler fra egen drift på grund af den udhulede fripladsordning. I Det Konservative Folkeparti vil vi derfor med vores forslag sikre et mere reelt frit skolevalg. Rigtig mange børn og unge har i deres skolegang brug for muligheden for at skifte skole, og det synes vi de skal have mulighed for – og nu er tiden gået.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti.

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er børne- og undervisningsministeren.

Kl. 15:20

Forhandling

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak, formand. Tak til Det Konservative Folkeparti for at fremsætte beslutningsforslag nr. B 75. Forslaget vil pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag, der afsætter flere midler til fripladsordningerne på fri- og privatskoler, private skolefritidsordninger og private gymnasier. Det skal ifølge forslagsstillerne styrke det frie skolevalg for børn i lavindkomstfamilier og have virkning fra skoleåret 2024/25.

Lad mig starte med at sige, at vi fra regeringens side ikke kan støtte forslaget. Vi synes først og fremmest, at timingen er lidt skæv. Det vil koste 120 mio. kr. årligt at imødekomme forslaget. Forslagsstillerne foreslår at forhøje fripladspuljerne, så de dækker hele støttebehovet, altså 100 pct., og det svarer til en firedobling af de eksisterende tilskudspuljer. Men nye udgifter prioriterer vi jo normalt i finanslovsprocessen – det er der, vi lægger budgettet for det kommende år – og vi har netop lige for jul indgået en aftale om finansloven for 2024 med hele Folketingets deltagelse på nær Enhedslisten.

Forslagsstillerne skriver også, at lav dækningsgrad af fripladspuljer jær udhuler økonomien for de skoler, som løfter et socialt ansvar, fordi skolerne giver et ekstra tilskud til nedsættelse af forældrebetalingen til forældre med en lav indkomst. Men regeringen mener ikke, at det er sådan et helt retvisende billede.

I skoleåret 2022/23 var fripladspuljens dækningsgrad på samme niveau, som den var i 2015/16, nemlig ca. 25 pct. I samme periode, altså over de seneste 7 år, er driftstilskuddet pr. årselev på frie grundskoler reelt steget med 14 pct. Det skyldes bl.a., at koblingsprocenten er forhøjet fra 71 pct. til 76 pct. Dermed er finansieringsmodellen for de frie grundskoler, hvor staten finansierer en høj andel af udgifterne, også indrettet på en måde, som jeg grundlæggende set synes fungerer godt, men som også har sikret, at de frie grundskoler ikke har en dårlig økonomi. Tværtimod har den gennemsnitlige årlige overskudsgrad over de seneste år ligget på 2,7 pct.

De frie grundskoler får i 2024 også et yderligere løft af deres samlede økonomi på 246 mio. kr. ud over den almindelige pris- og lønregulering. Det ville være oplagt, hvis skolerne vælger at bruge en del af de penge til også at passe forældrebetalingen for enkelte elever på skolen, for jeg ser gerne, at skolerne tager ansvar for en bred elevsammensætning, hvor der også bliver plads til børn fra lavindkomstfamilier i klasselokalerne.

Med de ord vil vi sige, at vi ikke mener, at der bør tilføres flere penge ud over det store løft, friskolerne allerede får. Tak for ordet.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er øjensynlig ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til børne- og undervisningsministeren. Nej, der kom lige et ønske, så jeg må bede ministeren komme tilbage på talerstolen. Måske var det her en opfordring, for jeg kan se, at fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance ønsker en kort bemærkning.

Kl. 15:23

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge ministeren, om ministeren og regeringen ikke deler den ambition, som Konservative har, om et mere frit skolevalg, for det er jo ikke nogen hemmelighed, at det er en stor udgift for de familier, der har en lav indkomst. Har regeringen slet ikke nogen ambitioner om det for de frie og private skoler.

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 15:23

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg har først og fremmest en ambition om, at flere elever med behov for specialundervisning også kan blive løftet på fri- og privat-skoleområdet. Grundlæggende set mener jeg, at det er godt, at der på frie og private skoler går børn fra familier med både lave og høje indtægter. Men jeg vil også sige, som jeg sagde i min tale, at tilskuddet til de frie og de private skoler er steget, også ret markant over de seneste år. Jeg blev valgt til Folketinget i 2015, og der var tilskuddet på 42.000 kr. pr. elev; i 2022 var det på 52.000 kr., og det stiger ret voldsomt her i 2024. Så det er også en opfordring, altså hvis man fra skolernes side ønsker at øge tilskuddet til de familier, der har lave indtægter, mener jeg nu nok, at der er rum for det i friskolernes økonomi.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:24

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. I LA har vi i hvert fald større ambitioner, end regeringen har, og vi ser gerne, at vi øger koblingsprocenten, og at vi laver en national taxametermodel for børn med specialbehov, for vi mener, at man som forældre skal kunne have frit skolevalg, også selv om man har et barn, der har specialbehov, som friskolerne har lidt sværere ved at tage sig af nu.

Men jeg synes, at det er lidt ærgerligt at høre, at regeringen i bund og grund ikke har større ambitioner.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 15:25

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jamen vores ambitioner gælder både fri- og privatskoler og folkeskoler, og der skal være en rimelig balance i økonomien mellem det kommunale skolevæsen og det frie skolevæsen. Og lige nu kan jeg i hvert fald konstatere, at det ikke er økonomiske problemer, der er i de frie og private skoler, set over ét – der er nogle skoler, som kæmper mere med økonomien end andre.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der en kort bemærkning til fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:25

2024 ud over pris- og lønregulering. Det må kunne gøres inden for disse ekstra midler. På den baggrund har jeg svært ved at se, at økonomien spænder ben.

Kl. 15:25

Lise Bertelsen (KF):

Tak. Det undrer mig lidt, når det nu faktisk er fripladsordningen, jeg har bragt op her, og der bliver sagt, at det tilskud, der bliver dækket nu, kun dækker 25 pct., at ministeren så begynder at tale om de midler, der i øvrigt bliver givet til friskolerne. Det er rent faktisk fripladsordningen, jeg har bragt op, og som jeg mener skal have tilføjet midler, for at det netop kan være sådan, som LA også er inde på, at forældrene har mulighed for at vurdere, om deres børn skal gå på en fri- eller privatskole. Den økonomiske mulighed har de ikke for nuværende.

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 15:26

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Der er det bare, jeg siger, at de frie grundskolers økonomi i år vil blive løftet med 246 mio. kr. ud over pris- og lønregulering. Det sker i en sektor på undervisningsområdet, hvor man har en høj overskudssgrad, og hvor beløbet pr. elev er steget med mere end 10.000 kr. siden 2015. Så der er økonomi nok, også til, at hvis man ønsker at lægge mere oven i de 25 pct., kan man jo vælge at gøre det. Det beslutter skolerne selv.

I det her beslutningsforslag er der et ønske om at tilføje yderligere 120 mio. kr. til friskolesektoren. Vi kan jo altid mødes og diskutere, om der inden for den samlede ramme af friskolernes økonomi kan allokeres flere ressourcer til familier med lave indtægter eller til familier, der har børn, som har særlige behov, men jeg synes ikke, at vi skal til at lægge yderligere penge oven i de 76 pct., vi bruger på koblingsprocenten nu.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren ønsker ikke en anden omgang, og så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til børne- og undervisningsministeren. Så går vi i gang med ordførerrækken, og den første, der får ordet, er hr. Kris Jensen Skriver, Socialdemokratiet.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for ordet, og tak for, at der denne gang var fuldstændig styr på navnet. Det var dejligt. Jeg vil også sige tak til Det Konservative Folkeparti for at fremsætte forslaget her om at styrke det frie skolevalg ved at afsætte yderligere midler til fripladser på private skoler, i private sfo'er og på private gymnasier. I Socialdemokratiet ser vi meget positivt på, at de frie grundskoler m.v. tager et større socialt ansvar. Det bakker vi varmt op om, og vi ved også, at man gør det mange steder i dag. Der er således også i den seneste finanslovsaftale afsat midler til netop dette.

Der er særlig to forhold, som jeg vil komme omkring i dag. For det første mener jeg grundlæggende, at de frie institutioners økonomi giver plads til at tage et socialt ansvar. Vi kan bl.a. se, at der har været et overskud. Derudover er det sådan, at de frie institutioner selv kan prioritere en tilpasning af forældrebetalingen for den enkelte elev inden for skolens nuværende økonomi. De frie grundskoler får et løft i deres samlede økonomi på 246 mio. kr. i

Når jeg ser på de tal, som jeg lige har oplistet, mener jeg også, at regeringen prioriterer, at der skal være midler til de frie skoler. Konkret er der afsat midler også til fripladser. Samtidig vil vi også gerne prioritere folkeskolen, for det har en stor værdi, at vi har en skole, hvor børn kan mødes på tværs af skel. På den måde kan man sige, at den berømte balance også skal findes i denne diskussion. Jeg har selv stået ved tavlen som lærer ude i den danske folkeskole, før jeg blev valgt ind her i Folketinget, og på den baggrund har jeg selv oplevet, hvad det betyder, og hvor vigtigt det er, at man har en blanded elevflokk. Det skaber nogle dynamikker, og det er helt afgørende for vores samfund, for det skaber en stærk sammenhængskraft.

Den anden ting, der undrer mig ved det her beslutningsforslag, er timingen. Normalt er det sådan, at forslag, der medfører nye udgifter, fremsættes i forbindelse med vedtagelsen af finansloven, da det er her, vi sætter den økonomiske ramme for året. Finansloven for 2024 blev vedtaget i november, og Det Konservative Folkeparti var selv med i aftalen. Så derfor undrer det mig, at et forslag som det her, der medfører en firdobling af de udgifter, vi har til fripladsordninger i dag, bliver fremsat på den her måde og i det her forum.

Der er altså tale om et forslag, der løfter økonomien markant, og vel at mærke et forslag, der burde være faldet under forhandlingerne om finansloven. Mit parti og jeg går gerne ind i en diskussion om, hvordan vi kan sikre, at der er en bredere fordeling af elever på fri- og privatskoler, i private sfo'er og på private gymnasier. Den diskussion er meget interessant. Men jeg mener ikke, at forslaget her er den rette vej at gå. På baggrund af disse forhold kan jeg meddele, at Socialdemokratiet ikke støtter beslutningsforslaget. Tak.

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er øjensynlig ingen korte bemærkninger. Tak til hr. Kris Jensen Skriver, Socialdemokratiet. Næste ordfører er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Jeg tror egentlig, jeg vil starte med at sige, at nu har jeg arbejdet med de frie og private skoler igennem 12 år her i Folketinget. Noget af det første, jeg fik som opgave, var at blive friskole- og efterskoleordfører, og derfor har jeg arbejdet og arbejder fortsat med bl.a. det her område og holder jævnligt møder med private og frie skoler.

Noget af det, som man kan sige om forslaget her, er jo, at Konservative, som jeg læser forslaget, egentlig ønsker en øget koblingsprocent. Jeg ved godt, at det er fripladspuljen, man vil gøre større. Men det er jo rent faktisk sådan, at det er de frie og private skoler selv, der fortæller, hvor meget der skal flyttes over i fripladspuljen fra deres samlede midler. Blot for at forstå det, er det jo derfor sådan – som det også blev sagt af den tidligere ordfører – at her fra 2024 får frie og private skoler reelt et løft på 246 mio. kr. som følge af tilskudsmodellen ud over pris- og lønreguleringen. Derfor synes vi fra Venstres side, at det er forkert at begynde at sige, at nu vil man så oven i de 246 mio. kr. have yderligere 120 mio. kr., som så skal puttes over i fripladspuljen. For reelt kunne friskolerne og privatskolerne jo selv sige: Vi vil gerne have flyttet 120 mio. kr. fra de 246 mio. kr. over i fripladspuljen. Og dermed kunne de jo tage imod endnu flere børn og hjælpe endnu flere børn og deres forældre i forhold til at give dem øget fripladstilskud.

Det er det, der gør, at vi ikke kan støtte det her beslutningsforslag. Det er også – for at være helt ærlig – fordi de frie og private skoler faktisk har et stort ønske om, at der er ro omkring deres

økonomi. Det, de siger til mig, når jeg holder møder med dem, er: Lad nu for guds skyld være med at lave politik igen og skabe uro, så I næsten hvert halve år kæmper om, hvad vi skal have i tilskud. Vi har brug for ro, siger de til mig. Det er ikke, fordi de har et ønske om, at vi skal begynde at diskutere større koblingsprocent. Og ud fra det kan jeg sige, at Venstre ikke kommer til at stemme for forslaget.

Kl. 15:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til fru Susie Jessen. Jeg vil gerne opfordre ordføreren til ikke yderligere at påkalde sig de højere magter, for det ligger uden for Folketingets forretningsorden.

Kl. 15:34

Susie Jessen (DD):

Tak for ordet. Og tak til fru Anni Matthiesen for talen. Normalvis sidder jeg jo med landdistriktsområdet, men jeg er blevet kastet ind i den her debat, så jeg har lige et par landdistriktsspørgsmål, for det er jo fra den vinkel, jeg kigger på de her sager.

Vi kan jo se, at der, som fru Anni Matthiesen også ved, er rigtig mange folkeskoler i rundtomkring vores land, der lukker i øjeblikket. Jeg tror, at det bare i år er sket på Nordfyn, i Vesthimmerland, Rebild, Thisted, Lolland, Slagelse og Vordingborg. Der er rigtig mange områder, hvor folkeskoler bliver lukket i øjeblikket, og så genopstår de som friskoler.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre fru Anni Matthesiens betragtninger over, at der jo nok også dermed er en del personer i lavindkomstgruppen, som kommer lidt i klemme her. De vil måske gerne have, at deres børn fortsætter med at gå i skole i den landsby, hvor de bor, men det er ikke muligt, fordi skolen er blevet lukket. Vil det her forslag ikke også kunne hjælpe dem på en eller anden måde?

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:34

Anni Matthiesen (V):

Jeg skal jeg prøve at tage kasketten for Landdistriktsudvalget på også. Jeg synes helt klart, det er et problem, at der er så mange af vores folkeskoler, som bliver lukket rundtomkring. Jeg håber lidt, at vi med det nye udspil på folkeskoleområdet, som vi er kommet med fra regeringens side, og som går ud på at give øget frihed til folkeskolerne, også kan hjælpe med til, at man i højere grad kan holde liv i nogle af vores folkeskoler.

Kl. 15:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:35

Susie Jessen (DD):

Ja, det ville være superdejligt. Men jeg vil også spørge helt konkret ind til det her forslag, for det er jo et forslag, der ville kunne hjælpe nogle af de her personer fra lavindkomstgruppen, som bor i landdistrikterne, og som har fået lukket deres folkeskole. Det ville kunne gøre, at børnene kunne gå på den skole, som de har været vant til at gå på, men som bare er genopstået som friskole, måske fordi nogle forældre har taget teten for at få det til at ske. Så jeg vil egentlig bare høre, om Venstre ikke også synes, det ville være dejligt at kunne hjælpe de personer fra lavindkomstgruppen, som jo er i klemme, fordi folkeskolerne lukker rundtomkring.

Kl. 15:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Anni Matthiesen (V):

Jo, det synes vi helt klart. Jeg synes, at både de frie og de private skoler har en forpligtelse til også at tage et socialt ansvar, og det betyder jo netop også at hjælpe børn fra lavindkomstgruppen, og det synes jeg også langt hen ad vejen de gør. Når jeg besøger de frie skoler, også i landdistrikterne, synes jeg faktisk, at langt de fleste løfter det ansvar.

Kl. 15:36

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 15:36

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Jeg holder også tit møder med dem fra de frie og private skoler og er også tit ude at besøge dem. Hvis vi lægger det her væk med, at de gerne vil have ro, fordi der er nogle partier herinde, der ikke kan finde ud af at unde dem lidt ekstra penge, så de kan tage sig af nogle af de børn, der også har det lidt svært, synes Danmarks liberale parti så helt ideelt set ikke, at det er godt, at pengene følger barnet, så koblingsprocenten skulle være 100 pct.?

Kl. 15:36

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Anni Matthiesen (V):

Nej, jeg mener ikke, at koblingsprocenten skal være på 100, for det er netop det, der gør, at frie skoler og private skoler er anderledes end vores folkeskoler. Hvis man skruer den op til 100 pct. statslig støtte, synes jeg faktisk, der er en fare for, at man tager nogle af de meget vigtige værdier væk fra de frie og private skoler. Det er netop det med, at det er noget, som er forældrebåret. Det er noget, hvor forældrene selv bidrager også økonomisk og dermed måske også engagerer sig væsentlig stærkere.

Det er faktisk nogle af de ting, som jeg egentlig tit tror at også folkeskolen efterspørger, altså et større forældreengagement. Som jeg sagde før, håber jeg, at nogle af de frisættelser, som vi forhåbentlig kommer til at vedtage sammen, kan være med til at hjælpe nogle af de små folkeskoler til at få et større forældreengagement.

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:37

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg er helt enig i, at noget af det, folkeskolen også mangler, er forældreengagement. Selvfølgelig skal de frie skoler og privatskolerne også blive ved med at have den frihed, som de har nu.

Jeg kunne godt mig at fortsætte lidt i det spor, som fru Susie Jessen var inde på, omkring det her med, at der er mange folkeskoler, der lukker. I Liberal Alliance ønsker vi, at folkeskolerne skal være selvejende, så de bliver lukket, på grund af at de er dårligt drevne og ikke på grund af en politisk beslutning fra kommunen. Kunne Venstre også se sig selv i det på et tidspunkt?

Kl. 15:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:38

Kl. 15:41

Anni Matthiesen (V):

Det er jo altid svært at se ud i fremtiden, og jeg kommer selvfølgelig ikke her til at stå og sige, at det med selvejende folkeskoler kan vi aldrig nogen sinde se os selv i. Men jeg må sige, at jeg synes, at vores opgave her og nu egentlig er at styrke vores folkeskole, og positivt set smitter det jo også af på økonomien, kan man sige, i de frie skoler og privatskolerne. Det er jo bl.a. noget af det, der er årsagen til, at der også kommer flere penge til den skoleform nu.

Kl. 15:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:38

Lise Bertelsen (KF):

Mange tak til ordføreren, som jeg ved har arbejdet rigtig intenst på området i mange år, men det afholder mig ikke fra at sige, at jeg også har holdt utrolig mange møder med frie og private skoler og været ude på rigtig mange frie og private skoler igennem 25 år og talt med dem og set, hvad de faktisk kan løfte af socialt ansvar, og det gør de absolut.

Jeg mener ikke, at vi med det her forslag overhovedet er ude på at skabe ballade omkring frie og private skolars økonomi. Vi er overhovedet ikke interesseret i at tale om koblingsprocenten i det her forslag. Det, vi præcis er interesserede i, er at tale om, om man reelt har et frit skolevalg i Danmark, når man har lav indkomst. Det er det, det hele bunder og grunder i, og det forstår jeg ikke at Venstre ikke kan bakke op om, fraset at de sidder i regering.

Men reelt set er Venstre så ikke interesseret i at skabe frit valg for forældrene?

Kl. 15:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:40

Anni Matthiesen (V):

Jo, det er vi, men jeg må også være ærlig at sige: Jeg forstår simpelt hen ikke Konservatives model, altså hvad det er for en model, som man så vil have lavet om på.

Hvis man vil tilføre 120 mio. kr. ekstra, som er øremærket den pulje, der er, vedrørende økonomiske fripladser, så er det jo en ekstra skruen op for koblingsprocenten. Så jeg synes, der er noget modstridende i det, som Konservative siger.

Kl. 15:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:40

Lise Bertelsen (KF):

Vi vil lige præcis gerne føre 120 mio. kr. over, så man reelt set kan få det her tilskud dækket, og så forældrene ikke skal kigge på deres indkomst for at se, om deres barn kan komme på en fri eller privat skole. Det er fuldstændig korrekt.

Det her med, hvor økonomien skal komme fra, vil vi gerne tale om, men vi tænker, at det kan trækkes enten fra reserven eller fra besparelser, som vi også har indført i vores forslag, netop på det her med statslig administration.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Anni Matthiesen (V):

Den model, hvor man tilfører midler til de frie og private skoler, foregår jo via koblingsprocenten. Og hvis Konservative, som jeg forstår det, nu vil tilføre 120 mio. kr. ekstra om året – vel ikke kun en gang, men årligt – er det jo en ændring af koblingsprocenten.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til fru Anni Matthiesen, Venstre. Næste ordfører er hr. Sigurd Agersnap, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:41

(Ordfører)**Sigurd Agersnap (SF):**

Tak for ordet, formand. Som jeg læser forslaget her, handler det om at tilføre 120 mio. kr. til fri- og privatskolerne, særlig målrettet til, at man kan afsætte sociale fripladsordninger. Hvis vi ser bort fra, at det er finansieret med en forhandlingsreserve til finansloven for i år, som der jo er forhandlet om, og som er udmøntet, er det et forslag, vi ikke støtter i SF. Som den forrige ordfører, fru Anni Matthiesen, også var inde på, er det at hæve koblingsprocenten for privat- og friskoler. Det er ikke SF's politik, at vi skal øge andelen af økonomien til vores skoler og så lade den gå til privat- og friskoler. De frie grundskoler har fået et højere tilskud, og de har flotte overskudsgrader, som også ministeren var inde på.

Vores politik handler om at prioritere, og da der er et stort behov for pengene i folkeskolen, er det det, der er vores prioritering. Det er den, som binder os sammen på kryds og tværs, og som påtager sig et enormt socialt ansvar. Det er vigtigt, at den kan rumme alle, og det kræver også ekstra midler i en tid, hvor flere får behov for ekstra støtte. Men det betyder ikke, at vi ikke også synes, at man kan omlægge støtten til privat- og friskoler, så der bliver taget et større socialt ansvar, og så vi gav mere støtte til de skoler, som netop påtog sig det sociale ansvar; til de skoler, som brugte fripladsordninger, og som selv havde yderligere fripladsmodeller. Vi ville gerne omlægge den støtte, der er, til privat- og friskoler, så dem, der ikke tager et socialt ansvar, får et mindre tilskud, mens dem, der tager et stort socialt ansvar, får et større tilskud. Det er vores politik, at de frie penge, der er i dansk økonomi, bør prioriteres til de fællesskabsinstitutioner, vi har, bl.a. folkeskolen, men vi går gerne ind i en diskussion om, hvordan vi kan ændre tilskuddene til privat- og friskoler til at understøtte et større socialt ansvar. Tak for ordet.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 15:43

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Det er jo bl.a. takket være LA, at de frie og private skoler får flere penge. Men når ordføreren siger, at folkeskolen er det, der ligesom binder os sammen, mener ordføreren så ikke, at friskoler ude i landdistrikterne også er det, der binder os sammen, og at privatskolerne er det, der binder os sammen?

Så kunne jeg også godt lige tænke mig at spørge: Hvis man sådan skulle omstrukturere, skulle en privatskole, der ligger i et bedrestillet område, så bare have færre penge og dermed måske blive nødt til at sænke kvaliteten på undervisningen ifølge SF's politik?

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Sigurd Agersnap (SF):

Først vil jeg til det sidste sige: Ja, det er vores politik, at de skoler, som ikke løfter et stort socialt ansvar – og det er, uanset hvor de ligger i landet – får et mindre tilskud end dem, der løfter et socialt ansvar. Det kan både være et ansvar for læring i forhold til elever, som trives dårligt i folkeskolen, men det kan også være et ansvar i forhold til økonomi, og der vil det selvfølgelig kunne have indvirkning, alt efter om en skole ligger i Gentofte eller på Vestegnen, for at nævne to eksempler.

Det er rigtigt, at en række fri- og privatskoler også løfter et socialt ansvar og også binder os sammen på tværs af skel. Det problem, vi ser i bl.a. landdistrikterne, er jo, at den lokale folkeskole lukker på grund af økonomi, og så opstår der en friskole, der ofte afspejler det samme elevgrundlag, som folkeskolen havde, og dermed binder os sammen på samme måde og løfter det samme sociale ansvar. Udfordringen er jo, at der på fri- og privatskoler selvfølgelig er egenbetaling, og vi mener, det er godt at styrke den fælles skattefinansierede folkeskole.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Helena Artmann Andresen (LA):

Vi er ikke enige på det område, men jeg kan sagtens følge SF's socialistiske tankegang her. Men det er jo bare endnu en skattestigning for dem, der tjener lidt mere, og er man så igen ude i noget, hvor man måske ikke øger incitamentet til at tage et arbejde, hvis man nu som forældre er på overførselsindkomst? Noget af det allervigtigste, man som forældre kan gøre for sit barn, er jo at stå op om morgenen og gå på arbejde. Det viser alle undersøgelser jo.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Sigurd Agersnap (SF):

Nej, jeg synes ikke, det kan betragtes som en skattestigning. Hvis man vælger at gå i den lokale folkeskole i stedet, hæves ens eget bidrag jo ikke. Det betyder bare, at man selv finansierer, at man har valgt en privatskole til. Og hvis man har flere penge, synes jeg, det er fornuftigt, at man selv finansierer en større del af det.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Sigurd Agersnap, SF. Næste ordfører er hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne. Velkommen.

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for ordet, og tak til Det Konservative Folkeparti for at fremsætte forslaget. De frie grundskoler vælges i dag af mange forældre på grund af deres værdigrundlag, og fordi forældrene ønsker en skole, der passer til deres børns behov og interesser. Jeg gik selv på en friskole, og både jeg og Moderaterne prioriterer friskolerne højt. Vi mener, at det er på sin plads, at man som forældre selv kan

Kl. 15:44 bestemme, hvilken type skole ens børn skal gå på. Men vi kan ikke støtte det her forslag.

Kl. 15:44 Forslagsstillerne tegner et billede af, at økonomien er udhulet for de frie grundskoler, der tager et socialt ansvar, som følge af lav dækningsgrad af fripladspuljer. Som undervisningsministeren og flere ordførere har været inde på, er det måske ikke et helt retvisende billede. Driftstilskuddet pr. årselev på frie grundskoler er reelt steget med 14 pct. siden 2015 først og fremmest som følge af en stigning i koblingsprocenten. Og i lighed med undervisningsministeren mener jeg, at finansieringsmodellen for de frie grundskoler, hvor staten finansierer en høj andel af de frie grundskolers udgifter, fungerer rigtig godt, og jeg mener derfor ikke, at vi bør prioritere 120 mio. kr. til at øge de frie grundskolers økonomi, når vi jo kan se, at de har en pæn overskudsgrad, og at de i 2024 får tilført et økonomisk løft på næsten en 1/4 mia. kr. Ud af det løft kan skolerne jo vælge at tage et større socialt ansvar ved at tilpasse forældrebetalingen for enkelte elever på skolen.

Så af den grund vil vi ikke støtte det her beslutningsforslag, men i stedet sige til De Konservative, at de selvfølgelig skal være velkomne til at tage det op i en finanslovsforhandling i fremtiden. Tak for ordet.

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne. Næste ordfører er fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 15:48

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Også tak herfra til De Konservative for at fremsætte forslaget. Med forslaget foreslås det at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag, der har til formål at afsætte flere midler til fripladsordninger for fri- og privatskoler, private sfo'er og private gymnasier for at styrke det frie skolevalg for lavindkomstfamilier. Fripladsordningen dækker dog langtfra den samlede gruppe forældre med lav indkomst, som har støttebehov. De seneste år har støtteprocenten ligget på ca. 25 pct. for friskoler, 20 pct. for private sfo'er og 75 pct. for ophold på kostskoler. Forslagsstillerne foreslår at dække 100 pct. af behovet for lavindkomstfamilier på tværs af det nævnte tilbud.

Forslaget er i sig selv meget positivt, men det rejser også nogle spørgsmål, som vi gerne vil have afklaret under udvalgsbehandlingen. Danmarksdemokraterne er positive over for at fremme det frie valg af skoler og sfo samt gymnasier for lavindkomstfamilier. For Danmarksdemokraterne er det afgørende, at forældre i land- og yderområder også har valgmuligheder og kan vælge, hvilken sfo, skole eller gymnasium de synes er bedst for deres børn. Vi ved f.eks., at friskolerne spiller en vigtig rolle i at understøtte tilbuddene uden for de større byer, og derfor er det positivt, hvis der sættes flere midler af til området.

Det kan også være, at man skal gå ind at kigge på andre værktøjer for at fremme det frie skolevalg. Det kunne være koblingsprocenten, som også er nævnt i dag, befordringsregler m.m. Men vi ser i hvert fald frem til udvalgsbehandlingen og takker De Konservative for forslaget.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne. Den næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak til De Konservative for at sætte privatskoler, private sfo'er og private gymnasier på dagsordenen. I Liberal Alliance er vi enige i målet i beslutningsforslaget om, at flere reelt skal have et frit skolevalg. Vi er dog ikke helt enige i metoden. Den udfordring, vi ser ved at afsætte flere midler til fritvalgsordningen, er, at vi kan mindske incitamentet til at tage et arbejde. Vi ser altså også hellere, at privatskolerne bliver billigere for alle. Den måde, vi i Liberal Alliance gerne vil give flere børn muligheden for at komme på en privatskole, er ved at have et nationalt taxameter til børn med specielle behov, og at vi hæver koblingsprocenten til 80 pct. Det vil give de private skoler langt større mulighed for at sætte deres egenbetaling ned.

Privatskolerne tager et stort ansvar, og vi i Liberal Alliance vil meget gerne ligesom De Konservative give dem endnu bedre muligheder for at gøre det. Det kræver også, at vi får gjort op med den forskelsbehandling, som nogle kommuner har af børn. F.eks. er der i PPR en udfordring med, at hvis du er et barn, der går på en privatskole, har du ikke altid de samme muligheder for støtte, som hvis du går på en folkeskole. Det bliver vi altså nødt til at få gjort op med. Det er ikke fair.

For os i Liberal Alliance er det vigtigt, at alle børn får et reelt frit skolevalg, og jeg ønsker også, at det vil være alle partiers ambition, og jeg håber, at vi på det område kan lægge ideologien lidt væk for børnene og de unges skyld. Igen vil jeg sige tak til De Konservative for at sætte et vigtigt emne på dagsordenen. I LA kan vi desværre ikke støtte den her model, men vi støtter fuldt ud ambitionen.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance. Den næste ordfører er fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 15:52

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. Den lokale folkeskole skal være så god og ligge så tæt på, at ens barn selvfølgelig skal gå der, og at man som forældre overhovedet ikke overvejer andre valgmuligheder og slet ikke har brug for det frie skolevalg. Ude i kommunerne skal man have økonomien til at gøre det til virkelighed. Derfor er vores førsteprioritet i Enhedslisten folkeskolen, og hvis der skal sendes flere penge til skoleområdet, skal de gå til folkeskolerne. Vi vil heller ikke være med til at øge koblingsprocenten.

Selvfølgelig kan jeg godt se, at det kan være rigtig rart, hvis man kan få en friplads, hvis man ikke har råd til at sende sit barn på det, der plejede at være den lokale folkeskole, men som lukkede på grund af dårlig økonomi i kommunen, hvorefter der var nogle seje forældre, der kørte den videre som en friskole. Men jeg tænker, at der må være penge nok på området, hvilket der også er flere andre der har nævnt, til at man kan løse det, f.eks. ved at nogle af de privat- og friskoler, der ikke tager så stort et socialt ansvar, sender nogle penge til dem, der gør. Det kunne også være, at man kunne nå i mål med, at den lokale folkeskole var så god, at man slet ikke havde brug for en privatskole eller en friskole, hvis man sendte nogle penge fra de privatskoler eller friskoler, der ikke tager særlig stort ansvar, til de folkeskoler, der står med en kæmpe opgave og ikke har penge nok til at løse den. Så det handler om, hvem der tager ansvar for fællesskabet.

Vi vil i Enhedslisten heller ikke være med til, at man skal begynde at åbne op for, at der skal sendes flere penge til f.eks. private

sfo'er og private gymnasier. Det tænker vi er en udvikling i den helt gale retning. Der skulle vi hellere sørge for, at vi har rigtig gode gymnasier, hvor alle kan gå, uanset hvor godt eller ikke så godt deres forældre tjener.

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren skal blive stående, for der er flere korte bemærkninger. Den første er til hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 15:54

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg vil egentlig bare have opklaret noget, som ordføreren nævnte i starten af sin tale. Hvis det stod til Enhedslisten, fandtes der da så kun folkeskoler?

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:54

Anne Hegelund (EL):

Hvis det stod til Enhedslisten, var den lokale folkeskole så god og lå så tæt på, at der ikke var nogen, der tænkte, at det bedste valg ville være noget andet end folkeskolen. Jeg tror f.eks., at den friskole, som nogle forældre i dag vælger at sende deres børn i, plejede at være den lokale folkeskole, som så lukkede på grund af kommunens dårlige økonomi.

Kl. 15:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:55

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg mener, der kan være mange grunde til, at man som forældre vælger at sende sit barn på en friskole. Det kan jo, som jeg netop var inde på i min tale, skyldes, at de får mulighed for at have et lidt anderledes værdigrundlag. Det kan have at gøre med deres børns særlige interesser og behov. Jeg mener, at vi i Danmark har en lang og vigtig friskoletradition gående tilbage til midten af 1800-tallet med Grundtvig og Kold. Mener Enhedslisten ikke, at det har en værdi?

Kl. 15:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:55

Anne Hegelund (EL):

Jo, og det er ikke, fordi vi har noget imod friskoler, men vi har noget mod det, hvis der bliver kanaliseret penge, der kunne gå til at have en god folkeskole, over i mere private skoler – altså det er ikke så meget friskoler – hvor man faktisk også kan trække profit ud. Det synes vi er en rigtig dårlig idé. Der handler det mere om, at det skal gå til fællesskabet og til de skoler, der gerne vil være med til at tage et socialt ansvar.

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg er enig med ordføreren i, at vi selvfølgelig skal have en rigtig god folkeskole, men så stopper enigheden altså også der. Hvorfor er det, at Enhedslisten hader det private så meget? Sidst, ordføreren var i salen, sagde ordføreren, at ordføreren ønsker så få private daginstitutioner som overhovedet muligt, og nu kan man så forstå, at det er det samme med hensyn til fri- og privatskoler. Hvad er det, der gør, at I har sådan nærmest et had til dem?

Kl. 15:56

procent, vi har lige nu, der er på 76? Hvis Enhedslisten fik flertal her i Folketingssalen, ville man så sætte koblingsprocenten ned? Eller er det beløb, som de frie og private skoler får i dag, okay?

Kl. 15:58

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Anne Hegelund (EL):

Jeg hader ikke privatskoler. Jeg har faktisk også selv gået lidt på privatskole. Det handler rigtig meget om, at hvis den lokale folkeskole er rigtig god, så er det slet ikke noget, man behøver at skulle bruge penge på, altså at sende sit barn på en privatskole. Og jeg tænker, at der er rigtig mange, der vælger privatskolen ikke som et tilvalg, fordi de vil noget andet, men fordi der er nogle problemer på den lokale folkeskole; eller det kan være, fordi den lokale folkeskole ikke er så lokal, fordi man har så dårlig økonomi i kommunen, at man har lukket den skole, der lå tættest på.

Kl. 15:56

Anne Hegelund (EL):

Vi er åbne for at kigge på, om der er noget, man kan skrue på i forhold til skoler, der tager mere eller mindre socialt ansvar, og vi er meget bekymret for det her med, at skoler faktisk kan trække profit ud, når der kommer penge fra fællesskassen. Men det er lidt noget andet end de friskoler, der tager et socialt ansvar, og de friskoler, der er et tilvalg om noget andet, eller efterskolerne f.eks. Så det handler meget om, at man måske godt kunne skrue ting anderledes sammen, så pengene også følger med, i forhold til hvor stort et socialt ansvar der bliver taget på tværs.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:59

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg er selvfølgelig enig i, at fri- og privatskoler skal være et tilvalg og ikke et fravalg af folkeskolen, og det ser vi desværre også det er nogle steder nu på grund af bl.a. folkeskolereformen, som vores parti heldigvis stod uden for. Men ved Enhedslisten virkelig bedre end de forældre, der vælger en friskole på baggrund af et værdigrundlag? Ved Enhedslisten bedre end de forældre?

Kl. 15:57

Anni Matthiesen (V):

Ja, det er jo sådan – og det er egentlig det, jeg har så svært ved at forstå – at rigtig mange steder rundtomkring, især i yderområderne, er man dybt afhængig af, at der er en gruppe af forældre, der faktisk har lyst til at skabe en friskole. Ofte er det jo også på baggrund af nogle bestemte værdier, at forældrene så vælger noget bestemt til – og der skal jeg så bare lige spørge her for at blive lidt klogere: Er man imod det frie skolevalg?

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:59

Anne Hegelund (EL):

Nej, jeg tænker, det handler om, at de forældre, der rigtig gerne vil sende deres børn i folkeskolen, og som ville ønske, at den lokale folkeskole lå tæt nok på eller var god nok, ikke behøver at vælge den fra; altså, at der var mange flere, der valgte folkeskolen ikke en gang som et tilvalg, men som en selvfølge, fordi det er den lokale skole og det er en rigtig god skole. Det er det, jeg mener er det allervigtigste. Og hvis vi skal prioritere – og det handler politik jo om – så er folkeskolen det vigtigste for os i Enhedslisten.

Kl. 15:57

Anne Hegelund (EL):

Nej, vi er ikke imod, at man vælger noget særligt til eller noget andet til, f.eks. en særlig pædagogisk tilgang på en friskole. Men vi er imod at prioritere de private skoler, især dem, som kan trække profit ud, og hvor det ikke handler om et særligt tilvalg i forhold til folkeskolen, fordi det ligesom kan blive en ond spiral, der gør, at flere og flere vil vælge private skoler frem for folkeskolen, hvis man sender penge fra folkeskolerne over til privatskolerne. Og derfor er vi imod det her forslag.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger på listen er Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:00

Anni Matthiesen (V):

Tak for Enhedslistens tale. Jeg kunne godt tænke mig lige at finde ud af, hvad det egentlig er, Enhedslisten mener om de frie og private skoler, for ordføreren siger jo, at Enhedslisten ikke har noget imod de frie skoler; men man ønsker egentlig ikke at tilføre penge, flere midler. Vil det sige, at Enhedslisten er indforstået med den koblings-

Lise Bertelsen (KF):

Tak. Jeg undrede mig lidt over starten, hvor ordføreren egentlig giver udtryk for at være meget imod frie og private skoler. Jeg undres, for er det ikke forældrenes frie valg, det kommer an på? Er det ikke forældrenes frie valg på deres børns vegne, hvad det er for nogle værdier, de gerne vil have præget børnene med, f.eks. på en kristen friskole eller en friskole, der går op i udeliv, eller en friskole, der har sang og bevægelse som deres værdigrundlag osv.? Er det det, Enhedslisten er imod, eller misforstår jeg det, ordføreren står og siger, når jeg opfatter det sådan, at det kun er folkeskolen, der ligesom duer?

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:01 har i folkeskolen, altså have samme mulighed? Det kunne jeg godt tænke mig at høre Enhedslistens ordførers svar på.

Kl. 16:03

Kl. 16:01 **Den fg. formand** (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:03

Anne Hegelund (EL):

Altså, det første, jeg sagde, var bare, at folkeskolen helst skulle være så god, f.eks. langt ude på landet, hvor der ligger en lille landsbyskole, at man slet ikke behøvede at tænke i andre muligheder. Her er den lokale folkeskole, den er rigtig god, og den ligger tæt på. Og det handler jo faktisk meget om dem, der har været rigtig gode og kørt den lokale folkeskole videre som en friskole, da folkeskolen lukkede – jeg synes, det er ærgerligt, at de har skullet ud i det, og at der er flere og flere steder, hvor man er nødt til det, fordi den lokale folkeskole lukker.

Så det handler egentlig mere om at tale *for* en rigtig god folkeskole, end det handler om at tale imod friskoler eller efterskoler eller andre tilvalg, om at ville noget andet, noget særligt. Og der har jeg mest et problem med det, hvis vi fra Folketingets side prioriterer privatskoler over vores fælles folkeskole. Det vil vi ikke være med til.

Kl. 16:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Anne Hegelund (EL):

Jo, det er bedre, at der er en friskole lokalt, end at der ikke er nogen skole, hvis den lokale folkeskole lukker. Det handler også om at sørge for, at kommunerne har en god økonomi til, at der ikke er flere af de små folkeskoler ude lokalt, der lukker. Jeg siger så bare, at der på fri- og privatskoleområdet er økonomi til, at man kunne bede de skoler, der ikke tager et stort socialt ansvar og har god økonomi, om at sende nogle flere penge og bidrage til, at de skoler, der gerne vil tage et stort socialt ansvar, også har økonomien til at give flere fripladser.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 16:04

Karina Adsbøl (DD):

Bare for at forstå, hvad Enhedslisten mener, vil jeg spørge, om Enhedslisten mener, at det så er i orden, at man også har mulighed for fripladser på fri- og privatskoler, eller hvordan skulle svaret forstås?

Kl. 16:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 16:04

Anne Hegelund (EL):

Ja, det mener jeg. Jeg mener bare ikke, at man skal sende nogle penge i friskolers og privatskolers retning til at sørge for flere fripladser – penge, som kunne være gået til at sørge for, at vi havde en bedre folkeskole.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører på listen er Lotte Rod fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Da Radikale Venstre blev stiftet i 1905, var det med et politisk program, hvor der stod:

»Ved Statens Virksomhed for Folkeoplysning og Aandsliv sættes som Maal at give alle lige Adgang til Kundskab og gøre alle delagtige i vor Kultur. ... Forældrenes Indflydelse paa skolen udvides. Frie Skoler kunne støttes af det offentlige, naar de staa Maal med den offentlige Skole og ikke skønnes at fremme Klasse-interesser.«

Det har været hjerteblod i over 100 år i mit parti at have frie skoler, men jo også at have frie skoler, som ikke fremmer klasseinteresser. Derfor sætter jeg stor pris på det her forslag fra De Konservative. Tak, fordi I har fremsat det. Det er en af de ting, jeg selv har arbejdet med forskellige forslag til gennem årene, for der er et reelt problem. Der er nogle frie skoler, som faktisk gerne vil løfte et større socialt ansvar, men som bliver klemte, i og med at de ikke har pengene til det. Men jeg er også kommet frem til, at jeg tror, at det allervigtigste, vi kan gøre herindefra, i virkeligheden er, ligesom vi diskuterede i forbindelse med det beslutningsforslag, vi havde før, at prioritere de penge, der skal til for at lave en god skole, som er god

Anne Hegelund (EL):

Som sagt synes jeg, det kan være rigtig fint med flere fripladser på friskoler eller der, hvor den lokale folkeskole er lukket og blevet til en friskole. Jeg synes bare, at de penge skal gå fra friskoler og privatskoler, der ikke tager et stort socialt ansvar, ikke fra folkeskolerne.

Kl. 16:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger på listen er Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:03

Karina Adsbøl (DD):

Jeg vil også sige tak til Enhedslisten for talen. Vi er i Danmarksdemokraterne enige i, at vi skal have en rigtig god folkeskole, men tilbage i august viste TV 2 jo også, at flere landsbyskoler lukker, og at flere er i fare for at lukke. Derfor bliver jeg nødt til at spørge Enhedslistens ordfører om, om det netop i forhold til friskoler ikke er bedre, at der er en friskole, end at der slet ikke er nogen skole, i forhold til de her forældre og i forhold til børnene. Deraf følger jo så spørgsmålet: Skal de så ikke have fripladsordninger, ligesom man

for alle børn, i folkeskolen. For hvis vi sætter de penge af, der skal til for at lave en god folkeskole, har det jo den direkte konsekvens, at et par år efter får frie skoler tilsvarende penge, og dermed vil de frie skoler jo så også få råd til at løfte et større socialt ansvar. Det er jo sådan set den samme problemstilling, vi står med, nemlig at der ikke er penge nok til at hjælpe alle de børn, vi gerne vil, i folkeskolen, og at der heller ikke er penge nok til at hjælpe de børn, vi vil, i de frie skoler. Derfor håber jeg sådan, at alle jer, der taler om, hvor vigtigt det er at have gode skoler, faktisk også i den økonomiske politik, jeres parti fører, vil sætte de penge, der skal til, af til, at vi har gode folkeskoler og dermed direkte også gode friskoler.

Så kan der være enkelte steder, hvor det kan give mening at putte penge ind i fripladsordninger. Vi har selv i Radikale Venstre tidligere foreslået, at det giver god mening at øge den pulje, der er til efterskolerne, fordi vi gerne ser, at mange flere forskellige unge får muligheden for at komme på efterskole.

Derfor kommer vi til at stemme gult til det her forslag, og så håber vi, at De Konservative, måske sammen med os – det kunne jo være, vi skulle forhandle finanslov sammen næste gang – kunne bære flere fripladser til efterskolerne ind dér.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der er ikke nogen, der har bedt om en kort bemærkning. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører på listen er Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:08

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Dansk Folkeparti støtter dette udmærkede beslutningsforslag fra Det Konservative Folkeparti. Det er en god ting, at man giver flere med en familie, der har en lavere indtægt, mulighed for at sende deres børn i en friskole.

Nogle gange bliver debatten i Folketinget lidt teoretisk. Det er jo sådan, at der er nogle steder i Danmark, hvor der kun er en friskole, fordi de er Venstrestyrede, og de socialdemokratiske styrede kommuner har lukket folkeskoler uden for de store byer. Forældrene opretter så en fri- eller privatskole, hvilket så gør det muligt for familierne at sende deres børn i en lokal skole, i stedet for at de skal køre langt og ind til de lidt større byer i kommunen. Men nogle af familierne har jo svært ved at finde pengene til det, og derfor giver det god mening, at vi tilfører flere midler til fripladsordninger, sådan som Det Konservative Folkeparti har foreslået.

Nogle gange er man i Folketinget privilegieblind, og det synes jeg at mine ærede kolleger i visse af partierne er. Det er vigtigt for os i Dansk Folkeparti, at vi har skoler over det hele. Vi er stærke tilhængere af friskoler, og vi er stærke tilhængere af, at der er flere, der får mulighed for at sende deres barn på en friskole, enten fordi de søger et alternativ, eller fordi der simpelt hen ikke er andre muligheder i lokalsamfundet end at sende deres barn på en friskole. Derfor forstår jeg ikke helt den her ideologiske modstand. Friskoler er finansieret af staten, mens folkeskoler er finansieret af kommuner, og derfor er der ikke et overlap som sådan. Ved at vi øger midlerne til den her fripladsordning, går det ikke ud over folkeskolerne som sådan. Vi giver bare nogle lidt økonomisk trængte familier mulighed for at sende deres barn i en friskole. Det burde vi jo alle sammen kunne blive enige om. Det kan vi så åbenbart ikke; det er ærgerligt. Men Dansk Folkeparti støtter det udmærkede beslutningsforslag, enten i en beretning eller til en andenbehandling i salen. Tak.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Der er ikke flere ordførere til stede i salen, og derfor giver jeg nu ordet til fru

Helene Liliendahl Brydensholt. Nej, undskyld, jeg giver ordet til ordføreren for forslagsstillerne, fru Lise Bertelsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo. Beklager fortalelsen.

Kl. 16:11

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lise Bertelsen (KF):

Tak for ordet. Det er måske også ved at være lidt sent. Jeg vil gerne sige tak for debatten, og tak til alle ordførere for at give deres partis holdning til kende. Jeg synes, det er godt at få debatteret det. Nu er ordføreren for Enhedslisten gået, men måske ser hun debatten hjemmefra. Men jeg har i hvert fald brug for for god ordens skyld at sige, at private skoler ikke kan trække profit ud og bruge den på sig selv. Den profit, der er, går tilbage til skolen. Det er bare for god ordens skyld. Godt.

Jeg håber, at vi i den efterfølgende debat og behandling af netop skoleområdet, som er rigtig vigtigt for os alle sammen, som jeg tydeligt kan fornemme, kan få en fri snak om både fri- og privatskoler, og om at de netop ikke er konkurrenter eller modsætninger til folkeskolen. I Det Konservative Folkeparti er det rigtig vigtigt, at vi har en god og solid folkeskole, men det er især også vigtigt, at man har et frit valg til netop at kunne sende sit barn på en fri- eller privatskole, hvis det er det værdigrundlag, man som familie tænker er godt for ens barn. Vi tænker, at børn og unge netop har brug for forskellige undervisningsmuligheder. Nogle har brug for noget, og nogle andre har brug for noget andet, og det frie valg skal kunne være tilgængeligt for alle.

I Det Konservative Folkeparti har vi med forslaget åbnet op for, at alle egentlig kan få et reelt frit skolevalg, og at det netop ikke er ens økonomi, der skal stå i vejen herfor. Jeg lytter mig frem til, at der faktisk er en bred opbakning til det, men at det er noget, der skal diskuteres videre, i hvert fald i forhold til finansiering. Jeg håber også, som det tidligere er nævnt fra nogle af mine kollegers side, at vi kan lægge selve ideologien om, at det er en konkurrence imellem hinanden, folkeskolen og fri- og privatskolerne, fra os og i stedet sætte barnet i centrum, sætte det frie valg for forældrene i centrum. Det må være dem, der ved, hvad der bedst for deres børn. Som jeg også var inde på i starten, har jeg selv besøgt rigtig mange fri-, privat- og folkeskoler igennem 25 år, cirka en gang om ugen, og jeg ser, at fri- og privatskoler i forvejen løfter et kæmpestort socialt ansvar. Det vil jeg gerne slå fast.

I Det Konservative Folkeparti tror vi på, at trivsel for børnene i skolernes hverdag gør, at de lærer mere, både socialt, som er rigtig vigtigt, såvel som fagligt, som også er vigtigt, og vi tror på, at det frie valg netop kan give den samlede familie en langt bedre trivsel. Tak for debatten.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning. Det er til hr. Kris Jensen Skriver fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:14

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for det. Og også tak til ordføreren for forslagsstillerne for kommentarerne her. Jeg har bare lige et konkret spørgsmål. Det er i forhold til fremgangsmåden. Hvad mener ordføreren i forhold til, at det her ikke er løftet i forbindelse med finanslovsforhandlingerne?

Kl. 16:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Lise Bertelsen (KF):

Tak. Faktisk har vi været ude at præsentere det her forslag, og jeg beklager, at det først er kommet på nu, men jeg ved ikke, om man mindes, hvilken travlhed der var med at få fremsat forskellige ting i det tidligere folketingsår. Men jeg håber, at vi kan diskutere det uanset hvad.

Kl. 16:14

nulemissionskøretøjer og nedsættelse af bundskatten som følge af kommunale skattestigninger).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).
(Fremsættelse 19.12.2023).

Kl. 16:22

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for det. Der var lige et spørgsmål mere fra spørgeren. Værsgo.

Kl. 16:15

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:22

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for det. Det skulle egentlig bare mere være en kommentar om, at når vi har sådan noget her, som jo er en betydelig ekstraudgift, så mener jeg jo den rigtige måde at gøre det på er i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, hvis vi skal sikre en god styring af økonomien. Men jeg lytter til det svar, der kommer fra ordføreren for forslagsstillerne. Tak.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:15

Lise Bertelsen (KF):

Jeg siger bare tak.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Vi venter lige et øjeblik på, at skatteministeren kommer i salen, så vi kan fortsætte med det næste punkt på dagsordenen. Vi holder lige en kort pause.

Mødet er udsat. (Kl. 16:16).

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, registreringsafgiftsloven og personskatteloven. (Forhøjelse af servicefradraget, forhøjelse af befordringsfradraget i yderkommuner og visse småøer, forhøjelse af bundfradraget i registreringsafgiftsloven for

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tusind tak for ordet. Det her er jo et lovforslag, der indeholder fire elementer. Tre af dem er ligningsloven, registreringsafgiftsloven og personskatteloven. Det kunne umiddelbart lyde som et meget langt forslag, men jeg kan afsløre her, at det faktisk er det korteste lovforslag, jeg til dato har læst som skatteordfører, da lovforslaget kun fylder 25 sider.

Lovforslaget indebærer ændringer af ligningsloven, registreringsafgiftsloven og personskatteloven. Mere konkret er det forhøjelse af servicefradraget, forhøjelse af befordringsfradraget i yderkommuner og visse småøer og forhøjelse af bundfradraget i registreringsafgiften for nulemissionskøretøjer. Derudover indebærer lovforslaget en nedsættelse af bundskatten, som følger af de kommunale skattestigninger.

Skal man prøve at brede det her lidt mere ud, er der tre tiltag, som er fra en aftale fra finansloven for 2024. Der kan vi jo alle sammen huske, hvordan partierne stod foran glasdøren til Finansministeriet og sagde, at det her er en meget bred aftale. Mig bekendt var der kun et af Folketingets partier, der ikke var med i den brede finanslovsaftale, så det er jo i virkeligheden noget, som rigtig mange partier herinde i Folketingssalen kan tage et ejerskab til, nemlig at sikre en bedre sammenhæng i Danmark, som vi får i forhold til befordringsfradraget. Vi øger muligheden for ekstra hjælp til f.eks. børnepasning, rengøring eller for den sags skyld havearbejde i forhold til servicefradraget, og vi understøtter også den grønne omstilling i forhold til bundfradraget for nulemissionskøretøjer.

Servicefradraget hæver vi med 5.000 kr., og det betyder jo, at familier fremover kan få lidt hjælp til husholdningen, hvilket også gør, at familierne kan få lidt mere luft, også måske til at få bedre tid til børn og andet. Det er rigtig, rigtig fint, og vi har alle sammen både en forhåbning og en ambition om, at Danmark skal hænge bedre sammen, og derfor er det også utrolig vigtigt og glædeligt, at vi med den her aftale og det her lovforslag sikrer, at der er et større incitament til at bosætte sig også i de mindre byområder, simpelt hen fordi der kommer et øget fradrag i forhold til befordring. Det er at styrke mobiliteten i hele landet. Og så er jeg simpelt hen også glad for, at vi med det her lovforslag går ind og støtter endnu et initiativ, som vil gavne den grønne omstilling.

Så er det klart, at det er meget vigtigt – det fremgår også af regeringsgrundlaget – at man har tillid til skatten i Danmark, og det vil sige, at det med det her lovforslag også foreslås også at nedsætte den statslige bundskat med 0,05 pct. for at kompensere borgerne for de skattestigninger, som har fundet sted ude i kommunerne. Det er både udtryk for, at der er ro om skatterne, at der er respekt for skat-stoppet, men også at vi har en regering og et flertal i Folketinget, som fører en ansvarlig økonomisk politik i Danmark.

Med de ord vil jeg sige, at jeg jo ikke kan prale af, at det her er et kinderæg, for så skulle det jo kun indeholde tre ting, men at det sådan set er et kinderæg plus, som indeholder hele fire elementer,

og med de bemærkninger kan Socialdemokratiet anbefale, at lovforslaget støttes og går videre til udvalgsbehandling.

Kl. 16:28

Kl. 16:26

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:26

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge hr. Anders Kronborg til det element om, at man nedsætter bundskatten. Hr. Anders Kronborg sagde, at det gør man som følge af kommuneskatterne og for at videreføre skattestoppet. Vil ordføreren så ikke bare svare mig på to ting. Hvorfor er det, Socialdemokratiet mener, at man skal videreføre skattestoppet, og hvad er så den naturlige konsekvens af, at man faktisk lige i efteråret har vedtaget at sænke personskatterne i Danmark for små 7 mia. kr.? Det er jo ikke et skattestop, det er jo en nedsættelse af skatterne, vi samlet set ser i Danmark, og så er det 710 mio. kr., man her prioriterer til yderligere skattelettelser. Hvorfor er det Socialdemokratiets politik?

Kl. 16:27

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:27

Anders Kronborg (S):

Hvis vi starter med det første, synes jeg jo, det er helt naturligt, at man, når man laver en aftale med kommunerne om økonomi, overholder den aftale. Der har kommunerne været inde at hæve skatten, og der går vi så ind og sænker bundskatten, hvilket er naturligt, for så holder man skatten i ro, i stedet for at den stiger. I forhold til den skattereform, som et bredt flertal i Folketinget står bag – en aftale, der både er forankret i regeringspartierne, Det Konservative Folkeparti og en række andre partier, herunder Danmarksdemokraterne, som også er med i aftalen – synes jeg faktisk, det er yderst fornuftigt, at vi i en tid, hvor der har været stigende inflation, går f.eks. ind og hjælper den enlige forsøger med en skattelettelser, så man får lidt mere til rådighed i sin dagligdag. Det er god socialdemokratisk politik.

Kl. 16:28

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:28

Sigurd Agersnap (SF):

Det er i hvert fald en politisk prioritering, at man gerne vil bruge 710 mio. kr. på at sænke skatterne yderligere. Det er selvfølgelig rigtigt, som ordføreren siger, at man har lavet en aftale med kommunerne om, at de ikke måtte hæve skatterne, og at man, hvis de gjorde det, så ville fjerne pengene i bloktilskuddet. Men der findes altså ikke den automatik, at man dermed skal bruge penge på at sænke skatterne. Man kunne bruge dem på at prioritere sygehusene eller vores velfærdssamfund andre steder. Der findes kun den automatik, at kommunerne ikke får lov til at beholde de penge, så det her er jo en politisk prioritering, og det synes jeg man må vedstå.

Kl. 16:28

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Anders Kronborg (S):

Jeg vedstår fuldstændig – og der rammer ordføreren jo spot on – at det er en politisk prioritering at hjælpe den enlige forsøger. Går vi lidt tilbage i historien, er der jo mange politiske prioriteringer, der er foretaget. I min historiebog står der f.eks., at sidste gang SF sad på skatteministerposten, valgte man at prioritere massive, historisk store selskabsskattelettelser i Danmark. Det var en prioritering, som SF var med til at foretage, da de havde skatteministerposten. I den her regeringsperiode har vi valgt at sige, at det faktisk er meget fornuftigt at hjælpe den enlige forsøger. Samtidig går vi ind og laver en toptopskat, som beskatter dem, der har allermost, i det her samfund

Kl. 16:29

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste korte bemærkning er til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:29

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Det er jo en smuk debat, man afbryder. SF og Socialdemokraterne diskuterer, hvilken skatteminister der har givet de største skattelettelser. Det er en diskussion, I må have for jer selv. Men tak for talen.

Jeg har et spørgsmål til den del, der handler om befordringsfradraget, for det er jo bragt ind af et andet parti i de her forhandlinger. Det respekterer vi fuldstændig, og jeg kommer jo også til, når jeg går på talerstolen, at redegøre for, at vi selvfølgelig støtter lovforslaget. Men jeg kunne måske godt tænke mig at høre den socialdemokratiske ordfører reflektere over, hvordan det her er skruet sammen, og måske politikudvikle lidt på idéen.

For sagen er, at ordføreren jo også bor i en kommune og repræsenterer en valgkreds. Man kan godt tage kommunen under et, men der vil være meget stor forskel på, om man føler, at man bor helt ude i kanten og godt lidt kan føle, at man bor i et yderområde, eller om man bor helt inde i centrum af Esbjerg og i hvert fald ikke vil have sat prædikatet yderkommune på sin bopæl. Så måske kunne man bare komme med en eller anden refleksion over, om man i fremtiden, når man laver den her type lovgivning, som jeg faktisk synes er klog og også sympatisk og velment, vil kunne gøre det på en måde, så vi bedre tilgodeser dem, der reelt bor i et yderområde, i et landdistrikt, og ikke andre? Tak.

Kl. 16:30

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Anders Kronborg (S):

Jeg synes sådan set, at refleksionerne er fuldstændig fair, og jeg vil også gerne være med til at reflektere videre over det her i udvalgsarbejdet. Vi må nok erkende, at det er en svær sag, hvordan man lige nøjagtig skal trække stregerne. Det, jeg hæfter mig ved her, er, at jeg synes, der er en rigtig fin balance, ved at fradraget gælder, hvis man har over 24 km's transport til arbejdet. Så synes jeg faktisk også, at man med det her rammer forholdsvis bredt i Danmark, ved at det omfatter 25 kommuner og 10 øer. Så jeg synes faktisk, vi kommer bredt rundt, men om stregerne kan trækkes på nye, anderledes og bedre måder osv., synes jeg er en løbende drøftelse, man må have. Men jeg synes som udgangspunkt, at vi faktisk rammer ganske udmærket med det her forslag.

Det, der jo er fuldstændig afgørende, er, at vi går ind og tager det seriøst, at der faktisk er en udfordring med, at vores yderområder,

landdistrikter, desværre nogle steder bliver lidt affolkede, også fordi det er svært at få det til at fungere praktisk i dagligdagen.

Kl. 16:36

Kl. 16:31

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører på listen er hr. Kim Valentin fra Venstre. Værsgo.

Kl. 16:32

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak for det. Jeg er glad for det her lovforslag af flere forskellige årsager. Den første er, at de tre af forslagene er en del af finanslovs-aftalen, som der jo kun er ét parti, der ikke er med i. Det synes jeg godt at jeg vil fejre, når vi nu gennemfører en del af den her lovgivning, altså at det faktisk lykkedes at få så mange partier med. Det har jo ikke været altid været lykkelige sammenkomster, vi har haft i salen i løbet af det sidste år, men lige præcis med finanslovsaftalen lykkedes det at få næsten hele Folketinget med. Så det er jeg virkelig glad for.

Så er der også noget andet. Det, det her gør, er, at det bryder lidt med en falsk præmis, der har eksisteret i rigtig, rigtig mange år, nemlig at velfærd og skattelettelser ikke kan gå hånd i hånd. Det viser man jo med tydelighed at de rigtig, rigtig godt kan, og det glæder jeg mig til at se i fremtiden, for så behøver vi ikke at diskutere, om det ene træder i stedet for det andet.

Så er der spørgsmålet: Hvad er det egentlig, vi er glædest for i den her aftale? Det må være at hæve befordringsfradraget med 10,75 pct. i yderkommunerne. Det er rigtigt, at det er 25 yderkommuner og 10 øer, og det er så også 196.000 danskere, som pendler rigtig meget hvert eneste år, og som ikke altid har det lige nemt, fordi de altså bor rigtig langt væk fra mange ting. Det har stået højt på Venstres liste, at vi fik 400 mio. kr. ekstra ud til dem. Så det vil jeg godt have lov til at fejre ekstra, når vi står her i salen i dag.

Så er der selvfølgelig også det forhøjede bundfradrag på registreringsafgifter på nulemissionsbiler. Det er et vigtigt forslag, som sætter retningen for det grønne Danmark. Så er der en forhøjelse af servicefradraget, som kommer rigtig mange danskere til gode. Endelig er der bundskatten, som nedsættes med 0,05 procentpoint. Nu er SF's ordfører desværre gået, men jeg vil sige, at SF jo selv er med i den aftale, som – nå, der kom SF's ordfører, det var godt – hedder »Aftale om reform af det kommunale tilskuds- og udligningssystem«, som blev indgået i 2020. Det er den aftale, som fastsætter, hvad der skal ske her, sammen med den aftale, der ligger mellem regeringen og KL. Det håber jeg at jeg har sagt, sådan at jeg ikke får spørgsmål fra SF, men det kan være, der bliver fundet på et andet godt spørgsmål. Så er ordføreren selvfølgelig velkommen.

Endelig skal jeg sige, at der også står noget under servicefradraget, som undrer mig en lille smule. Det har ikke noget decideret med det her lovforslag at gøre, men jeg vil alligevel nævne det, fordi jeg ved, det er noget, vi har fokus på blandt regeringspartierne, og det handler om de her unge, der kommer i fritidsjob. Jeg kan se, at der står, at for at udføre et arbejde foretaget under servicejobordningen skal man være 18 år. Det synes jeg ikke lyder særlig logisk, altså at man ikke må være 16 eller 17 år, og det vil jeg bære lidt længere ned i. Jeg så bare, det stod der, og jeg synes, det er interessant, fordi jeg også er beskæftigelsesordfører. Det vil jeg så prøve at bære lidt ned i. Jeg syntes, jeg ville sige det her, hvis der var nogle, der undrede sig, når man har læst det igennem.

Venstre støtter det her forslag. Det er ramt lige på kornet med hensyn til alt det, vi sådan set gerne vil, og vi er glade for, at det er lykkedes at få så mange partier med i den her aftale. Tak.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:36

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Jeg havde egentlig tænkt mig ikke at foregribe min tale, men når nu ordføreren for Venstre, hr. Kim Valentin, direkte nævner aftalen om det kommunale udligningssystem fra 2020 som begrundelse for, at man nu sænker bundskatten, så synes jeg, at det er nødt til at få en bemærkning med på vejen.

I den aftale står der, at i umiddelbar forlængelse af aftalen om kommunal udligning er man enige om, at skatterne ikke skal stige. Det var for 4 år siden. Jeg synes, at det er meget, meget svært at argumentere sagligt for, at de skattestigninger, vi ser ude i kommunerne nu, er i umiddelbar forlængelse og et resultat af udligningsaftalen. Tag f.eks. Herning Kommune. Det er en kommune med rent Venstreflertal, altså Venstre har både borgmesterposten og flertal i kommunalbestyrelsen, og der har man hævet skatten, selv om man fik flere penge i kommunal udligning. Når man hæver skatten i Herning Kommune, mener ordføreren så at det er et resultat af, at man fik flere penge i den kommunale udligning?

Kl. 16:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Kim Valentin (V):

Det spørgsmål tænker jeg at man skal stille til Herning. Det er jo dem, der sætter rammerne for, hvordan de sætter skatten. Det er sådan set dem, der bestemmer, om de vil straffes, eller om de ikke vil straffes i den sammenhæng. Det, den her aftale gør, er, at den sætter rammerne for, hvad vi skal gøre, sammen med den aftale, der ligger mellem regeringen og KL. Det synes jeg er vigtigt. Det er de to aftaler, der sætter rammen for det, vi gør her. Det står også i bemærkningerne til lovforslaget.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:38

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg mener simpelt hen ikke, at man kan sige, at aftalen om kommunal udligning sætter rammerne for, hvad der skal ske med bundskatten i dag som følge af den kommunale skattestigning. Det, der står i aftalen, er det er i umiddelbar forlængelse af aftalen om kommunal udligning.

Lad mig så spørge til den anden del, der står i aftalen, nemlig det om, at aftalepartierne er enige om at understøtte, at kommunernes indkomstskat under ét ikke stiger som følge af udligningsreformen. Når man nu ikke har inflationsdækket kommunerne, mener ordføreren, altså hr. Kim Valentin, så, at man kan sige, at man har understøttet, at kommunernes indkomstskat ikke stiger?

Kl. 16:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:38

Kim Valentin (V):

Det er jo en del af den aftale. Man har ikke lukket øjnene, da man gik ind i den aftale. Det går jeg ud fra at SF heller ikke har gjort. Så

det er jo ikke noget nyt, der er fundet på. Den aftale regulerer, hvad det er, der kommer til at ske.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i talerrækken er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:39

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Det her lovforslag indeholder elementer, som vi i SF vil stemme for, og så indeholder det også en meget markant nedsættelse af bundskatten, som vi er klart imod. Jeg vil derfor med det samme sige, at vi vil foreslå, at det her lovforslag bliver delt op, og vi vil også stille spørgsmål herom. Men jeg har lært, at man skal starte med det positive først, og det må være det, vi vil stemme for.

Som de foregående talere har været inde på, udmønter lovforslaget de skatteændringer – primært skattelettelser – som jo er en del af finanslovsaftalen. SF er en del af finanslovsaftalen, og vi vil stemme for en forøgelse af serviceløftet, en forøgelse af befordringsfradraget i yderkommunerne og på øer og så en udskydelse af afgiftsstigningen på elbiler.

Venstres ordfører, hr. Kim Valentin, var også inde på, at det jo må fjerne den her linje om, at det enten er velfærd eller skattelettelser, og det mener jeg ikke at det gør. Det er sådan, at når man har en bunke penge i statskassen, så kan man prioritere dem på den offentlige velfærd, eller man kan gøre det på skattelettelser. Når SF stemmer for de her skattelettelser, er det, fordi det er en del af en samlet forhandling, altså at der er indgået et kompromis, og fordi vi i SF ikke kan bestemme selv i en finanslovsforhandling, men det er også, fordi vi mener, at en forøgelse af befordringsfradraget i yderkommuner er et godt forslag, som øger mobiliteten i Danmark og binder landet bedre sammen. En udskydelse af afgiften på primært elbiler mener vi også er med til at skubbe den grønne omstilling på vej. Så det er skattelettelser, vi godt kan se os selv i, men det er klart, at de penge kunne være brugt på velfærdssamfundet, og når vi snakker om de store linjer i dansk økonomi, så mener vi, at man bør prioritere vores velfærdssamfund.

Med det sagt vil jeg primært bruge taletiden på lovforslagets sidste element, som vi også allerede har taget hul på, og det, jeg mener er en skæv prioritering, nemlig at regeringen vil nedsætte bundskatten for 710 mio. kr. lige her og nu. Det er et historisk stort beløb. Nedsættelsen af bundskatten her er dobbelt så stor som i sidste år. Den er cirka seks gange så stor som i 2022, og den er mere end ti gange så stor som i 2019. Hvad er det udtryk for? Det er udtryk for, at kommunerne har hævet skatterne med et historisk stort beløb. Det gør de, selv om de ved, at de bliver ramt af hårde sanktioner, og at kommunerne under ét ikke får flere penge af at hæve skatterne, men de gør det, fordi alternativet, de ser ind, er værre, nemlig drastiske nedskæringer i velfærd, som er meget svære at forsvare.

Det er kommuner på tværs af landet og på tværs af det politiske spektrum, som kan se, at finansieringen af velfærden halter, og at der mangler penge til børnehaven, til ældreplejen, til skolen og til de specialtilbud, som flere og flere desværre får brug for. I mange kommuner er man inde at skære på de helt fundamentale dele af vores velfærdssamfund – ting, som vi alle tager for givet at vi selvfølgelig kan levere i fællesskab. Når man i Rødovre Kommune har haft timer uden en voksen, altså uden lærer eller vikar i 7., 8. og 9. klasse, i de sidste par måneder, så skærer man på noget, vi alle regner med er en selvfølge i vores velfærdssamfund, nemlig at der i folkeskolen selvfølgelig er voksne.

Vi står med en finansieringskrise i vores velfærdssamfund, og man får ofte indtrykket af, at den finansieringskrise ikke helt har nået Christiansborg, men den har nået kommunerne. Der, hvor man hæver skatten, er i 13 af landets kommuner. Det er i Herning Kommune, hvor man har et Venstreflertal og en Venstreborgmester. Det er i Gentofte Kommune, hvor der er et konservativt flertal og en konservativ borgmester. Det er i Frederiksberg Kommune med en socialdemokratisk borgmester, og det er i Solrød Kommune, hvor man har en borgmester fra Liberal Alliance, osv. Det er på tværs af partiskel.

Jeg vil håbe, at man lytter til det opråb, der er kommet fra kommunerne, men i stedet lyder argumentationen fra regeringens side, at man vil videreføre skattestoppet, og at man synes, det er en fornuftig prioritering at lette bundskatten. Det er ikke noget, som vi i SF støtter eller historisk har støttet. Vi mener, at man i stedet burde et anlægge et nedskæringsstop og for de her penge f.eks. rulle alle besparelserne i regionerne væk.

Vi var lidt inde på det før. Følger det af aftalen om kommunal udligning, at skatterne skal holdes i ro? Det mener jeg ikke man med aftalen i hånden 4 år efter kan sige at det gør. Jeg mener simpelt hen, at det er at forvanske den aftale. Man kan ikke argumentere sagligt for, at når Herning Kommune har fået flere penge i udligning, så skal de også øge skatterne nu. Det er den omvendte logik, man ville have regnet med der var, nemlig at når nogen mistede penge, ville de umiddelbart hæve skatterne.

På samme måde mener jeg heller ikke, at man har levet op til sin del af aftalen om at understøtte, at kommunerne kan holde indkomstkatten i ro, når man ikke har kompenseret fuldt ud for inflationen, hvilket man jo ikke har. Det er penge, der stadigvæk mangler i den kommunale økonomi. Vi står altså med en prioritering af 710 mio. kr., som kunne være brugt på velfærdssamfundet, på regionerne og på sygehusene, men som bliver brugt på skattelettelser og en nedsættelse af bundskatten, og det støtter vi ikke i SF.

Kl. 16:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Der er nogle enkelte korte bemærkninger, og den første er til hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:44

Anders Kronborg (S):

Med al ære og respekt for ordføreren synes jeg alligevel, argumentationen er lidt kafkask. SF kan godt være med til skattelettelser, når det er en del af et kompromis, men der er jo ingen herinde i Folketingssalen, der kan tælle 90 mandater. Så vi laver jo alle sammen kompromiser.

Så synes jeg også, at der bliver tegnet et billede af, at det bare er besparelser og besparelser ude i velfærdssamfundet. Det er jo ikke rigtigt. Vi har jo en regering, der har fremlagt en 2030-plan, hvor der bliver investeret massivt i velfærd, et kæmpeløft til psykiatrien, et kæmpeløft til sundhedsområdet, et kæmpeløft til erhvervsskolerne. Vi har en regering, der i den nuværende periode og i den sidste periode har sendt en masse millioner ud til kommunerne, og jeg anerkender, at der fortsat er udfordringer derude.

Men når SF angriber regeringens skatteplan, synes jeg også, man mangler at svare helt åbent og ærligt på den udfordring, der er, nemlig manglen på hænder i vores velfærdssamfund. Og skattereformen øger jo også arbejdsudbuddet, og det vil sige, at man øger antallet af hænder, der skal løfte velfærdsopgaven. Så kan SF ikke komme med nogle betragtninger om, hvordan SF så vil løfte arbejdsudbuddet?

Kl. 16:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:45

Kl. 16:48

Sigurd Agersnap (SF):

Jo, det vil jeg meget gerne. Når man sænker skatterne, personskatterne, bredt set, så er det en meget upræcis og ineffektiv måde at øge arbejdsudbuddet på. Det, vi har brug for, er at målrette arbejdsudbuddet dér, hvor vi ved vi mangler personale i fremtiden. Det er på vores sygehuse, og det er i sosu-sektoren, og det, man skal gøre der, er jo, at man skal sørge for, at folk kan uddanne sig hen imod de sektorer, og man skal investere i, at folk ikke forlader fagene.

Det, vi ser i regionerne og på sygehusene lige nu, er, at der er et ansættelsesstop, og selv om vi ved, at vi kommer til at mangle sygeplejersker, får dem, der nu bliver nyuddannet, ikke foden indenfor på arbejdsmarkedet, fordi der simpelt hen er et ansættelsesstop, og det er at skyde sig selv i foden med den dagsorden. Så hvis man er optaget af at øge arbejdsudbuddet, er det nogle meget mere målrettede instrumenter, der skal til, end generelle skattelettelser.

Så blev der sagt, at vi går med i et kompromis, hvor der er nogle skattelettelser, og hvorfor vi så ikke er med i forhold til de her 710 mio. kr. i skattelettelser. Det er jo, fordi der ikke har været indkaldt til nogen forhandlinger, og det er, fordi der ikke går noget den anden vej. Der har ikke været en prioritering af velfærden, hvor vi kunne sige, at vi har fået nogle penge, men det her er ene og alene en skattelettelse fra regeringens side.

Kl. 16:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 16:47

Anders Kronborg (S):

Men det er jo ikke bare generelle skattelettelser, den her regering laver. Jeg kan huske, at der på et tidspunkt var en skatteminister, det var i øvrigt en repræsentant fra SF, som hed Thor Möger Pedersen, og som skrev en kronik i et dagblad. Jeg kan ikke huske, hvilket dagblad det var, men jeg kan huske kronikken, fordi den faktisk rørte mig. Her fremhævede han den hårdtarbejdende dansker, der stod op om morgenen og smurte leverpostejmadderne til madpakken.

Det er jo nogle af de danskere, som vi målretter de her skattelettelser til, nemlig den enlige mor, der hver dag møder på arbejde, efter at hun har smurt madpakke og sendt børnene i skole, og som går ud og tager nogle vagter i hjemmeplejen. Hun får flere penge til sig selv, og der er også et øget incitament til, at hun nu kan tage en time eller to mere, fordi der faktisk er flere penge til husholdningen. Anerkender SF slet ikke det?

Kl. 16:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:47

Sigurd Agersnap (SF):

Vi skal passe på, at vi ikke blander de to skattelettelser sammen. Der var skattereformen i efteråret, og der er det rigtigt, at man målretter den beskæftigelsesfradraget. Det, som vi snakker om her, er en sænkelse af bundskatten, og dermed er den jo ikke målrettet folk i beskæftigelse. Så det er to forskellige debatter. Jeg vil sige, at hvis man skal udlægge regeringens samlede skatteaftale, er den målrettet dem, der før i tiden har betalt topskat, og det er klart dem, der får mest ud af det både i kroner og øre og i procent. Så at sige, at den er målrettet bunden, mener jeg simpelt hen er forkert.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste, der får en kort bemærkning, er hr. Kim Valentin fra Venstre. Værsgo.

Kl. 16:48

Kim Valentin (V):

Tak, og tak til ordføreren for talen, og ordførerens slipper selvfølgelig heller ikke for et spørgsmål fra mig. Det, at man letter bundskatten, skal jo ses i sammenhæng med, at skatten netop er steget et andet sted, og det er jo for at holde skatten i ro, at man gør de her ting. Det synes jeg et eller andet sted også lige man er nødt til at sige i den tale. Men det blev ikke sagt, så derfor siger jeg det.

Så synes jeg også, at jeg får sådan et indtryk af, at man ærgrer sig over at have været med i en aftale, som jeg egentlig er glad for at SF er med i. Så det synes jeg da er endnu mere ærgerligt. Så skal jeg også lige sige, at KL sidste år lavede en aftale med regeringen, som tilførte 2,4 mia. kr., og at det, der var udhulet af inflationen, var 1,9 mia. kr. Vil ordføreren anerkende, at der faktisk blev tilført midler i den aftale, der blev lavet sidste år?

Kl. 16:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 16:49

Sigurd Agersnap (SF):

Det er rigtigt, at det, at man nedsætter bundskatten, er for at holde skatterne i ro og dermed videreføre skattestoppet. Så det er, når man kigger samlet på det, ikke en skattelettelse, og det prøvede jeg også at sige i talen, og det kan godt have glippet en enkelt gang, og det beklager jeg.

I forhold til KL's aftale er det rigtigt, at der nu bliver tilført flere penge, end man fjernede eller ikke gav med inflationen, men det, man jo skal huske, er, at der kommer flere børn og flere ældre, og det vil sige, at det, vi kalder det demografiske træk på velfærden, altså hvad det koster at videreføre bare det velfærdssamfund, vi har i dag, kræver mere, end der blev tilført i aftalen. Så derfor mener jeg stadig væk, at de 1,9 mia. kr. mangler, før man kan sige, at vi faktisk har tilført flere penge. For ellers har man bare videreført det samme serviceniveau.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for ordet, formand. Jeg har fået æren af at være vikar på det her lovforslag, så jeg skal gøre det kort. Jeg synes også allerede, mine regeringsordførerkollegaer har været det meste igennem, men lad mig fremhæve en enkelt ting eller to.

Jeg synes, det er rigtig godt, at vi forhøjer servicefradraget med 5.000 kr. Det betyder helt konkret, at man fremadrettet vil være berettiget til et fradrag på 11.900 kr. til serviceydelser som f.eks. rengøringshjælp, børnepasning eller havehjælp, og det synes jeg er værd at anprise. Det er blevet sagt, at den største debat, vi havde i 2023, var en debat om arbejdstid, og i den debat kom det også frem, at især børnefamilierne er meget pressede, og jeg kan som far til en dreng på 3 år og en på 8 måneder godt skrive under på, at det kan være svært at få det til at hænge sammen, når man er to forældre

i en 37-timersarbejdsuge. Der synes jeg virkelig, at servicefradraget kan noget, og vi kan jo også se, når vi kigger på OECD, at danske børnefamilier, så vidt jeg husker, er dem, der ligger næsthøjest i arbejdstid. Der er jo ikke nogen tvivl om, at det at give en ekstra tilskyndelse til, at man kan få noget hjælp til bl.a. rengøring, som jeg får det derhjemme, og børnepasning og den slags, gør, at man får et større overskud til at kunne klare en uge, hvor man skal arbejde 37 timer. Så jeg synes i hvert fald, at det i den sammenhæng er et godt instrument til at prøve at lette presset på de her børnefamilier.

Så synes jeg også, det er rigtig fint, at der er et initiativ, der har til formål at styrke arbejdskraftens mobilitet i de mindre byområder i form af det her forhøjede befordringsfradrag i yderkommunerne, som der også har været redegjort for, ligesom det også er fint at øge bundfradraget for nulemissionsbiler og på den måde skubbe på den grønne omstilling. Så Moderaterne støtter op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:52

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Morten Vehl fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:52

(Ordfører)

Morten Vehl (DD):

Tak for ordet, formand. Jeg skal starte med at sige, at jeg står her på vegne af Hans Kristian Skibby, der jo normalt er vores skatteordfører, og at han desværre ikke kunne være her i dag.

Man kan jo tale langt om mangt og meget, men man kan også gøre det kort, og det vil jeg forsøge at gøre her, og så vil jeg sætte et par ord på det her kinderæg plus, som vi har fået. Til at starte med vil jeg sige, at det jo er dejligt at se, at der kommer en overraskelse på 5.000 kr. i form af en forhøjelse af fradragsloftet til serviceydelser. Så det var overraskelsen lige nu.

Så kommer vi til chokoladen. Den kunne godt have været tykkere i skallen, men den smager dog af chokolade. Så det, at vi på den her måde tilgodeser befolkningen i yderkommunerne og på de små øer, sætter vi selvfølgelig stor pris på. Vi kunne godt have ønsket os lidt mere, men vi er i gang.

Der var lidt til den grønne omstilling. Det skal der også være, og det synes jeg er rigtig fint.

Så alt i alt må vi jo sige, at vi i Danmarksdemokraterne ser det her som nogle absolut sympatiske tiltag, som i den grad er med til at hjælpe borgerne i landdistrikterne, og dem er vi jo rigtig glade for. Så det, at vi rammer landdistrikterne og yderområderne, kan vi kun billige, og vi siger god for forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:53

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:54

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Med dette lovforslag gennemføres en række tiltag, som var en del af finanslovsforhandlingerne, og som Liberal Alliance betragter som velkomne.

Det vigtigste element er i vores perspektiv forhøjelsen af bundfradraget for elbiler, så det bliver billigere at anskaffe sig sådan en. At forhøje fradragsloftet for serviceydelser samt at hæve befordringsfradraget for pendlere, der bor i yderkommuner og på småøer,

er også tiltag, som gør det billigere at være dansker, og som vi i Liberal Alliance grundlæggende er positivt indstillede over for.

Den sidste del af lovforslaget, som handler om at sænke bundskatten som kompensation for højere kommuneskat, giver også god mening, hvis vi skal holde skatterne i ro og undgå, at borgerne kommer til at skulle betale mere i skat.

Så skulle jeg hilse fra Alternativet og sige, at de også støtter lovforslaget.

Kl. 16:55

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Merete Scheelsbeck fra Det Konservative Folkeparti. Nu håber jeg, at jeg udtalte efternavnet korrekt.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Merete Scheelsbeck (KF):

Næsten. Det er okay; du skulle ikke være den første. Dette lovforslag udmønter jo, som der er flere der har nævnt, en række forskellige elementer fra finanslovsaftalen for 2024: for det første en forhøjelse af servicefradraget, for det andet en forhøjelse af befordringsfradraget for pendlere, der bor i yderkommuner og på visse småøer, og for det tredje en forhøjelse af bundfradraget for registreringsafgiften for nulemissionskøretøjer. De er alle tre gode forslag, som vi i Det Konservative Folkeparti godt kan støtte, men der er især ét af de tre punkter, som jeg gerne vil fremhæve.

Vi var som bekendt med i finanslovsaftalen for 2024. I Det Konservative Folkeparti gik vi til finanslovsforhandlingerne med nogle konkrete mål. Et af dem var, at vi ville give familierne nogle bedre vilkår og noget mere frihed til at indrette sig i en ofte travl og hektisk hverdag. Derfor var et af vores store ønsker at hæve servicefradraget, da det nemlig kan være med til at give travle børnefamilier lidt mere albuenum i hverdagen og lidt mere mulighed for selv at prioritere den sparsomme tid, der er i hverdagen. Det lykkedes heldigvis, og derfor er vi rigtig glade for, at vi nu i dag følger op på aftalen ved at forhøje fradragsloftet for serviceydelser med 5.000 kr., så der for indkomståret 2024 gælder et fradragsloft på 11.900 kr. pr. person.

Nu kan man trække en større del af udgifterne til bl.a. rengøring, vinduespudsning, havearbejde og – ikke mindst i disse dage – sne-rydning fra i skat, og det giver tid til, hvad der er allervigtigst for den enkelte familie, samtidig med at det mindsker sort arbejde og øger beskæftigelsen. Altså er det, som vi allerede har været inde på flere gange i dag, et skattepolitisk kinderæg. Vi er også glade for, at vi forhøjer bundfradraget for registreringsafgiften på elbiler. I høringsmaterialet bliver der peget på, at der er behov for en langsigtet plan for elbilerne, og det vil vi i Det Konservative Folkeparti gerne bakke op om, og vi vil opfordre ministeren til at tage initiativ til sådanne forhandlinger.

Med de ord kan Det Konservative Folkeparti støtte lovforslaget.

Kl. 16:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, og det er hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:57

(Ordfører)

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Det her er jo et lovforslag, som udmønter finanslovsaftalen, som Enhedslisten ikke er en del af. Der er mange årsager til, at vi ikke er det, og det kunne jeg bruge lang tid på at tale om. Det gælder først og fremmest den eklatante mangel på investeringer

i vores velfærdssamfund, som jo betyder, at vi i disse uger og måneder oplever store nedskæringer ude i vores sundhedsvæsen, i vores ældreomsorg og mange andre steder.

I stedet for har man så valgt at bruge penge på bl.a. nogle af de forslag, som ligger her. Og noget af det er såmænd godt nok. I Enhedslisten synes vi, det er rigtig fornuftigt, at der fortsat er lavere afgifter på nulemissionskøretøjer. Det er vi for. Det er stadig væk vigtigt for at få folk flyttet over i elbiler og andre bæredygtige køretøjer, at der er de her muligheder, indtil priserne begynder at lande på et niveau, hvor alle kan være med. Så det er fornuftigt.

Vi kan også godt støtte forhøjelsen af befordringsfradraget i yderkommuner og på visse småøer. Vi synes, det ville være rigtig godt, hvis mennesker havde et alternativ til bilen, også når de boede uden for byerne, ikke mindst når det gælder den tredjedel af befolkningen, som faktisk ikke har mulighed for at køre bil. Derfor prøvede vi også at løfte en massiv investering i at opretholde lokale busruter og andet ind i forhandlingerne. Men isoleret set er vi tilhængere af, at der er et befordringsfradrag særlig for dem, som bor i områder, hvor der ikke er en kollektiv transportbetjening.

Til gengæld er vi ikke tilhængere af forslaget om at forhøje servicefradraget. Servicefradraget – det viser en række undersøgelser jo – er et meget skævt fradrag. Det bliver først og fremmest brugt af familier med indkomster i den pæne ende af indkomstskalaen, som så får subsidieret f.eks. rengøring, pooltømning, eller hvad man ellers kan bruge servicefradraget til. Man kan selvfølgelig argumentere for det i perioder, hvor man har brug for beskæftigelsesfremmende indsatser, fordi det her jo typisk også drejer sig om ufaglært eller kortuddannet arbejdskraft, og i perioder, hvor der er arbejdsløshed, kan man måske tale for at have den her form for aktiv finanspolitik, der kan hjælpe nogle af dem, der er på kanten, ind på arbejdsmarkedet. Med det er jo ikke just i den situation, vi står i denne tid. Tværtimod kunne man måske egentlig sige, at vi godt kunne bruge noget af den arbejdskraft, der går og gør rent hos velstående familier nord for København, til i stedet for måske at hjælpe med at gøre rent på vores hospitaler, plejehjem og daginstitutioner, hvor vi har svært ved at rekruttere arbejdskraft. Så servicefradraget har vi aldrig været vilde med, og det er vi stadig væk ikke.

Når det gælder det sidste element, som altså er den her nedsættelse af bundskatten, så er det ikke noget, der er afgørende for Enhedslisten. Vi synes ikke, at der behøvede at være den automatik i forhold til kommunernes skattepolitik, men som udgangspunkt er det ikke noget, vi støtter. Så vi vil gerne bede om at få forslaget opdelt, så vi kan få lov til at stemme for de forslag, der vedrører transport, altså forslagene om nulemissionskøretøjer og befordringsfradraget, og imod de øvrige. Tak for ordet.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første spørger er hr. Kim Valentin fra Venstre. Værsgo.

Kl. 17:02

Kim Valentin (V):

Tak for det. Det, der lige slår mig, er, at ordføreren siger, at det er de velstående familier, som bruger servicefradraget. Jeg må sige, at min opfattelse er, at de velstående familier ikke har brug for servicefradraget. De har allerede den hjælp, som de skal bruge, og de betaler allerede for den. Det her er et udtryk for, at den her ydelse kan leveres til rigtig mange danskere over hele Danmark, næsten uanset hvordan deres økonomi ser ud, fordi man netop får et 25-procentsfradrag på skatten, og det er det, som det her går ud på.

Kan ordføreren anerkende, at der også er andre end velstående familier, der bruger det her?

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:02

Pelle Dragsted (EL):

Der er nok også andre familier, men det bliver brugt mest af velstående familier; for sagen er jo den, at man skal have råd til at købe sig til rengøring for overhovedet at kunne bruge servicefradraget, eller hvad det nu er, man bruger servicefradraget til, og det er der rigtig mange danske familier der slet, slet ikke har. Og dermed er det her jo et fradrag, som alle betaler til. Så det her er jo sosu-assistenten, det er den butiksansatte, det er lagerarbejderen, der betaler for en del af mere velstående menneskers udgifter til at få gjort rent derhjemme. Det er ikke superbalanceret og solidarisk. I forvejen betaler de jo også sådan noget som rentefradrag og meget andet for nogle af de samme grupper i samfundet.

Kl. 17:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 17:03

Kim Valentin (V):

Nu gælder det jo ikke kun at gøre rent derhjemme. Det gælder også børnepasning f.eks., aflevering og afhentning af børn til og fra daginstitution, og det gælder også havearbejde f.eks. Der er jo mange andre ting. Jeg synes, at ordføreren får det til at lyde, som om det er et fradrag, der er lavet for dem, der har et palads – det er det jo ikke.

Kl. 17:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 17:04

Pelle Dragsted (EL):

Jeg bryder mig ikke helt om det her begreb, som unge mennesker ofte bruger om privilegieblindhed, men jeg tror, at ordføreren godt er klar over, at en meget stor del af danskerne, som har lave indkomster – det gælder folkepensionister, det gælder førtidspensionister, det gælder enlige forsørgere og mange andre – ikke er i nærheden af at have råd til at betale for rengøring eller for børnepasning eller for børnenes afhentning; jeg tror ikke engang, at jeg kender nogen, der betaler for at få hentet deres børn. Og det her med have kræver jo altså også, at man har en have, og det er der altså en del danskere i etageejendomme som ikke har, og det er typisk også dem med de laveste indkomster.

Kl. 17:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Næste spørger i rækken er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:05

Anders Kronborg (S):

Øvre i Esbjerg, hvor jeg er valgt, er der rigtig mange, der har en have. Der er også rigtig mange på Esbjerg Havn, der er oppe at betale topskat, også folk, der er medlem af Dansk Metal eller medlem af 3F Esbjerg Transport, og formentlig også nogle, der kunne finde på at sætte deres kryds ved Enhedslisten. Så jeg synes måske, man laver nogle fortegnelser og fremstiller det på en måde, der ikke er helt korrekt i den her sammenhæng.

Jeg synes også, man skulle prøve at gå lidt væk fra regnearket og gøre det her menneskeligt. Det handler jo om, at servicefradraget

også kan give lidt mere tid til familien: at man er sammen med sine børn, og at man også har tid til at læse lektier i en tid, hvor der er en trivselskrise som aldrig før i forhold til vores børn og unge. Anerkender ordføreren slet ikke, at det her kan være en hjælp til børnefamilierne, f.eks. med en far, der er smed på Esbjerg Havn, og en mor, der er sygeplejerske på Esbjerg Sygehus?

Kl. 17:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 17:06

Pelle Dragsted (EL):

Jeg synes, det er rigtig dejligt, når der er lønmodtagere, der får tilkæmpet sig ordentlige lønninger, herunder de gode folk på Esbjerg Havn. Det er mange års sammenhold og faglig kamp, der har ført frem til, at de har sikret sig nogle gode forhold, og det synes jeg er skønt. Der er desværre mange kollegaer, som måske arbejder som lagerarbejdere eller som rengøringsmedarbejdere, som ikke bor med have, men bor i nogle af Esbjergs også mange almene boliger, og som ikke gør brug af det her.

Problemet er, at vi kan se – og det er ikke en mavefornemmelse, for det ved vi fra undersøgelser – at brugen af det her fradrag stiger med indkomsten, og det er jo ikke så mærkeligt, for det kræver en vis indkomst at have råd til at købe sig til den her hjælp. Jeg synes, der er noget forkert i, at vi lader mennesker med meget lave indkomster betale mennesker med højere indkomsters rengøring.

Kl. 17:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 17:07

Anders Kronborg (S):

Det kan vi jo selvfølgelig være politisk uenige om. Jeg fik det indtryk, at ordføreren nærmest malede et maleri af, at det var folk, der var oppe over toptopsskattegrænsen, der brugte de her privilegier. Det er også folk, der betaler topskat og mellemskat, der bruger de her privilegier og servicefradraget.

Jeg vil sådan set også anerkende den konstruktive tilgang, som hr. Pelle Dragsted har i forhold til det her lovforslag, som jo indeholder det, vi har snakket om, nemlig det her kinderægplus med fire elementer. Nu har ordføreren jo mulighed for i forbindelse med udvalgsarbejdet at foreslå, at lovforslaget bliver delt op. Jeg kunne da kun glæde mig over, hvis lovforslaget blev delt op og Enhedslisten så ville stemme for nogle skattelettelser. Det synes jeg sådan set er konstruktivt, og jeg forstår det sådan, at to af skattelettelserne i det her forslag vil Enhedslisten stemme for med kyshånd. Så er det noget, Enhedslisten vil gøre brug af?

Kl. 17:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 17:07

Pelle Dragsted (EL):

Ja, det vil vi meget gerne, hvis der kan samles flertal for det i udvalget. Man skal ikke undre sig over, at Enhedslisten stemmer for skattelettelser. Det gør vi gerne, hvis de er fornuftige, og hvis de tilfalder mennesker, som har brug for det.

Jeg hørte ordføreren nævne mellemskat. Sådan en har vi ikke endnu. Vi har stadig en forestående politiske armlægning for at se, om vi kan få forhindret den asociale skattereform, som ordførerens parti har aftalt sammen med højrefløjen.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører i rækken er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 17:08

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak, formand. Med det her lovforslag gennemføres en række initiativer, herunder nogle, som er forhandlet i forbindelse med tilblivelsen af finansloven for 2024. Vi forhøjer bl.a. servicefradraget med 5.000 kr., sådan at det for indkomståret 2024 gælder, at der er et fradragsloft på knap 12.000 kr. pr. person. Det betyder jo helt konkret, at man kan få fradrag, hvis man køber hjælp til f.eks. rengøring i hjemmet eller børnepasning. Det kan give mere luft i familierne, og det er godt.

Normalt beskatter vi det, som vi gerne vil have mindre af, og giver fradrag for det, vi gerne vil have mere af. Derfor havde det med Radikale Venstres øjne været helt oplagt også at bruge anledningen her til at give fradrag for reparationer. På den måde kunne vi sende et politisk signal – et stærkt politisk signal – om, at vi gerne ville af med brug og smid væk-kulturen og fremme cirkulær økonomi og reparationer. Man kunne netop have udvidet servicefradraget til også at gælde reparationer.

Et andet af de elementer, der er i lovforslaget, og som også stammer fra finansloven, handler om befodringsfradraget i yderkommunerne. Det er jo meget sympatisk, men det havde nu været smukkere, hvis vi havde brugt pengene på at opretholde de busruter, der er nedlagt i netop yderkommunerne.

Endelig forhøjer vi med lovforslaget her bundfradraget for elbiler, så det bliver billigere at købe sådan en. Også her havde det været endnu smukkere, hvis vi havde tænkt lidt mere langsigtet. Der er f.eks. en afgiftsstigning i vente i 2026.

Alt i alt er der plads til forbedringer, men sådan er det jo oftest gerne, når et lovforslag er en del af et kompromis og afspejler de kompromiser, men Radikale Venstre støtter lovforslaget. Tak.

Kl. 17:10

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 17:10

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, formand. Det her er jo en del af den finanslovsaftale, som et meget bredt flertal af Folketinget har indgået, og det er jo drypvise elementer fra det, som er med her. Ordførere før mig har redegjort for de tre dele, men jeg skal da kort nævne dem. Det handler om servicefradraget, det handler om befodringsfradraget i yderkommunerne, og så handler det om afgifterne på nulemissionskøretøjer, altså batteridrevne biler.

Det er sådan set fuldstændig ligegyldigt, hvad vi måtte mene om det her, for vi er en del af en aftale, og Dansk Folkeparti respekterer de aftaler, vi er en del af. Derfor støtter vi også som noget helt selvfølgelig det lovforslag, der er her. Der er så også et fjerde element, som handler om skattestoppet, og den del støtter vi selvfølgelig også. Så vi kan støtte lovforslaget, som det ligger her. Tak, formand.

Kl. 17:11

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken, Christina Olumeko, ser ikke ud til at være til stede i salen, og så giver jeg ordet til skatteministeren. Værsgo.

Kl. 17:12

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Tak for det. Jeg skal lige indledningsvis beklage over for formanden og for de ærede medlemmer, at jeg simpelt hen ikke var her til tiden, da det startede. Det viste sig, at salen var langt hurtigere end det, der var estimeret, men derfor er det selvfølgelig alligevel min opgave at sørge for at være her til tiden. Så det vil jeg bare indledningsvis beklage.

Jeg vil til gengæld ikke beklage den debat, der har været om det her lovforslag. Den har været god og konstruktiv, og det er jo heller ikke så underligt, når der nu har været så stor opbakning til det. I forlængelse af det, som hr. Peter Kofod var inde på til sidst i sit udmærkede indlæg, og ønsket fra Enhedslistens side om at dele det her lovforslag op, vil jeg sige, at jeg deler alle lovforslag op, hvis der er et ønske om det fra bare ét parti i salen. Men lige præcis her, hvor det er finansloven, og hvor det er en aftale, der er indgået blandt alle partier på nær et, og hvor det er en samlet pakke, hvor man jo ikke har fået alt det, man gerne ville, igennem, men også har måttet acceptere noget af det, man ikke ville, som jeg synes hr. Peter Kofod helt ædrueligt redegjorde for, er jeg faktisk ikke til sinds at dele det op. For jeg synes, det er lidt af en uskik, at man så stemmer nej til en aftale, men alligevel godt vil stemme ja til noget andet. Men det må man også have en drøftelse af i Skatteudvalget, og det kan vi så have en debat om.

Men selvfølgelig tak for den positive modtagelse af det her lovforslag. Dansk økonomi står særdeles stærkt, til trods for at Danmark har været gennem nogle hårde år. Derfor er jeg også glad for, at vi med det her lovforslag, som vi behandler i dag, udmønter dele af den brede aftale om finansloven for 2024 – dele, hvor vi bl.a. prioriterer velfærd og styrker landdistrikterne og det grønne område.

Når regeringen sammen med historisk mange partier som led i finansloven for 2024 er blevet enige om at forhøje servicefradraget, er det jo for, som det også er nævnt, at give travle og hårdtarbejdende børnefamilier mulighed for en ekstra hånd i hverdagen. Det er jeg glad for, for det er der behov for. At der i det økonomiske råderum også er blevet plads til at tilgodese yderkommunerne og danske småøer, gør heller ikke glæden mindre. Fastboende erhvervsaktive i vores yderområder er en forudsætning for et Danmark i balance, og derfor er jeg selvfølgelig også rigtig glad for, at vi med finanslovsaftalen har sikret og aftalt skattelettelser, der særlig målretter sig folk, der har langt til arbejde, fordi de bor langt væk fra de større byer. Det vil selvfølgelig styrke mobiliteten i yderområderne og på øerne, og det vil være medvirkende til et sammenhængende land i en geografisk balance.

På det grønne område har vi bl.a. tilgodeset dem, der vælger at købe et miljøvenligt køretøj og dermed bidrage til udbredelsen af køretøjer, der ikke udleder CO₂. Vi foreslår i overensstemmelse med finanslovsaftalen, at det særlige bundfradrag for registreringsafgiften for nulemissionskøretøjer ikke falder i perioden 1. februar 2024 til og med 2025, og på den måde vil det blive billigere at købe et nulemissionskøretøj i denne periode.

Til sidst foreslår vi, som det er nævnt, også at nedsætte bundskatten for at kompensere borgere med forhøjelse af kommuneskatten. Det er en efterhånden årligt tilbagevendende øvelse, der har til formål at neutralisere det højere kommuneskatteniveau, sådan at skatterne samlet set bliver holdt i ro. Der er også blevet spurgt til, hvorfor gør vi så gør det. Det gør vi for at føre en samlet set ansvarlig økonomisk politik, så når kommuneskatten forventes at stige med ca. 687 mio. kr. i 2024, er det uden for de rammer, som er aftalt i forbindelse med udligningsreformen og aftalen om kommunernes økonomi. Det vil altså sige, at forslaget medvirker til at reducere for store udsving i danskernes økonomi, for store udsving i økonomien

ved vi rammer de indkomster, der er lavest, og derfor er jeg glad for, at vi medvirker til at undgå dette med dette forslag.

Lad mig runde af med selvfølgelig at takke for de gode bemærkninger, og jeg er selvfølgelig klar til at besvare spørgsmål både nu og i den videre sagsbehandling. Tak for ordet.

Kl. 17:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er et par enkelte korte bemærkninger. Den første er fra hr. Sigurd Agersnap, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:16

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Nu sagde ministeren, at han ikke har i sinde at dele forslaget op. Jeg kunne bare ikke høre af det, ministeren sagde, om det både var et svar til hr. Pelle Dragsted og til mig. Altså, den opdeling af forslaget, vi i SF beder om, er jo den samme opdeling, som vi bad om sidste år, og det er, at man piller den del om bundskatten, altså videreførelsen af skattestoppet, ud af det. Det er ikke at bryde den del, der er en del af finanslovsaftalen, op, for der er jeg helt enig i, at når man har indgået en aftale, må man selvfølgelig stå på mål for den samlede aftale. Men er ministeren indstillet på at skille den del ud, der alene handler om bundskatten og videreførelse af skattestoppet?

Kl. 17:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:16

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Ja.

Kl. 17:16

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ønsker ordføreren en anden kort bemærkning? Nej. Tak for det. Den næste spørger i rækken er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 17:17

Samira Nawa (RV):

Tak. Nu ligger det her lidt udenfor selve lovforslaget, men er en del af den finanslovsaftale, vi lavede, nemlig en pulje til cirkulær økonomi, hvor vi også som finanslovsparter blev enige om, at det måske kunne gå til noget fradrag for reparationer eller andet. Det vil jeg egentlig høre om skatteministeren vil sætte et par ord på. Er det noget, man kunne se for sig? Og hvorfor har man ikke taget det med i det her lovforslag, hvor man jo alligevel kigger på servicefradraget og forhøjer den ramme?

Kl. 17:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 17:17

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Det, der er med i lovforslaget her, er jo de helt konkrete aftaler, der er lavet i finanslovsaftalen, og som også på en eller anden måde er udmøntet, i forhold til hvilke økonomiske konsekvenser det har, og dermed den samlede pakke, f.eks. i forhold til servicefradraget. Det andet spørgsmål vedrører, om vi i virkeligheden kan bruge skatteskruerne til f.eks. at fremme reparationer eller cirkulær økonomi, og det borer jeg meget gerne ud sammen med ordføreren.

Kl. 17:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ønsker spørgeren yderligere en kort bemærkning? Nej. Der er ikke flere i talerrækken, og vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 17:18

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 18. januar 2024, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:18).
